

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ-ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1. Με το άρθρο 353 του σχεδίου νόμου καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 35 έως 37,70 έως 75,77,79, και 82 έως 91 του ν. 4129/2013 (Α' 52), οι οποίες έχουν ως εξής :

« Άρθρο 35 Έλεγχος Δημοσίων Συμβάσεων

1. Στις συμβάσεις προμήθειας αγαθών του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (Α' 19), εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, που συνάπτονται από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας της οικείας σύμβασης, πριν από τη σύναψη της, από Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

«Στις κατηγορίες συμβάσεων του προηγούμενου εδαφίου, που συνάπτονται από το Δημόσιο και τα υπαγόμενα σε προληπτικό έλεγχο δαπανών Ν.Π.Δ.Δ., η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ και μέχρι το όριο του προηγούμενου εδαφίου, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψη τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των φορέων αυτών.

«Στον έλεγχο των προηγούμενων εδαφίων υπάγονται» εδαφίου υπάγονται οι προγραμματικές συμβάσεις που συνάπτουν το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και οι φορείς διοίκησης της δια βίου μάθησης, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 3879/2010 (Α' 163), οι συμφωνίες πλαίσιο, καθώς και οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις που συνάπτονται σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 4038/2012 (Α' 14) και οι συμβάσεις που συνάπτει η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΛΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΗΛΙΑΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» ή εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα σε αυτή. Για τον προσδιορισμό του ποσού της προϋπολογιζόμενης δαπάνης των οικείων συμβάσεων δεν λαμβάνεται υπόψη το ποσό που αναλογεί στο φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Αν δεν διενεργηθεί ο έλεγχος, η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη. Εξαιρούνται οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται κατά την παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 2000/1991 (Α' 206), τις παραγράφους 3 του άρθρου 1,1 του άρθρου 3 και 2 του άρθρου 4 του ν. 2526/1997 (Α' 205), την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2628/1998 (Α' 151), την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 483/1974 (Α' 184), την παρ. 8 του άρθρου 10 του ν. 2642/1998 (Α' 216) και την περίπτωση δ' του άρθρου 13 του π.δ. 60/2007 (Α' 64), με εξαίρεση τις συμβάσεις που συνάπτονται με Ο.Τ.Α.. Εξαιρούνται επίσης και οι συμβάσεις που δύναται να συνομολογεί με απευθείας ανάθεση ο Υπουργός Οικονομικών ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου, για την προετοιμασία, την έκδοση και τη διάθεση τίτλων προεσόδων, καθώς και για κάθε θέμα που αφορά τους τίτλους αυτούς.

2. Για το σκοπό του προβλεπόμενου στην παράγραφο 1 ελέγχου υποβάλλεται στο οικείο κατά περίπτωση Κλιμάκιο από τον αρμόδιο Υπουργό ή φορέα ο φάκελος με όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία, ιδίως δε αυτά των οποίων η έλλειψη επιφέρει κατά την κείμενη νομοθεσία τον αποκλεισμό της συμμετέχουσας στο διαγωνισμό επιχείρησης. Ο αρμόδιος Υπουργός ή φορέας μπορεί να ζητεί τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας και για επί μέρους φάσεις της σχετικής διαδικασίας που προηγούνται της σύναψης της οικείας σύμβασης. Ο

έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτό του σχετικού φακέλου. Η πράξη που εκδίδεται κοινοποιείται με τηλεομοιοτυπία στον αρμόδιο φορέα, ο οποίος υποχρεούται αμελλητί να την κοινοποιήσει με τηλεομοιοτυπία σε όλους τους συμμετέχοντες στην ελεγχόμενη διαγωνιστική διαδικασία ανάδειξης αναδόχου. Προϊστάμενοι υπηρεσιών ή άλλα αρμόδια όργανα που ενεργούν κατά παράβαση της υποχρέωσης που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο διώκονται για παράβαση καθήκοντος κατά το άρθρο 259 του Ποινικού κώδικα αυτεπαγγέλτως και παραπέμπονται υποχρεωτικά στην αρμόδια πειθαρχική δικαιοδοσία.

3. «Ο προβλεπόμενος στην παράγραφο 1 έλεγχος νομιμότητας επί των συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων προμηθειών αγαθών, παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων διενεργείται υποχρεωτικά πριν από τη σύναψη τους από Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνει το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.).»

Ο έλεγχος αυτός περατώνεται εντός τριάντα ημερολογιακών ημερών από της κατάθεσης του σχετικού φακέλου στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί έλλειψη στοιχείων, αυτά ζητούνται από τον αρμόδιο φορέα κατά τρόπο πλήρη και εξαντλητικό πριν την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας. Ο έλεγχος ολοκληρώνεται μετά την κατάθεση και των συμπληρωματικών στοιχείων σε κάθε περίπτωση εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από της καταθέσεως αυτών. Αν παρέλθουν οι ανωτέρω προθεσμίες χωρίς το σχέδιο σύμβασης να έχει απορριφθεί με αιτιολογημένη πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τούτο θεωρείται εγκεκριμένο.

4. Οι προγραμματικές συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται μεταξύ δύο αναθετουσών αρχών, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 9 του άρθρου 1 του ν. 3316/2005, και αφορούν συγχρηματοδοτούμενα έργα, δεν εμπíπτουν στον προβλεπόμενο από την παράγραφο 1 έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον το ύψος του προϋπολογισμού των έργων τα οποία αφορά η προγραμματική σύμβαση είναι κατώτερο των δέκα εκατομμυρίων ευρώ. Για τις συμβάσεις ανάθεσης έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων και των μελετών, που συνάπτονται στο πλαίσιο των προγραμματικών συμβάσεων, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην προηγούμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου.

5. «Αιτήσεις ανάκλησης των πράξεων των Κλιμακίων που αποφαίνονται ότι κωλύεται η υπογραφή της ελεγχόμενης σύμβασης, υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμόδιου Τμήματος, σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο, από αυτόν που έχει σπουδαίο έννομο συμφέρον προς τούτο, ή από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την κοινοποίηση της πράξης του Κλιμακίου στον οικείο φορέα και στον Γενικό Επίτροπο.»

Η αίτηση ανάκλησης κοινοποιείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με επιμέλεια του αιτούντος, σε καθέναν που έχει έννομο συμφέρον. Ο πρόεδρος του Τμήματος μπορεί να διατάξει τη γνωστοποίηση με οποιονδήποτε τρόπο της αίτησης ανάκλησης και σε άλλους που έχουν κατά την κρίση του έννομο συμφέρον. Άλλη αίτηση ανάκλησης δεν επιτρέπεται.

6. Υπάγονται υποχρεωτικά σε προληπτικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, και οι συμβάσεις που συνάπτει το Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Πράσινο Ταμείο» (πρώην Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων) με δικαιούχους για την εκτέλεση των χρηματοδοτικών

προγραμμάτων, προϋπολογιζόμενης δαπάνης, χωρίς Φ.Π.Α., ποσού μεγαλύτερου ή ίσου των τριακοσίων χιλιάδων ευρώ.

7. Κατ' εξαίρεση της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3986/2011 (Α' 152), οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως για τον προσυμβατικό έλεγχο των συμβάσεων αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου Αξιοποίησης ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου και των εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο που συνάπτονται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3986/2011, «ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για αρχική σύμβαση ή για τροποποίηση υφιστάμενης σύμβασης και ανεξάρτητα από το αν η τροποποιούμενη σύμβαση είχε υπαχθεί στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου,» εφόσον το τίμημα ή το χρηματικό αντάλλαγμα της αξιοποίησης υπερβαίνει το ποσό των 500.000 ευρώ και αφού προηγουμένως έχει γνωμοδοτήσει το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων, σύμφωνα με το όσα ορίζονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ίδιου ως άνω νόμου.

8. Κατ' εξαίρεση των προβλεπομένων στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, οι συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας για την εκτέλεση δρομολογίων στις θαλάσσιες ενδομεταφορές, οι οποίες καταρτίζονται με βάση τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου ογδόου του ν. 2932/2001 (Α' 145), που προστέθηκαν με το άρθρο 27 του ν. 3511/2006 (Α' 258), μπορούν να συναφθούν και χωρίς να έχει υποβληθεί προηγουμένως στο Ελεγκτικό Συνέδριο, για τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας τους, σχέδιο σύμβασης με το σχετικό φάκελο ή και πριν την ολοκλήρωση του παραπάνω ελέγχου. Στις περιπτώσεις αυτές, η συναφθείσα σύμβαση και ο σχετικός φάκελος υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο εντός προθεσμίας δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την υπογραφή της. Εάν η σύμβαση και ο σχετικός φάκελος δεν υποβληθούν εντός της ανωτέρω προθεσμίας ή εάν ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποβεί αρνητικός, η σύμβαση θεωρείται ως μηδέποτε συναφθείσα.

9. Οι συμβάσεις που διέπονται από το ν. 3978/2011 (Α' 137) υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που προβλέπεται από το παρόν άρθρο, εφόσον η προϋπολογισθείσα αξία της σύμβασης υπερβαίνει το όριο του ενός εκατομμυρίου ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.. Από τον έλεγχο αυτόν εξαιρούνται οι συμβάσεις που προβλέπονται στις περιπτώσεις α', β', γ', στ', ζ' και θ' του άρθρου 17 του ν. 3978/2011.

10. Στον έλεγχο νομιμότητας της προηγούμενης παραγράφου υπάγονται και οι τροποποιητικές συμβάσεις που εμπίπτουν στις προϋποθέσεις εφαρμογής της ανωτέρω παραγράφου, ανεξαρτήτως του εάν η κύρια σύμβαση διήλθε από τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στο πλαίσιο του ελέγχου των συμβάσεων που προβλέπονται στις περιπτώσεις δ' και ε' του άρθρου 17 του ν. 3978/2011, το Ελεγκτικό Συνέδριο οφείλει να διασφαλίσει το απόρρητο των στοιχείων του φακέλου, ο οποίος μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου του επιστρέφεται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 36 Προληπτικός έλεγχος συμβάσεων Ο.Τ.Α.

1. Για τις συμβάσεις προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων, που συνάπτουν οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, προϋπολογιζόμενης δαπάνης, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), ποσού άνω των διακοσίων χιλιάδων ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά προληπτικός

έλεγχος νομιμότητας αυτών, πριν από τη σύναψη τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών τους.

2. Για τις συμβάσεις της προηγούμενης παραγράφου, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό, χωρίς Φ.Π.Α., των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά, πριν τη σύναψη τους, έλεγχος νομιμότητας από το καθ' ύλην αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου.

3. Ο αρμόδιος φορέας μπορεί να ζητεί τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας και για επί μέρους φάσεις της σχετικής διαδικασίας που προηγούνται της σύναψης της οικείας σύμβασης.

4. Ο έλεγχος νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτό του σχετικού φακέλου. Εάν δεν διενεργηθεί ο έλεγχος νομιμότητας η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη.

5. Κατά των πράξεων των Επιτρόπων και των Κλιμακίων, επιτρέπονται αιτήσεις ανάκλησης, σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο, οι οποίες εκδικάζονται από το αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τους όρους, προθεσμίες και τη διαδικασία που ορίζονται στην παράγραφο 5 του προηγούμενου άρθρου από τις φράσεις «υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμόδιου Τμήματος» έως τις φράσεις «Άλλη αίτηση ανάκλησης δεν επιτρέπεται», που εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 37 Αίτηση αναθεώρησης - άρση αμφισβήτησης ή αμφιβολίας

1. Κατά των αποφάσεων του Τμήματος, που δικάζει σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 35 του παρόντος νόμου αιτήσεις ανάκλησης κατά των πράξεων των Κλιμακίων, χωρεί αίτηση αναθεώρησης που μπορεί να ασκηθεί ή από το Δημόσιο ή τον αναθέτοντα φορέα ή αυτόν που έχει παρέμβει κατά την εκδίκαση της αίτησης ανάκλησης ή από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, για παράβαση της διαδικασίας που προβλέπεται κατά τη σύναψη της σύμβασης, για εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή του νόμου, καθώς και σε περίπτωση πλάνης περί τα πραγματικά περιστατικά ή προσαγωγής νέων κρίσιμων στοιχείων κατά την έννοια του άρθρου 48 παρ. 3, 4 και 5 του παρόντος νόμου.

2. Η αίτηση αναθεώρησης κατατίθεται στη γραμματεία του κατά την παράγραφο 4 Τμήματος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης, με επιμέλεια της γραμματείας του δικάσαντος την αίτηση ανάκλησης Τμήματος, σε όλους τους διαδίκους που συμμετείχαν στη συζήτηση ενώπιον αυτού του Τμήματος. Για τη συζήτηση της αίτησης αναθεώρησης απαιτείται η κατάθεση παραβόλου, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 73 του παρόντος νόμου, που εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Η αίτηση αναθεώρησης κοινοποιείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με επιμέλεια του αιτούντος, στο Δημόσιο και σε όσους είχαν μετάσχει στην εκδίκαση της αίτησης ανάκλησης. Ο Πρόεδρος του κατά την επόμενη παράγραφο αρμόδιου Τμήματος μπορεί να διατάξει τη γνωστοποίηση με οποιονδήποτε τρόπο της αίτησης αναθεώρησης και σε άλλους που έχουν κατά την κρίση του έννομο συμφέρον. Δεύτερη αίτηση αναθεώρησης κατά της ίδιας απόφασης δεν επιτρέπεται.

4. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους αίτηση αναθεώρησης εκδικάζεται από Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου μείζονος - επταμελούς σύνθεσης, το οποίο συγκροτείται από τον

Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και έξι μέλη, τα οποία ορίζονται από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου μεταξύ των αρχαιότερων συμβούλων με ισάριθμους αναπληρωματικούς. Η συμμετοχή στη σύνθεση του Κλιμακίου και του Τμήματος που εξέδωσε την προσβαλλόμενη με την αίτηση αναθεώρησης απόφαση αποτελεί κώλυμα συμμετοχής στην εκδίκαση της αίτησης αναθεώρησης. Τα μέλη του Τμήματος επικουρούνται από υπηρετούντες στο Ελεγκτικό Συνέδριο δικαστικούς λειτουργούς που έχουν το βαθμό εισηγητή.

5. Το Τμήμα επταμελούς σύνθεσης δικάζει την αίτηση αναθεώρησης σε δημόσια συνεδρίαση, επιτρέπεται δε μία μόνο αναβολή της συζήτησης. Όποιος έχει σπουδαίο έννομο συμφέρον μπορεί να ασκήσει εγγράφως ή προφορικά παρέμβαση μέχρι τη συζήτηση της αίτησης αναθεώρησης στο ακροατήριο της αίτησης αναθεώρησης. Οι διάδικοι μπορούν να υποβάλλουν υπόμνημα μέσα σε τρεις ημέρες από τη συζήτηση στο ακροατήριο της αίτησης αναθεώρησης.

6. Η έκδοση μη οριστικής απόφασης επιτρέπεται μία μόνο φορά. Αν εκδοθεί αναβλητική απόφαση λόγω έλλειψης στοιχείων, ορίζεται προθεσμία που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε ημέρες, εντός της οποίας πρέπει να συμπληρωθούν τα στοιχεία του φακέλου. Μετά την πάροδο της ορισθείσας προθεσμίας η υπόθεση εισάγεται προς συζήτηση στην αμέσως επόμενη δικάσιμο. Η απόφαση για την αίτηση αναθεώρησης εκδίδεται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη συζήτηση της.

7. Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων 5 και 6 εφαρμόζονται και κατά την εκδίκαση των αιτήσεων ανάκλησης που υποβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 35 και 36 του παρόντος νόμου, ενώ η ρύθμιση της ως άνω παραγράφου 6 εφαρμόζεται και στην προβλεπόμενη στο άρθρο 35 του παρόντος διαδικασία ενώπιον του Κλιμακίου. Σε περίπτωση που δεν εκδοθεί πράξη του Κλιμακίου ή απόφαση του Τμήματος μετά την πάροδο της προθεσμίας των τριάντα ημερών, η υπόθεση μπορεί να εισάγεται για νέα συζήτηση με Πράξη του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Τμήμα επταμελούς σύνθεσης. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί αίτηση αναθεώρησης.

8. Αν γίνει δεκτή η αίτηση αναθεώρησης, το Τμήμα αποφασίζει οριστικά για την ελεγχόμενη σύμβαση. Κατά της απόφασης του Τμήματος επί της αίτησης αναθεώρησης δεν επιτρέπεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου ένδικου μέσου.

9. Η αμφισβήτηση για την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, που γεννώνται από την έκδοση αντίθετων πράξεων ή πρακτικών Κλιμακίων ή αντίθετων αποφάσεων του κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 35 του παρόντος νόμου Τμήματος που δικάζει αιτήσεις ανάκλησης, καθώς και η αμφιβολία για την έννοια των διατάξεων αυτών σε εκκρεμείς υποθέσεις, αίρονται από το ίδιο Τμήμα επταμελούς σύνθεσης. Η αμφισβήτηση φέρεται προς εκδίκαση ενώπιον του ανωτέρω Τμήματος αυτεπάγγελτα από τον Πρόεδρο του οικείου Κλιμακίου ή του Τμήματος ή από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή με πρωτοβουλία αυτού που έχει σπουδαίο έννομο συμφέρον. Σε περίπτωση αμφιβολίας ή οικεία σύνθεση του Κλιμακίου ή του Τμήματος παραπέμπει αμέσως το ζήτημα στο Τμήμα επταμελούς σύνθεσης με πρακτικό της. Το Τμήμα οφείλει να εκδώσει απόφαση άρσης της αμφισβήτησης ή της αμφιβολίας μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεση αυτής στη Γραμματεία του.

Άρθρο 70 Άσκηση δικαιοδοσίας

1. Η δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκείται από τα Τμήματα και την Ολομέλεια.
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δικάζει σε Ολομέλεια τις αιτήσεις αναίρεσης κατά αποφάσεων των Τμημάτων του. Σε κάθε άλλη περίπτωση δικάζει με τα Τμήματα του.

Άρθρο 71 Διαδικασία ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από γνώμη της Ολομέλειας, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την οργάνωση, συγκρότηση και εποπτεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τη Γραμματεία του, την εκδίκαση από Κλιμάκιο της ένστασης του άρθρου 90 του παρόντος, τα ένδικα μέσα που ασκούνται κατά των αποφάσεων του, τον τόπο και χρόνο των συνεδριάσεων, τα αποδεικτικά μέσα, τον τρόπο κλήτευσης των διαδίκων προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, τη διαδικασία και ευταξία στο ακροατήριο, την κατάρτιση, δημοσίευση και κοινοποίηση των αποφάσεων και γενικά τη δικονομία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την τήρηση της αρχής της δημοσιότητας των δικαστικών συνεδριάσεων και του αιτιολογημένου των αποφάσεων, καθώς και τον τρόπο άσκησης των μη δικαστικών αρμοδιοτήτων του.

Άρθρο 73 Παράβολα

1. Το ένδικο βοήθημα ή μέσο, πλην αυτού που ασκείται από τους Υπουργούς, τα Ν.Π.Δ.Δ. και το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, απορρίπτεται ως απαράδεκτο, αν, έως την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης, δεν προσκομισθεί το προβλεπόμενο από τις οικείες διατάξεις αποδεικτικό καταβολής παραβόλου. Το δικαστήριο, αν μέχρι την πρώτη συζήτηση δεν καταβληθεί παράβολο ή αυτό που καταβλήθηκε είναι ελλιπές, κατ' αίτηση του υπόχρεου για την καταβολή, χορηγεί d αυτόν προθεσμία μέχρι πέντε ημερών, η οποία αρχίζει από την επομένη της συζήτησης της υπόθεσης, για την καταβολή ή τη συμπλήρωση του παραβόλου και την προσκόμιση του αποδεικτικού καταβολής τους. Σε περίπτωση που η συζήτηση διεξαχθεί χωρίς να παρασταθεί ο υπόχρεος, το παράβολο μπορεί να καταβληθεί και να προσκομισθεί το αποδεικτικό καταβολής του εντός της ως άνω προθεσμίας των πέντε ημερών.

2. Σε περίπτωση άσκησης κοινού ενδίκου βοηθήματος ή μέσου από περισσότερους, ο καθένας καταβάλλει το προβλεπόμενο πάγιο παράβολο. Σε περίπτωση χρηματικής διαφοράς, αν μεν η απαίτηση ή οφειλή είναι εις ολόκληρον, καταβάλλεται από όλους μαζί ένα μόνο παράβολο, ενώ αν η απαίτηση ή οφειλή είναι διαιρετή, καταβάλλεται από τον καθένα το αναλογούν σε αυτόν παράβολο.

«3. Το παράβολο ορίζεται:

α) για τις εφέσεις, αιτήσεις αναστολής, αιτήσεις αναθεωρήσεως, αιτήσεις ανακοπής και τριτανακοπής και αιτήσεις διορθώσεως ή ερμηνείας στις συνταξιοδοτικές διαφορές σε είκοσι (20) ευρώ,

β) για τις αιτήσεις αναίρεσεως στις συνταξιοδοτικές διαφορές σε εβδομήντα (70) ευρώ,

γ) για τις αιτήσεις ανάκλησης κατά των πράξεων των Κλιμακίων του άρθρου 35 του παρόντος ή των Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και τις αιτήσεις αναθεωρήσεως κατά των αποφάσεων που εκδίδονται επί των αιτήσεων αυτών σε εκατό (100) ευρώ,

δ) για τα ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατά καταλογιστικών πράξεων ή αποφάσεων και για τις χρηματικού αντικειμένου διαφορές σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) του αμφισβητούμενου ποσού, χωρίς τις τυχόν προσαυξήσεις. Το αναλογικό παράβολο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εβδομήντα (70) ευρώ. Αν υπερβαίνει το ποσό των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, καταβάλλεται το ποσό αυτό και το τυχόν επιπλέον οφειλόμενο παράβολο καταλογίζεται με την απόφαση, σε περίπτωση απόρριψης ή εν μέρει αποδοχής του ενδίκου βοηθήματος ή μέσου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά ή τα ποσοστά των παραβόλων».

4. Το παράβολο, αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο γίνει δεκτό ή υποβληθεί παραίτηση ή καταργηθεί η δίκη για οποιονδήποτε λόγο, αποδίδεται σε αυτόν που το κατέβαλε. Αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο απορριφθεί, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου, ενώ αν γίνει δεκτό εν μέρει, το παράβολο αποδίδεται κατά ένα μέρος του, το οποίο καθορίζεται κατά την κρίση του δικαστηρίου. Οι έννομες αυτές συνέπειες επέρχονται ακόμα και αν δεν υπάρχει σχετική ρητή διάταξη στην απόφαση.

5. Το δικαστήριο μπορεί, εκτιμώντας τις περιστάσεις, να διατάξει την απόδοση του παραβόλου ακόμα και όταν απορρίπτεται το ένδικο βοήθημα ή μέσο. Επίσης, μπορεί να διατάξει το διπλασιασμό του παραβόλου αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο είναι προδήλως απαράδεκτο ή προδήλως αβάσιμο. Στην περίπτωση αυτή, το επιπλέον ποσό που καταλογίζεται εισπράττεται κατά τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Προς τούτο, ο γραμματέας του δικαστηρίου αποστέλλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, αντίγραφο της απόφασης στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία.

Άρθρο 74 Διενέργεια διαδικαστικών πράξεων

Τα Τμήματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορούν να αναθέτουν σε άλλες αρμόδιες κατά τόπο δικαστικές ή διοικητικές αρχές τη διενέργεια επί μέρους διαδικαστικών πράξεων. Η παράλειψη έγκαιρης διενέργειας των παραπάνω πράξεων συνιστά το πειθαρχικό παράπτωμα της παράβασης καθήκοντος.

Άρθρο 75 Δαπάνες πραγματογνωμοσύνης

Αν διαταχθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματογνωμοσύνη, η αμοιβή των πραγματογνωμόνων και όλες οι αναγκαίες δαπάνες για τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, που εκκαθαρίζονται από τον Πρόεδρο του Τμήματος με βάση την αίτηση των πραγματογνωμόνων, καταβάλλονται από το Δημόσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για το Δημόσιο Λογιστικό και καταλογίζονται με την οριστική απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την κρίση του, ολικά ή μερικά, σε βάρος του διαδίκου που ηττήθηκε, βεβαιώνονται δε και εισπράττονται μαζί με το τέλος ή το πρόστιμο που επιβάλλεται με την απόφαση. Η εκκαθάριση των ανωτέρω αμοιβών και δαπανών που ενεργείται από τον Πρόεδρο του οικείου Τμήματος, επιτρέπεται να τροποποιείται από τον Υπουργό Οικονομικών με μείωση των ποσών που έχουν καθορισθεί με αυτή.

Άρθρο 77 Κατάθεση στο Ελεγκτικό Συνέδριο απορριφθέντος ενδίκου μέσου λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας

Αν ένδικο βοήθημα απορριφθεί τελεσιδίκως για έλλειψη δικαιοδοσίας δικαστηρίου, στο αντίστοιχο ένδικο βοήθημα που προβλέπει ο νόμος, εφόσον ασκηθεί ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο μηνών από την επίδοση της τελεσιδικής απορριπτικής απόφασης στον ενδιαφερόμενο ή αφότου καταστεί τελεσιδική η επιδοθείσα πρωτόδικη απόφαση, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 41 του ν. 3659/2008.

Άρθρο 79 Εκτελεσιτότητα αποφάσεων

1. Οι οριστικές αποφάσεις των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι εκτελεστές.
2. Τα ποσά που καταλογίζονται με αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.

Άρθρο 82 Έφεση κατά πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού συντάξεων

1. Οι κατά τις διατάξεις του α.ν. 599/1968 (Α` 258) πράξη κανονισμού σύνταξης και η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η έφεση ασκείται μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, η οποία αρχίζει για τον Υπουργό Οικονομικών και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου από την περιέλευση σε αυτούς της προσβαλλόμενης πράξης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης ή απόφασης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση έφεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες. Επί των εφέσεων αυτών, καθώς και επί των ένδικων μέσων που ασκούνται κατά των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται επί των εφέσεων, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του παρόντος. Όταν ασκηθεί έφεση εξαντλείται η αρμοδιότητα των κατά το άρθρο 1 του α.ν. 599/1968 οργάνων.

2. Κάθε αίτηση σχετική με εκδοθείσα πράξη κανονισμού σύνταξης ή με απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ., η οποία στηρίζεται σε έγγραφα για το περιεχόμενο των οποίων δεν έγινε κρίση, δεν θεωρείται ως ένδικο μέσο αλλά ως αίτηση που εξετάζεται για πρώτη φορά.

3. Κατά των πράξεων της Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 4 του α.ν. 599/1968 επιτρέπεται η άσκηση του ένδικου μέσου της έφεσης ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών είτε από τον Υπουργό Οικονομικών είτε από όποιον έχει έννομο συμφέρον. Η προθεσμία αρχίζει για τον Υπουργό Οικονομικών από την περιέλευση σε αυτόν της προσβαλλόμενης πράξης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση έφεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες.

4. Για την άσκηση, συζήτηση και εκδίκαση των εφέσεων που ασκούνται κατά την προηγούμενη παράγραφο, καθώς και των ένδικων μέσων κατά των αποφάσεων που εκδίδονται επί των εφέσεων αυτών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος.

5. Με την άσκηση της έφεσης της παραγράφου 3 του παρόντος εξαντλείται η αρμοδιότητα της Επιτροπής του άρθρου 4 παρ.1 του α.ν. 599/1968.

Άρθρο 83 Έφεση κατά αποφάσεων του άρθρου 5 του ν. 3163/1955

Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων που εκδίδονται επί ενστάσεων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3163/1955 (Α` 71), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 183/1973 (Α` 262), υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του αρμόδιου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, η οποία ασκείται από τον Διοικητή του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή όποιον έχει έννομο συμφέρον. Η προθεσμία αρχίζει για τον Διοικητή του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου από την περιέλευση σε αυτούς της προσβαλλόμενης απόφασης και για όποιον έχει έννομο συμφέρον από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης. Επί των εφέσεων αυτών, καθώς και επί των ένδικων μέσων που ασκούνται κατά των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται επί των εφέσεων, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 84 Ανασταλτικό αποτέλεσμα έφεσης

Η έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν αναστέλλει την εκτέλεση της πράξης ή απόφασης, εκτός αν η αναστολή διαταχθεί με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδεται, ύστερα από αίτηση του εκ-καλούντος ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, πριν αυτό αποφανθεί για την έφεση ή αν από το νόμο ορίζεται ότι η έφεση αναστέλλει την εκτέλεση της πράξης ή απόφασης κατά της οποίας στρέφεται. Η αίτηση αναστολής είναι απαράδεκτη αν δεν αποδεικνύεται ότι ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα από τον αιτούντα έφεση κατά της πράξης ή απόφασης της οποίας επιδιώκεται η αναστολή εκτέλεσης. Αν ματαιωθεί η συζήτηση της έφεσης για οποιονδήποτε λόγο, παύει η ισχύς της απόφασης με την οποία διατάχθηκε η αναστολή.

Άρθρο 85 Αποδεικτικά μέσα

Αν ασκηθεί έφεση, το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται προς διαμόρφωση της δικανικής του πεποίθησης να χρησιμοποιήσει κατά την ελεύθερη κρίση του, κάθε αποδεικτικό μέσο, δηλαδή έγγραφα, μάρτυρες, πραγματογνωμοσύνη, αυτοψία και ομολογία. Για το σκοπό αυτόν μπορεί να ζητεί έγγραφα από τις δημόσιες υπηρεσίες ή να διατάσσει την προσκόμιση τους από τα ενδιαφερόμενα μέρη, την εξέταση μαρτύρων και τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης και αυτοψίας κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 86 Αναίρεση

Το ένδικο μέσο της αίτησης αναιρέσεως, όπου προβλέπεται η άσκηση του, επιτρέπεται μόνο κατά των οριστικών αποφάσεων των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 87 Λόγοι αναίρεσης - Προθεσμία

1. Η αίτηση αναίρεσης ασκείται για κακή σύνθεση του Τμήματος που δίκασε, για παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και για εσφαλμένη ερμηνεία ή πλημμελή εφαρμογή του νόμου που διέπει την επίδικη υπόθεση.

2. Η αίτηση αναίρεσης ασκείται από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή από τον αρμόδιο Υπουργό ή Ν.Π.Δ.Δ..

3. Η προθεσμία για την άσκηση της αίτησης αναίρεσης είναι εξήντα ημερών και αρχίζει για το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας από την περιέλευση της απόφασης στην υπηρεσία τους και για τον ιδιώτη διάδικο από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση αίτησης αναίρεσης διαμένει στην αλλοδαπή, η προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες.

4. Αν γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσης για εσφαλμένη ερμηνεία ή πλημμελή εφαρμογή του νόμου, η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφασίζει περαιτέρω για την υπόθεση, εκτός αν αυτή χρήζει διερεύνησης κατά το πραγματικό της μέρος, οπότε την αναπέμπει στο αρμόδιο Τμήμα. Αν η απόφαση αναιρεθεί για οποιονδήποτε άλλο λόγο, η Ολομέλεια αναπέμπει την υπόθεση στο Τμήμα που εξέδωσε την απόφαση για την εκ νέου εξέταση της.

Άρθρο 88 Αναίρεση υπέρ του νόμου

Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας δύναται κατ' εξαίρεση και μετά την παρέλευση της οικείας προθεσμίας να ασκεί αίτηση αναίρεσης υπέρ του νόμου. Στην περίπτωση αυτή, αν γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσης, η απόφαση που αναιρεσιβάλλεται παραμένει αμετάβλητη, αναιρείται όμως υπέρ του νόμου με σκοπό τη συμμόρφωση σε παρόμοια περίπτωση του αρμόδιου Τμήματος ή Κλιμακίου προς την απόφαση της Ολομέλειας.

Άρθρο 89 Αναθεώρηση αποφάσεων Τμημάτων

1. Οι οριστικές αποφάσεις των Τμημάτων υπόκεινται στο έκτακτο ένδικο μέσο της αναθεώρησης, το οποίο ασκεί στο Τμήμα που εξέδωσε την απόφαση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 48, είτε ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας ή ο αρμόδιος υπουργός, είτε ο ενδιαφερόμενος με την καταβολή του παραβόλου που ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 73. Κατά της απόφασης που εκδόθηκε επί εφέσεως δεν επιτρέπεται αναθεώρηση αν για το ίδιο κεφάλαιο ασκήθηκε αίτηση αναθεώρησης της πράξης κατά το άρθρο 48.

2. Η αίτηση αναθεώρησης κατά αποφάσεων των Τμημάτων που εκδόθηκαν επί εφέσεων του άρθρου 1 περίπτωση κε` του παρόντος νόμου, ασκείται μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 28 παρ. 6 περίπτωση γ` του ν. 2520/1997.

Άρθρο 90 Ενστάσεις ενώπιον Κλιμακίων

1. Κατά πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών κατά την άσκηση της αρμοδιότητας του για εκτέλεση των πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού σύνταξης σε βάρος του Δημοσίου ή της πληρωμής των συντάξεων εν γένει, συμπεριλαμβανομένων και όσων αφορούν καταλογισμό αχρεωστήτως ληφθείσας σύνταξης μπορεί να ασκηθεί ένσταση εντός εξήντα ημερών από την επίδοση ή την καθ' οποιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση της ένστασης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα ημέρες. Σε περίπτωση παράλειψης η ως άνω προθεσμία αρχίζει μετά την πάροδο διμήνου από την ημέρα κατά την οποία δημιουργήθηκε η υποχρέωση προς έκδοση της παραλειφθείσας πράξης. Η ένσταση κρίνεται από το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και εφαρμόζονται περαιτέρω οι διατάξεις των άρθρων 47, 48, 70, 72, 73, 74, 75, 79, 80, 84, 86, 87, 88, 89 και 92 του παρόντος νόμου. Η ένσταση απορρίπτεται εάν κατά την κατάθεση της δεν συνοδεύεται από αποδεικτικό καταβολής παραβόλου, το οποίο ορίζεται ίσο με είκοσι ευρώ και επιστρέφεται σε αυτόν σε περίπτωση μερικής ή στο σύνολο παραδοχής αυτής.

2. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 πράξεις ή παραλείψεις του Υπουργού Οικονομικών προσβάλλονται μόνο σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο αυτή.

3. Κατά της άρνησης της υπηρεσίας να χορηγήσει την οικογενειακή παροχή σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ασκείται τόσο από τους συνταξιούχους, των οποίων η σύνταξη κανονίζεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, όσο και από τους συνταξιούχους, στους οποίους η σύνταξη δεν καταβάλλεται από το δημόσιο ταμείο, αλλά κανονίζεται είτε κατά παραπομπή προς τις ισχύουσες διατάξεις περί απονομής συντάξεων του Δημοσίου είτε με ιδιαίτερα νομοθετήματα που επαναλαμβάνουν τις διατάξεις αυτές, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 ένσταση.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από γνώμη της Ολομέλειας, καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 91 Πρότυπη διαδικασία επί ενστάσεων

1. Ένσταση ασκηθείσα κατά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου ενώπιον του αρμόδιου Κλιμακίου, μπορεί, ύστερα από αίτημα ενός των ενδιαφερόμενων μερών ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, να εισαχθεί για εξέταση στη Διοικητική Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με πράξη τριμελούς Επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο και τον Πρόεδρο του Κλιμακίου στο οποίο εκκρεμεί η ένσταση, όταν με αυτή τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Η πράξη αυτή, που δημοσιεύεται σε δύο εφημερίδες των Αθηνών, συνεπάγεται την αναστολή εξέτασης των εκκρεμών, ενώπιον του Κλιμακίου, υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Στη διαδικασία δικαιούται να διατυπώσει απόψεις κάθε ενδιαφερόμενος που έχει ήδη ασκήσει ένσταση ενώπιον του Κλιμακίου, με την οποία τίθεται το ίδιο ζήτημα. Μετά την επίλυση του ζητήματος, η Ολομέλεια παραπέμπει την ένσταση στο αρμόδιο Κλιμάκιο για περαιτέρω εξέταση. Η κρίση της Ολομέλειας δεσμεύει το Κλιμάκιο και τα μέρη που συμμετείχαν στη διαδικασία ενώπιον της.

2. Το Κλιμάκιο, όταν επιλαμβάνεται ένστασης, με την οποία τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων ή κρίνει, κατά την εξέταση ένστασης, ότι διάταξη τυπικού νόμου είναι αντισυνταγματική ή αντίθετη σε άλλη υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί με πράξη του, που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στη Διοικητική Ολομέλεια. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή. Η κρίση της Ολομέλειας είναι υποχρεωτική για το κλιμάκιο που υπέβαλε το ερώτημα και δεσμεύει τα μέρη που συμμετείχαν στη διαδικασία ενώπιον της. Μετά την επίλυση του ζητήματος η Ολομέλεια παραπέμπει την ένσταση στο αρμόδιο Κλιμάκιο, εφόσον καταλείπεται έδαφος για περαιτέρω εξέταση.

3. Σε υποθέσεις στις οποίες τίθεται νομικό ζήτημα για το οποίο έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, το Κλιμάκιο μπορεί να αποφαινεται επί της ενστάσεως με συνοπτικά αιτιολογημένη πράξη. Ύστερα από πράξη του Προέδρου του, επιτρέπεται η ενιαία εξέταση με την ίδια πράξη περισσότερων ενστάσεων, εφόσον τίθενται όμοια ζητήματα με αυτές.»

2. Με το άρθρο 354 του σχεδίου νόμου καταργούνται οι διατάξεις που προβλέπουν την άσκηση ένστασης του άρθρου 5 του ν. 4448/1964 (Α'253) καθώς και καταργείται κάθε διάταξη ειδικού νομοθετήματος που προβλέπει προθεσμία έφεσης διαφορετική από την προβλεπόμενη στην παρ. 1 του άρθρου 113 του παρόντος σχεδίου νομού. Οι διατάξεις των οποίων έχουν ως εξής :

« Άρθρον 5 του ν. 4448/1964

1. Κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού των Οικονομικών εν τη ασκήσει της αρμοδιότητός του προς εκτέλεσιν των πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού συντάξεως εις βάρος του Δημοσίου ή την πληρωμήν των συντάξεων εν γένει, συμπεριλαμβανομένων και των αφορωσών καταλογισμόν αχρεωστήτως ληφθείσης συντάξεως, δύναται ν' ασκηθή ένστασις ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντός της προθεσμίας ενός έτους, αφ' ης ο ενιστάμενος έλαβε γνώσιν της προσβαλλομένης πράξεως ή, εν περιπτώσει παραλείψεως, αφ' ης παρήλθε δίμηνον από της ημέρας καθ' ην εδημιουργήθη η υποχρέωσις προς έκδοσιν της παραληφθείσης πράξεως. Η ένστασις κρίνεται παρά του κατά το εδάφιον 5 του άρθρου 5 του Β. Δ. της 29 Δεκεμβρίου 1954 "περί κωδικοποιήσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ισχυουσών διατάξεων", αρμοδίου κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου εφαρμοζομένων περαιτέρω των διατάξεων των άρθρων 27-30 και 40 έως 45 του αυτού ως ανωτέρω Β. Διατάγματος. "Η ένσταση απορρίπτεται εάν κατά την κατάθεση της δεν συνοδεύεται από αποδεικτικό καταβολής παραβόλου, το οποίο ορίζεται ίσο με είκοσι (20) ευρώ και επιστρέφεται στον ενιστάμενο σε περίπτωση μερικής ή στο σύνολο παραδοχής αυτής."

2. Αι διατάξεις του προηγουμένου εδαφίου εφαρμόζονται και διά τας από 1 Ιανουαρίου 1959 πράξεις ή παραλείψεις περί των το εδάφιον τούτο, της ετησίας προθεσμίας κινουμένης από της δημοσιεύσεως του παρόντος.

3. Αι διατάξεις του εδαφίου 9 του άρθρου 8 του Α. Ν. 2414 του 1940 εφαρμόζονται και διά τας περί των το εδάφιον 1 του παρόντος άρθρου πράξεις ή παραλείψεις του Υπουργού των Οικονομικών.

4. Διά Βασιλικού Διατάγματος προκαλουμένου υπό του Υπουργού των Οικονομικών, μετά γνώμην της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθορίζονται αι λεπτομέρειαι της εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Δ. Β.Δ. 598/1965 (Α' 130)

Άρθρο 1

«1. Αι κατ' άρθρον 3 παρ. 1 του Νόμου 4448 του 1964 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης συνταξιοδοτικής νομοθεσίας" ασκούμεναι ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου ενστάσεις δέον να περιέχωσι: α) Το ονοματεπώνυμον και την κατοικίαν, μετά προσδιορισμού συνοικίας, οδού και αριθμού, του ασκούντος την ένστασιν. β) Τον αριθμόν και την χρονολογίαν της πράξεως του Υπουργού Οικονομικών, καθ' ής ασκείται η ένστασις. γ) Τους λόγους δι' ών στηρίζεται η ένστασις. δ) Τον διορισμόν αντικλήτου κατοικούντος εν Αθήναις μετά προσδιορισμού της διευθύνσεως αυτού, εάν ο ασκών την ένστασιν δεν είναι κάτοικος Αθηνών. Ελλείψει διορισμού αντικλήτου θεωρείται διορισθείς τοιούτος ο Γραμματεύς των εν Αθήναις Πρωτοδικών. ε) Την υπογραφήν του ενισταμένου ή του υπό τούτου νομίμως εξουσιοδοτημένου.

2. Αι κατά το αυτό ως άνω άρθρον ασκούμεναι ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου ενστάσεις κατά παραλείψεων του Υπουργού των Οικονομικών δέον να μνημονεύωσι τους λόγους εκ των οποίων εδημιουργήθη η υποχρέωσις της Διοικήσεως όπως προβή εις την έκδοσιν της κατά νόμον πράξεως, ής την έκδοσιν παρέλειψεν.

3. Διά την εκδίκασιν των ενστάσεων απαιτείται η προσαγωγή των πρωτοτύπων ή επισήμων αντιγράφων των εγγράφων, των γίνεται επίκλησις εν τη ενστάσει. Εφ' όσον τα έγγραφα ταύτα δεν εύρηται εν τω οικείω παρά τη αρμοδία υπηρεσία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους φακέλλω της υποθέσεως δέον όπως προσκομισθώσιν υπό του επικαλουμένου ταύτα».

Άρθρο 2

«1. Αι ενστάσεις υποβάλλονται εις το Γενικόν Λογιστήριον του Κράτους (Διεύθυνσιν Συντάξεων) εντός της υπό του άρθρου 5 του ως άνω νόμου τασσομένης προθεσμίας, είτε απ' ευθείας είτε μέσω οιασδήποτε δημοσίας, δημοτικής ή κοινοτικής αρχής.

2. Η ένστασις μετά του φακέλλου της υποθέσεως και σχετικής εκθέσεως περί των επι της ενστάσεως απόψεων της υπηρεσίας διαβιβάζεται εις την Γραμματείαν του Ελεγκτικού Συνεδρίου».

Άρθρο 3

«1. Αι ενστάσεις άμα τη περιελεύσει των εις το Ελεγκτικόν Συνέδριον καταχωρίζονται υπό του Γραμματέως εις το επί τούτω τηρούμενον "βιβλίον καταχωρήσεως ενστάσεων" μεθ' ό δια πράξεως του Προέδρου του αρμοδίου Κλιμακίου διαβιβάζονται εις τον Γενικόν Επίτροπον της Επικρατείας, ίνα εκφέρη εγγράφως την γνώμην του.

2. Επαναφερομένου του φακέλλου εις την Γραμματείαν του Συνεδρίου παραπέμπεται ούτος εις τον υπό του Προέδρου του Κλιμακίου οριζόμενον ως εισηγητήν Πάρεδρον».

Άρθρο 4

«1. Ο Εισηγητής Πάρεδρος δύναται να ζητή εγγράφως παρά των ενδιαφερομένων μερών πάσαν απαραίτητον δια την διερεύνησιν της υποθέσεως πληροφορίαν και στοιχείον.

2. Το Κλιμάκιον δικαιούται προς μόρφωσιν πεποιθήσεως να κάμη χρήσιν κατά την απόλυτον αυτού κρίσιν των υπο των άρθρων 34 - 39 του Β.Δ. της 18 - 21 Μαΐου 1955 "περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου κειμένων διατάξεων", αποδεικτικών μέσων».

Άρθρο 5

«1. Ο Εισηγητής Πάρεδρος εξετάζει την υπόθεσιν ως προς το νομικόν και πραγματικόν μέρος αυτής και καταρτίζει έγγραφον εισήγησιν προς το Κλιμάκιον, εφαρμοζομένων περαιτέρω των υπό του άρθρου 50 του Β.Δ. 18 – 21 Μαΐου 1955 "περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων" διαλαμβανομένων.

2. Ο Εισηγητής Πάρεδρος καταρτίζει την πράξιν, εφαρμοζομένης κατά τα λοιπά της υπό των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων διαγραφομένης διαδικασίας.

3. Αι κατά τ' ανωτέρω εκδιδόμεναι πράξεις του Συνεδρίου αποστέλλονται εν αντιγράφω επιμελεία της Γραμματείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εις το Γενικόν Λογιστήριον του Κράτους προς εκτέλεσιν και κοινοποίησιν εις τον ενδιαφερόμενον».

ΑΡΘΡΟ 2 ΤΟΥ Ν.Δ. 442/1970 (Α' 39)

«1. Αι διατάξεις των εδαφίων 1 και 3 του άρθρου 5 του Ν. 4448/1964 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης συνταξιοδοτικής Νομοθεσίας", έχουσιν εφαρμογήν και επί των πράξεων ή παραλείψεων του Νομικού Προσώπου των Σιδηροδρόμων του Ελληνικού Κράτους, όσον αφορά την πληρωμήν των εξ αυτού καταβαλλομένων συντάξεων εν γένει συμπεριλαμβανομένων και των αφορωσών καταλογισμόν αχρεωστήτως ληφθείσας συντάξεως.

2. Το Βασιλικόν Διάταγμα 598 του 1965 "περί εκτελέσεως του άρθρου 5 του Ν. 4448 του 1964", έχει εφαρμογήν και επί των κατά το προηγούμενον εδάφιον ασκουμένων ενστάσεων. Αι ενστάσεις υποβάλλονται εις τους Σιδηροδρόμους του Ελληνικού Κράτους, οίτινες επιμελούνται της περιελεύσεως αυτών εις την Γραμματείαν του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Αι εκδιδόμεναι πράξεις του Συνεδρίου αποστέλλονται εν αντιγράφω επιμελεία της Γραμματείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου εις τους Σιδηροδρόμους του Ελληνικού Κράτους προς εκτέλεσιν και κοινοποίησιν εις τους ενδιαφερομένους».

ΑΡΘΡΟ 2 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν.Δ. 1141/1972, Α' 64

«Κατά των συμφώνως της ως άνω παραγράφω πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών πλην του εν άρθρω 5 του Ν. 4448/1964 ενδίκου μέσου, ουδέν έτερον ενώπιον οιοδήποτε Δικαστηρίου δύναται να ασκηθή».

ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν. 368/1976 (Α' 164)

«Κατά της αρνήσεως της Υπηρεσίας προς χορήγησιν της εν λόγω προσαύξησεως ασκούνται, προκειμένου μεν περί συντάξεων κανονιζομένων παρά της Υπηρεσίας συντάξεων του Γ.Λ.Κ. τα υπό του άρθρου 5 του Ν. 4448/1964 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης συνταξιοδοτικής νομοθεσίας" προβλεπόμενα ένδικα μέσα, προκειμένου δε περί των λοιπών τα υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενα τοιαύτα».

ΑΡΘΡΟ 7 ΠΑΡ. 6 ΤΟΥ Ν. 550/1977 (Α' 57)

«Κατά της αρνήσεως της Υπηρεσίας προς χορήγησιν του εν λόγω επιδόματος ασκούνται, προκειμένου μεν περί συνταξιούχων των οποίων η σύνταξις κανονίζεται παρά της

Υπηρεσίας Συντάξεων Γ.Λ.Κ., τα υπό του άρθρου 5 του Ν.4448/1964 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης συνταξιοδοτικής νομοθεσίας" προβλεπόμενα ένδικα μέσα, προκειμένου δε περί των λοιπών τα υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενα τοιαύτα».

ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ Ν. 787/1978 (Α' 101)

«Κατά της αρνήσεως της Υπηρεσίας προς χορήγησιν του εν λόγω επιδόματος ασκούνται, προκειμένου μεν περί συνταξιούχων των οποίων η σύνταξις κανονίζεται παρά της Υπηρεσίας Συντάξεων του Γ.Λ. Κράτους, τα υπό του άρθρου 5 του Ν. 4448/1964 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης συνταξιοδοτικής νομοθεσίας" προβλεπόμενα ένδικα μέσα, προκειμένου δε περί των λοιπών τα υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενα τοιαύτα».

ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ Ν. 831/1978 (Α' 207)

«Κατά της αρνήσεως του υποχρέου φορέως προς χορήγησιν του επιδόματος ασκούνται τα υπό του άρθρου 5 του Ν.4448/1964 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης συνταξιοδοτικής νομοθεσίας" προβλεπόμενα ένδικα μέσα».

ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ Ν. 1203/1981 (Α' 249)

«Κατά της αρνήσεως της υπηρεσίας προς χορήγησιν του εν λόγω επιδόματος ασκούνται τα κατά του άρθρου 5 του ν. 4448/1964 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης συνταξιοδοτικής νομοθεσίας" προβλεπόμενα ένδικα μέσα».

ΑΡΘΡΟ 63 ΤΟΥ Π.Δ. 774/1980 (Α' 189)

«1. Κατά πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών κατά την άσκηση της αρμοδιότητας του για εκτέλεση των πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού σύνταξης σε βάρος του Δημοσίου ή της πληρωμής των συντάξεων εν γένει, συμπεριλαμβανομένων και όσων αφορούν καταλογισμό αχρεωστήτως ληφθείσας σύνταξης μπορεί να ασκηθεί ένσταση εντός εξήντα (60) ημερών από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή την αποδεδειγμένα πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Εάν ο έχων έννομο συμφέρον για την άσκηση της ένστασης διαμένει στην αλλοδαπή, η αντίστοιχη προθεσμία ορίζεται σε ενενήντα (90) ημέρες. Σε περίπτωση παράλειψης η ως άνω προθεσμία αρχίζει μετά την πάροδο διμήνου από την ημέρα κατά την οποία δημιουργήθηκε η υποχρέωση προς έκδοση της παραληφθείσας πράξης. Η ένσταση κρίνεται από το κατ' άρθρο 7 παρ. 5 του π.δ. 774/1980 αρμοδίου κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφαρμοζομένων περαιτέρω των άρθρων 28-31, 47, 49-52 και 56-62 αυτού.

2. Κατά της αρνήσεως της Υπηρεσίας προς χορήγησιν της κατά το άρθρον 2 του Νόμου 368/76 πέμπτης εκ 10% προσαυξήσεως ασκούνται προκειμένου μεν περί συντάξεων κανονιζομένων παρά της Υπηρεσίας Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους τα υπό του άρθρου 5 του Ν. 4448/1964 προβλεπόμενα ένδικα μέσα, προκειμένου δε περί των λοιπών, τα υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενα τοιαύτα.

3. Κατά της αρνήσεως της Υπηρεσίας προς χορήγησιν του κατά το άρθρον 3 παρ. 1 Ν. 787/1978 επιδόματος οικογενειακών βαρών, ασκούνται προκειμένου μεν περί συνταξιούχων των οποίων η σύνταξις κανονίζεται παρά της Υπηρεσίας Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους τα υπό του άρθρου 5 του Ν. 4448/ 1964 προβλεπόμενα

ένδικα μέσα, προκειμένου δε περί των λοιπών τα υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενα τοιαύτα».

ΑΡΘΡΟ 38 ΤΟΥ Π.Δ. 850/1980 (Α' 211)

«1. Αι διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 5 του ν. 4448/1964 "περί τροποποίησης και συμπλήρωσης της κειμένης συνταξιοδοτικής νομοθεσίας" έχουν εφαρμογή και επί των πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού των Οικονομικών, όσον αφορά την πληρωμή των κατά τας διατάξεις του παρόντος καταβαλλομένων συντάξεων, συμπεριλαμβανομένων και των αφορωσών καταλογισμόν αχρεωστήτως ληφθείσης συντάξεως.

2. Το β.δ. 598/1965 "περί εκτελέσεως του άρθρου 5 του ν. 4448/1964" έχει εφαρμογή και επί των κατά το προηγούμενον εδάφιον ασκουμένων ενστάσεων. Αι ενστάσεις υποβάλλονται εις την Υπηρεσίαν Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ήτις επιμελείται της περιελεύσεως αυτών εις την Γραμματείαν του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Αι εκδιδόμεναι πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποστέλλονται εν αντιγράφω, επιμελεία της Γραμματείας αυτού, εις την Υπηρεσίαν Συντάξεων του ΓΛΚ προς εκτέλεσιν και κοινοποίησιν εις τους ενδιαφερομένους».

ΑΡΘΡΟ 38 ΤΟΥ Π.Δ. 167/2007 (Α' 208)

«1. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 5 του Ν. 4448/1964 εφαρμόζονται και για τις πράξεις ή παραλείψεις του Υπουργού των Οικονομικών, σχετικά με την πληρωμή των συντάξεων που καταβάλλονται με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και εκείνες που αφορούν καταλογισμό σύνταξης η οποία εισπράχθηκε χωρίς να οφείλεται. (Άρθρο 2 παρ. Ν.Δ. 442/70.)

2. Το Β.Δ. 598/1955 εφαρμόζεται και για τις ενστάσεις που ασκούνται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Οι ενστάσεις υποβάλλονται στην Υπηρεσία Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία φροντίζει ώστε να περιέλθουν αυτές στη Γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Αντίγραφα των πράξεων που εκδίδονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο, με τη φροντίδα της Γραμματείας του αποστέλλονται στην Υπηρεσία Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για να εκτελεσθούν και να κοινοποιηθούν στους ενδιαφερομένους. (Άρθρο 2 παρ. Ν.Δ. 442/70.)».

ΑΡΘΡΟ 107 ΠΑΡ. 4 και 112 ΠΑΡ. 2 ΕΔ. γ' ΤΟΥ Π.Δ. 168/2007 (Α' 209)

«Κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων που είναι σχετικές με την εκτέλεση των πράξεων ή των αποφάσεων κανονισμού συντάξεων σε βάρος του Δημοσίου, καθώς και κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών των σχετικών με την πληρωμή των συντάξεων γενικά, χωρίς να εξαιρούνται και εκείνες που αφορούν καταλογισμό για σύνταξη που εισπράχθηκε χωρίς να οφείλεται, μπορεί να ασκηθεί ένσταση στο Ελεγκτικό Συνέδριο μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από τότε που ο ενιστάμενος έλαβε γνώση της πράξεως ή σε περίπτωση παράλειψης από τότε που παρήλθε δίμηνο από την ημέρα που δημιουργήθηκε η υποχρέωση για έκδοση της πράξης που παραλείφθηκε. Οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 66 του π.δ. 169 /2007, έχουν ανάλογη εφαρμογή και για την προθεσμία άσκησης της ένστασης της παραγράφου αυτής, καθώς και της παρ. 8 του άρθρου 105 του Κώδικα αυτού. Η ένσταση κρίνεται από το αρμόδιο κλιμάκιο του

Ελεγκτικού Συνεδρίου που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 7 του Π.Δ. 774/1980 και εφαρμόζονται παραπέρα οι διατάξεις των άρθρων 28-31, 47, 49-52 και 56-62 του π.δ/τος αυτού. (Άρθρ. 5 παρ. 1 Ν.4448/64 σε συνδ. με το άρθρ. 63 παρ. 1 Π.Δ. 774/80.)».

ΑΡΘΡΟ 112 ΠΑΡ. 2 ΕΔ. γ' ΤΟΥ Π.Δ. 168/2007 (Α' 209)

«(...) Κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών, που αναφέρονται στο παραπάνω εδάφιο δεν μπορεί ν' ασκηθεί κανένα άλλο ένδικο μέσο σε οποιοδήποτε δικαστήριο εκτός από αυτό που προβλέπεται στο άρθρο 5 του Ν. 4448/1964. Κάθε πράξη εντολής πληρωμής, που εκδίδεται κατά παράβαση αυτής της παραγράφου, είναι άκυρη».

ΑΡΘΡΟ 67 ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ Π.Δ. 169/2007 (Α' 210)

«Κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων που είναι σχετικές με την εκτέλεση των πράξεων ή των αποφάσεων κανονισμού συντάξεων σε βάρος του Δημοσίου, καθώς και κατά των πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομικών των σχετικών με την πληρωμή των συντάξεων γενικά, χωρίς να εξαιρούνται και εκείνες που αφορούν καταλογισμό για σύνταξη που εισπράχθηκε χωρίς να οφείλεται, μπορεί να ασκηθεί ένσταση στο Ελεγκτικό Συνέδριο μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από τότε που ο ενιστάμενος έλαβε γνώση της πράξεως ή σε περίπτωση παράλειψης από τότε που παρήλθε δίμηνο από την ημέρα που δημιουργήθηκε η υποχρέωση για έκδοση της πράξης που παραλείφθηκε. Οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 66 του Κώδικα αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και για την προθεσμία άσκησης της ένστασης της παραγράφου αυτής. Η ένσταση κρίνεται από το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 5 28-31, 47, 49-52 και 56-62 του Β.Δ/τος 774/80 για τον Οργανισμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου. (Άρθρο 5 παρ. 1 Ν.4448/64 σε συνδ. με άρθρ. 7 παρ. 5 και 63 παρ. 1 Π.Δ.774/80).

ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν. 368/1976 (Α' 164)

Κατά της αρνήσεως της Υπηρεσίας προς χορήγησης της εν λόγω προσαύξησεως ασκούνται, προκειμένου μεν περί συντάξεων κανονιζομένων παρά της Υπηρεσίας Συντάξεων του Γ.Λ.Κ., τα υπό του άρθρου 5 του Ν. 4448/1964 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης συνταξιοδοτικής νομοθεσίας" προβλεπόμενα ένδικα μέσα, προκειμένου δε περί των λοιπών τα υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενα τοιαύτα».

3. Με το άρθρο 355 του σχεδίου νόμου καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 123 του π.δ. 1225/1981 (Α' 304), οι οποίες έχουν ως ακολούθως :

«Άρθρο 1 Δικαιοδοσία - Αρμοδιότης.

«Εις την δικαιοδοσίαν του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν πάσαι αι υπό των κειμένων διατάξεων ανατεθείσαι εις αυτό διαφοραί και υποθέσεις. Εν τη ενασκήσει της δικαστικής αυτού δικαιοδοσίας, το Συνέδριον δικαιούται να εξετάζη παρεμπιπτόντως τα ανακύπτοντα ζητήματα αρμοδιότητος των λοιπών δικαστηρίων, της επί τούτων αποφάσεως αυτού ισχυούσης μόνον επί της κριθείσης διαφοράς».

Άρθρο 2 Αρμοδιότης Ολομελείας - Τμημάτων.

«1. Την δικαιοδοσίαν ασκεί το Ελεγκτικόν Συνέδριον διά της Ολομελείας, των Τμημάτων και του Κλιμακίου αυτού.

2. Εν Ολομελεία δικάζει και αποφασίζει επί αιτήσεων αναιρέσεως κατ' αποφάσεων των Τμημάτων αυτού, διά των Τμημάτων δε επί πάσης άλλης περιπτώσεως και διά του Κλιμακίου επί ενστάσεων κατά το άρθρον 5 του ν. 4448/1964.

3. Εις περίπτωσιν καθ' ην η διαφορά εισήχθη εις Τμήμα διάφορον του αρμοδίου, παραπέμπεται αύτη εις το εις ο υπάγεται αρμόδιον τοιούτον, τυχόν όμως εκδίκασίς της δεν ιδρύει λόγον αναιρέσεως».

Άρθρο 3 Ανάθεσις διαδικαστικών πράξεων εις άλλας Αρχάς.

«Το Ελεγκτικόν Συνέδριον δύναται να αναθέτη την ενέργειαν επί μέρους διαδικαστικών πράξεων εις ετέρας κατά τόπον αρμοδίας δικαστικής ή διοικητικής αρχάς. Προκειμένου δε περί προσώπων ευρισκομένων εν τη αλλοδαπή εις τας οικείας Προξενικάς αρχάς. Η παράλειψις εγκαίρου ενεργείας των ως άνω πράξεων, συνιστά, πειθαρχικόν αδίκημα παραβάσεως καθήκοντος παντός αρμοδίου».

Άρθρο 4 Λόγοι αποκλεισμού - εξαιρέσεως.

«("Οι λόγοι εξαιρέσεως του άρθρου 52 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας ισχύουν και διά τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον Γενικόν Επίτροπον της Επικρατείας και τον παρ' αυτώ Αντεπίτροπον, πλην της περιπτώσεως του εδαφίου ε' ο λόγος εξαιρέσεως της οποίας δεν συντρέχει διά τους οπωσδήποτε συμμετασχόντας εις την έκδοσιν της πράξεως ή αποφάσεως κατά της οποίας ασκείται έφεσις, αίτησις αναιρέσεως ή αίτησις αναθεωρήσεως. Κατά πάσαν περίπτωσιν εις τας Συνεδριάσεις της Ολομελείας δεν δύναται να μετέχουν οι μετασχόντες του αρμοδίου Τμήματος ως Πρόεδρος ή εισηγητής εις την έκδοσιν της καθ' ης η αίτησις αναιρέσεως αποφάσεως. Περί της εξαιρέσεως αποφαινεται η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή το αρμόδιον Τμήμα αυτού. Οι μετέχοντες τούτων δικασταί, εάν συντρέχη λόγος εξαιρέσεως, οφείλουν να δηλώσουν τούτο εις τον Πρόεδρον του Δικαστηρίου. Προκειμένου περί του Κλιμακίου αρμόδιος ν' αποφανθή είναι ο Πρόεδρος αυτού. Η διάταξις του άρθρου 53 του Κωδ. Πολ. Δικονομίας έχει ανάλογον και εν προκειμένω εφαρμογήν", άρθρον 10 Π.Δ. 774/1980 Φ.Ε.Κ. 189/1980)».

Άρθρο 5 Δήλωσις αποχής.

«Οι δικασταί, εάν συντρέχη λόγος εξαιρέσεως αυτών οφείλουν να δηλώσουν τούτο εις τον Πρόεδρον και ο Αντεπίτροπος εις τον Επίτροπον. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αι διατάξεις του άρθρου 10 του Π.Δ.774/80».

Άρθρο 6 Διαδικασία εξαιρέσεως.

«1. Η περί ης το άρθρον 4 του παρόντος εξαιρέσεις προτείνεται τρεις τουλάχιστον ημέρας προ της ορισθείσης δικασίμου, δι' εγγράφου αιτήσεως του διαδίκου προς τον Πρόεδρον της Ολομελείας η του οικείου Τμήματος. Εξαιρέσεις δικαστού και μετά την προθεσμίαν ταύτην επιτρέπεται όταν οι λόγοι της εξαιρέσεως προέκυψαν μετά ταύτην ή εγένοντο γνωστοί μεταγενεστέρως εις τον διάδικον και όταν τούτο δύναται να βεβαιωθή προσηκόντως.

2. Η αίτηση πρέπει να περιέχει επί ποινή απαραδέκτου, σαφώς τους λόγους δι' ους ζητείται η εξαίρεσις, να αναφέρει τα μέσα προς απόδειξιν τούτων και να υπογράφεται παρά του διαδίκου ή του έχοντος ειδικήν πληρεξουσιότητα.
3. Ο Γραμματέυς του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ανακοινού αμελλητί την περί εξαιρέσεως αίτησιν εις τον δικαστήν τον οποίον αφορά αύτη, όστις οφείλει να εκφρασθή εγγράφως επ' αυτής.
4. Η περί εξαιρέσεως αίτησις, υποβαλλομένη διαρκούσης της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, γίνεται διά δηλώσεως καταχωριζομένης εις τα πρακτικά και περιλαμβάνει τους λόγους εξαιρέσεως, συζητείται δε παραχρήμα άνευ συμμετοχής τον εξαιρουμένου.
5. Αίτησις εξαιρέσεως ολοκλήρου της Ολομελείας ή Τμήματος ή τόσων δικαστών, ώστε ο υπολειπόμενος αριθμός να μην επαρκή διά την νόμιμον συγκρότησιν τούτων είναι απαράδεκτος.
6. Επί της υποβληθείσης αιτήσεως εξαιρέσεως αποφασίζει η Ολομέλεια ή το αρμόδιον Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά περίπτωσιν, άνευ συμμετοχής του εξαιρουμένου.
7. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας δεν εξαιρείται οσάκις ενεργεί ως διάδικος».

Άρθρο 7 Απόφασις.

- «1. Η επί της αιτήσεως εξαιρέσεως απόφασις εκδίδεται παραχρήμα επί τη βάσει πιθανολογήσεως των περί εξαιρέσεως λόγων.
2. Βεβαιωθέντος του λόγου εξαιρέσεως, το δικαστήριον διατάσσει, όπως ο εξαιρούμενος δικαστής απέχη της εκτελέσεως των καθηκόντων αυτού εν τη δίκη. Μη βεβαιωθέντος του λόγου εξαιρέσεως, απορρίπτει την αίτησιν ταύτην».

Άρθρο 8 Τίνες οι διάδικοι.

- «1. Διάδικοι εις την ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δίκην είναι το Δημόσιον και το φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον, υπέρ ή καθ' ων εξεδόθη ή έχει συνέπειας η πράξις ή απόφασις.
2. Ικανός να είναι διάδικος, είναι ο έχων την ικανότητα να είναι υποκείμενον δικαιωμάτων και υποχρεώσεων».

Άρθρο 9

- «1. Η ικανότης του διαδίκου προς το παρίστασθαι ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η εκπροσώπησις των ανικάνων προς το παρίστασθαι και η ανάγκη ειδικής εξουσιοδοτήσεως προς διεξαγωγήν της δίκης ρυθμίζονται κατά τας διατάξεις του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας, εφαρμοζομένης αναλόγως.
2. Οσάκις διά την επί δικαστηρίου ενέργειαν απαιτείται προηγουμένη εξουσιοδότησις, αύτη παρέχεται και προκειμένου περί ενεργείας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η άνευ περιορισμού παρασχεθείσα εξουσιοδότησις προς διεξαγωγήν της δίκης περιλαμβάνει πάσας τας διαδικαστικάς πράξεις και ενεργείας μέχρι του αμετακλήτου της αποφάσεως.
3. Η ικανότης του παρίστασθαι εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως υπό του δικαστηρίου».

Άρθρο 10

- «1. Εάν συντρέχουν ελλείψεις ως προς την ικανότητα των διαδίκων προς το παρίστασθαι επί δικαστηρίου ιδίω ονόματι, ως προς την νόμιμον εκπροσώπησιν των και ως προς την απαιτουμένην διά την διεξαγωγήν της δίκης άδειαν ή εξουσιοδότησιν, δυνάμεναι να

συμπληρωθούν, το δικαστήριο αναβάλλει την πρόοδο της δίκης δυνάμενον να τάξη και προθεσμίαν προς συμπλήρωσιν των ελλείψεων.

2. Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας, το Συνέδριον προβαίνει εις την εκδίκασιν της υποθέσεως.

Άρθρο 11 Εκπροσώπησις Δημοσίου, Νομικών Προσώπων κ.λπ.

«1. Το Δημόσιον εκπροσωπείται εις την δίκην κατά τας κειμένας περί δικών του Δημοσίου διατάξεις.

2. Τα Νομικά Πρόσωπα, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, ως και αι εν αποκεντρώσει δημόσιαι υπηρεσίαι εκπροσωπούνται εις την δίκην κατά τας περί αυτών ισχυούσας διατάξεις».

Άρθρο 12 Ομοδικία.

«Δύνανται να ασκηθούν από κοινού ένδικα μέσα υπό των ομοδίκων, κατά της εκδοθείσης κατ' αυτών πράξεως η αποφάσεως».

Άρθρο 13 Συνεκδίκασις ή χωρισμός.

«1. Για την ασφαλέστερη διάγνωση ή την ταχύτερη εκδίκαση, το δικαστήριο, ύστερα από πράξη του Προέδρου του, μπορεί να διατάσσει τη συνεκδίκαση περισσότερων ένδικων βοηθημάτων ή μέσων ή αιτήσεων καταλογισμού, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ομοδικίας ή τίθενται όμοια ζητήματα.

2. Το δικαστήριο ωσαύτως δύναται να διατάσσει τον χωρισμόν της εκδικάσεως επί κοινού ενδίκου μέσου ή αιτήσεως διά πάντα διαδικαστικόν ή ουσιαστικόν λόγον δικαιολογούντα τούτον».

Άρθρο 14 Προϋποθέσεις και τρόπος παρεμβάσεως.

«1. Πας τρίτος έχων έννομον συμφέρον δύναται να παρέμβη εις εκκρεμή ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δίκην.

2. Η παρέμβασις ασκείται διά δικογράφου, κατατιθεμένου εν πρωτοτύπω εις τον Γραμματέα του Ελεγκτικού Συνεδρίου οκτώ τουλάχιστον πλήρεις ημέρας προ της ορισθείσης δικασίμου, συντασσομένης της οικείας εκθέσεως. Αντίγραφον της παρεμβάσεως κοινοποιείται εις τους διαδίκους πέντε τουλάχιστον ημέρας προ της συζητήσεως, επιμελεία του παρεμβαίνοντος».

Άρθρο 15

«1. Το Δημόσιον κατά την συζήτησιν παρίσταται διά του κατά το άρθρον 11 του παρόντος εκπροσωπούντος αυτό.

2. Ενώπιον της Ολομελείας το Δημόσιον παρίσταται διά Συμβούλου ή Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους».

Άρθρο 16 «1. Οι άλλοι πλην του Δημοσίου διάδικοι παρίστανται μετά ή διά πληρεξουσίου δικηγόρου, ενώπιον δε της Ολομελείας εκ των διωρισμένων παρ' Αρείω Πάγω, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του Κώδικος περί Δικηγόρων.

2. Τα δικόγραφα των ένδικων βοηθημάτων και μέσων, που ασκούνται από ιδιώτη, υπογράφονται από δικηγόρο. Ένδικο μέσο ή βοήθημα που υπογράφεται μόνο από τον

ασκούντα αυτόν θεωρείται ότι έχει ασκηθεί νομίμως, εφόσον παρίσταται δικηγόρος κατά τη συζήτηση τους ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου».

Άρθρο 17 Διορισμός πληρεξουσίου.

«1. Ο διορισμός του πληρεξουσίου γίνεται δι' εγγράφου ή διά προφορικής δηλώσεως ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την συζήτησιν της υποθέσεως, καταχωριζομένης εις τα Πρακτικά.

2. Το παρέχον την πληρεξουσιότητα έγγραφον δύναται να είναι δημόσιον ή και ιδιωτικόν. Η γνησιότης της υπογραφής του εντολέως πρέπει να βεβαιούται επί του ιδιωτικού εγγράφου υπό συμβολαιογράφου ή υπό δημοσίας, δημοτικής ή κοινοτικής Αρχής.

3. Εάν ο διάδικος είναι αγράμματος, το ιδιωτικόν έγγραφον υπογράφεται υπό δύο μαρτύρων, βεβαιουμένης της γνησιότητος των υπογραφών τούτων κατά τον υπό της προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμενον τρόπον ή αναπληρούται υπό εγγράφου δημοσίας, δημοτικής ή κοινοτικής αρχής, περιέχοντος την ενώπιον αυτών δήλωσιν του αγραμμάτου διαδίκου περί του διοριζομένου πληρεξουσίου αυτού.

4. Τα πληρεξούσια έγγραφα κατατίθενται εις το δικαστήριον».

Άρθρο 18 Δικαιώματα πληρεξουσίου.

«1. Η διδομένη κατά το προηγούμενον άρθρον πληρεξουσιότης, παρέχει εις τον πληρεξούσιον το δικαίωμα να παριστά επί δικαστηρίου τον διάδικον και να επιχειρή πάσας τας κυρίας και παρεπομένας πράξεις, τας αφορώσας εις την διεξαγωγήν της δίκης.

2. Πληρεξουσιότης διά πάσας τας δίκας ισχύει μέχρι πέρατος αυτών παρ' εκτός εάν ανεκλήθη αυτή.

3. Ο πληρεξούσιος είναι υποχρεωτικώς και αντίκλητος του εντολέως αυτού διά τας αφορώσας την, εις ην παρίσταται, δίκην κοινοποιήσεις, περιλαμβανομένης και της οριστικής αποφάσεως.

4. Η πληρεξουσιότης προς διεξαγωγήν της δίκης ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν περιλαμβάνει, πλην αν ειδικώς αναφέρεται εν αυτή, την παραίτησιν από δικαιώματος ασκήσεως ενδίκου μέσου ή παραίτησιν από ασκηθέντος ενδίκου μέσου, συνεπαγομένην απώλειαν του δικαιώματος προς άσκησιν νέου τοιούτου. Δεν περιλαμβάνει επίσης το δικαίωμα της προσβολής εγγράφου ως πλαστού».

Άρθρο 19 Παύσις πληρεξουσιότητος.

«Η πληρεξουσιότης παύει α) διά του θανάτου του πληρεξουσίου, β) διά της περατώσεως της δίκης ή της ενεργείας της πράξεως, δι' ην παρεσχέθη, γ) διά της παραιτήσεως του πληρεξουσίου δικηγόρου ή της εκπτώσεως ή της παύσεως αυτού εκ του λειτουργήματος, δ) διά παραιτήσεως εκ της πληρεξουσιότητος, ε) δι' ανακλήσεως της πληρεξουσιότητος. Η νομίμως παρασχεθείσα πληρεξουσιότης δεν αίρεται εν περιπτώσει θανάτου ή μεταβολής εις την προσωπικήν κατάστασιν του δόντος αυτήν, εφ' όσον οι εν τη δίκη διάδοχοι τούτον δεν ανακαλέσουν την πληρεξουσιότητα».

Άρθρο 20 Παραίτησις και ανάκλησις.

«1. Η παραίτησις του πληρεξουσίου και η ανάκλησις της πληρεξουσιότητος, εφ' όσον δεν γίνονται επ' ακροατηρίου, ισχύουν έναντι του δικαστηρίου από της καταθέσεως εις την γραμματείαν αυτού δηλώσεως του παραιτουμένου ή του ανακαλούντος, εφ' ης ισχύουν

αναλόγως τα εν παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 17 του παρόντος, έναντι δε του ετέρου των διαδίκων από της κοινοποιήσεως εις αυτόν της παραιτήσεως ή της ανακλήσεως.

2. Η ανάκλησις της πληρεξουσιότητας πρέπει να κοινοποιηθή και εις τον ανακαλούμενον πληρεξούσιον.

3. Ο παραιτούμενος πληρεξούσιος και μετά την παραίτησιν αυτού εφ' όσον δεν διωρίσθη έτερος, επιχειρεί τας αναγκαίας πράξεις προς αποτροπήν επιζημίωv εκ της παραιτήσεως συνεπειών εις τα συμφέροντα του δόντος την πληρεξουσιότητα».

Άρθρο 21 Νομιμοποιήσις πληρεξουσίου.

«1. Διά τας προπαρασκευαστικάς πράξεις και κλήσεις μέχρι της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, θεωρείται υπάρχουσα πληρεξουσιότης, διά δε την επ' ακροατηρίου συζήτησιν απαιτείται ρητή πληρεξουσιότης κατά τους ορισμούς του άρθρου 17 του παρόντος, ης μη υπάρχουσης κηρύσσονται άκυροι όλαι αι πράξεις και αυταί αι πρότερον επιχειρηθείσαι υπό του ενεργήσαντος ως πληρεξουσίου ως και αι κλήσεις προς συζήτησιν. Ένδικα μέσα, υπογεγραμμένα υπό πληρεξουσίου μη νομιμοποιηθέντος το βραδύτερον κατά την πρώτην επ' ακροατηρίου συζήτησιν, απορρίπτονται.

2. Το Δικαστήριον κατ' αίτησιν του εμφανιζομένου ως πληρεξουσίου και μη αποδεικνύοντος την πληρεξουσιότητα, δύναται, εκτιμών τας περιστάσεις, να χορηγήσῃ εφ' άπαξ βραχείαν αναβολήν της συζητήσεως ή να επιτρέψῃ την προσωρινήν συμμετοχήν αυτού εις την δίκην, ορίζον σύντομον προθεσμίαν διά την νομιμοποίησίν του, έστω και εκ των υστέρων. Εάν εντός της ταχθείσης προθεσμίας δεν προσαχθεί το πληρεξούσιον, το δικαστήριον, διά της εκδιδομένης αποφάσεως, κηρύσσει άκυρους τας επιτραπέϊσας, ως πράξεις, τηρουμένων κατά τα λοιπά των διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος και του άρθρου 27 κατά περίπτωσιν».

Άρθρο 22 Έλλειψις Πληρεξουσιότητος.

«Η έλλειψη πληρεξουσιότητος εξετάζεται αυτεπαγγέλτως υπό του δικαστηρίου».

Άρθρο 23 Καθήκον αληθείας και κυρώσεις επί παραβάσει τούτου.

«Οι διάδικοι, οι παρεμβαίνοντες, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι και οι πληρεξούσιοι αυτών, οφείλουν να ενεργούν κατά τους κανόνες της καλής, πίστεως και των χρηστών ηθών και να τηρούν εν παντί το καθήκον της αληθείας».

Άρθρο 24 Ευπρεπής διατύπωσις εγγράφων των διαδίκων.

«Το Δικαστήριον δύναται, κατ' αίτησιν του διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως να διατάσῃ την εκ των δικογράφων και υπομνημάτων διαγραφήν εξυβριστικών ή άλλων αναρμόστων φράσεων».

Άρθρο 25 Θεμελιώδεις Κανόνες Διεξαγωγής τη Δίκης.

«Το Δικαστήριον μεριμνά εξ επαγγέλματος περί της προόδου εν γένει της δίκης, διατάσσει πάσαν κατά νόμον απαιτουμένην διαδικαστικήν πράξιν και ενέργειαν διά την διακρίβωσιν της αληθείας και την ταχύτεραν περάτωσιν της δίκης».

Άρθρο 26 Ισότης Διαδίκων.

- «1. Οι διάδικοι είναι ίσοι ενώπιον του Δικαστηρίου δικαιούνται δε να παραστούν κατά πάσαν επ' ακροατηρίου συζήτησιν της υποθέσεως καλούμενοι προς τούτο.
2. Αίτησις αναβολής της συζητήσεως έστω και αν υποβάλλεται υπό πάντων των διαδίκων δεν υποχρεοί το Ελεγκτικόν Συνέδριον».

Άρθρο 27 Απουσία Διαδίκου.

«Το δικαστήριο εξετάζει και κρίνει τας ενώπιον αυτού εισαγομένας υποθέσεις και απολειπομένων των ενδιαφερομένων μερών, χωρίς εκ της απουσίας τούτων να τεκμαίρεται ομολογία».

Άρθρο 28 Δημοσιότητα συζητήσεων.

- «1. Αι προς συζήτησιν των υποθέσεων συνεδριάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου γίνονται δημοσία, παρισταμένων του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας και του Γραμματέως του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή των νομίμων αναπληρωτών αυτών.
2. Αι διασκέψεις του δικαστηρίου προς έκδοσιν αποφάσεως επί των συζητηθεισών υποθέσεων είναι μυστικάί.
3. Κατά τας διασκέψεις της Ολομελείας παρίσταται και ο Γενικός Επίτροπος, όστις δικαιούται να παρίσταται και εις τας τοιαύτας των Τμημάτων προς ανάπτυξιν της γνώμης του αποχωρών προς πάσης ψηφοφορίας. Οσάκις ασκεί ένδικα μέσα δεν παρίσταται εις τας διασκέψεις τούτων.
4. Κατά τας διασκέψεις, ωσαύτως, της Ολομελείας και των Τμημάτων παρίσταται και ο Γραμματεύς ή ο νόμιμος αναπληρωτής αυτού».

Άρθρο 29 Προφορική η συζήτησις.

- «1. Η επ' ακροατηρίου διαδικασία διεξάγεται προφορικώς.
2. Μέχρι της προτεραίας της συζητήσεως επιτρέπεται εις τους διαδίκους να καταθέσουν εις την Γραμματείαν του Δικαστηρίου υπομνήματα προς ανάπτυξιν των ισχυρισμών αυτών. Κατόπιν εγκρίσεως του Προέδρου, χορηγουμένης επ' ακροατηρίου, δύναται να κατατίθενται ταύτα το βραδύτερον εντός πενθημέρου από της συζητήσεως».

Άρθρο 30 Έκθεσις.

- «1. Περί πάσης υπό αρμοδίου δικαστού ή δικαστικού υπαλλήλου ή άλλου οργάνου επιχειρουμένης πράξεως αφορώσης εις την διαδικασίαν ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενεργουμένης υπ' αυτού ή εν συμπράξει μετ' άλλου οργάνου, συντάσσεται έκθεσις.
2. Η έκθεσις πρέπει να συντάσσεται επί παρουσία των πραττόντων και άμα τη ενεργεία της δι' αυτής διαπιστουμένης πράξεως, να αναφέρη τον τόπον και τον χρόνον διενεργείας ταύτης, το ονοματεπώνυμον και την ιδιότητα του συντάσσοντος οργάνου, του συμπράττοντος και των λοιπών νομίμως παραστάντων και να υπογράφεται υπό πάντων τούτων, αφού αναγνωσθή υπό τον συντάξαντος. Εν περιπτώσει αδυναμίας ή αρνήσεως τινός να υπογράψη την έκθεσιν, γίνεται μνεία περί τούτου εν αυτή.
3. Η σύνταξη της έκθεσης μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα».

Άρθρο 31 Απαραίτητα Στοιχεία του Δικογράφου.

«1. Το υπό των διαδίκων εις έτερον επιδιδόμενα ή υποβαλλόμενα εις το Συνέδριον δικόγραφα πρέπει να αναφέρουν: α) Την Ολομέλειαν ή το Τμήμα ενώπιον του οποίου απευθύνονται. β) το είδος του δικογράφου, γ) το όνομα, το επώνυμον, το όνομα πατρός, την κατοικίαν, μετά προσδιορισμού της συνοικίας, οδού και αριθμού, εκάστου των διαδίκων και των νομίμων αντιπροσώπων των, επί νομικών δε προσώπων την επωνυμίαν και την έδραν αυτών, δ) το αντικείμενον του δικογράφου, κατά τρόπον σαφή, ωρισμένον και ευσύνοπτον και ε) τον τόπον, τον χρόνον συντάξεως αυτού, τον αριθμόν δελτίου ταυτότητος του διαδίκου ή του νομίμου αντιπροσώπου ή του πληρεξουσίου του, ως και την εκδούσαν τούτο αρχήν, προκειμένου δε περί του δημοσίου τον νομίμως εκπροσωπούντα αυτό εις την δίκην και να φέρουν εν τέλει την υπογραφήν του διαδίκου ή τον νομίμου αντιπροσώπου ή του πληρεξουσίου του.

2. Πάσα μεταβολή δηλωθείσης διευθύνσεως πρέπει να γνωστοποιείται, είτε διά των διαμειβομένων δικογράφων ή των υπομνημάτων, είτε δι' αυτοτελούς εγγράφου κατατιθεμένου εις την Γραμματείαν του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τιθεμένου δ' εν τω φακέλλω της δικογραφίας».

Άρθρο 32 «1. Η εις την δηλωθείσαν κατά το προηγούμενον άρθρον διεύθυνσιν της κατοικίας γενομένη επίδοσις εγγράφου αφορώντος εις εκκρεμή δίκην, συμπεριλαμβανομένης και της οριστικής αποφάσεως, είναι έγκυρος και εάν ο προς ον αύτη δεν είχεν, ή δεν έχη πλέον, αυτόθι την κατοικίαν του.

2. Εν παραλείψει δηλώσεως της διευθύνσεως της κατοικίας, ή γνωστοποιήσεως τυχόν μεταβολής ταύτης, πάσαι αι επιδόσεις, συμπεριλαμβανομένης και της επιδόσεως της οριστικής αποφάσεως δύναται να γίνωνται προς τον Γενικόν Επίτροπον της Επικρατείας παρά τω Ελεγκτικώ Συνεδρίω, εφ' όσον δεν υπάρχει αντίκλητος, ή υπάρχει μεν αλλ' είναι άγνωστος ή διεύθυνσις αυτού».

Άρθρο 33 Όργανα Επιδόσεως.

«1. Αι επιδόσεις από μέρους του ιδιώτου διαδίκου γίνονται διά δικαστικού επιμελητού, αν μη ειδικαί διατάξεις του παρόντος άλλως ορίζουν.

2. Αι επιδόσεις από μέρους του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ως και αι επιδόσεις των την επιμέλειαν έχει η Γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, γίνονται διά δικαστικού επιμελητού ή διά παντός άλλου δημοσίου, δημοτικού ή κοινοτικού οργάνου, ή τοιούτου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου.

3. Η επίδοσις γίνεται κατόπιν παραγγελίας διδομένης εγγράφως υπό του επιμελουμένου ταύτης».

Άρθρο 34 Προς τίνας γίνεται η επίδοσις.

«Η επίδοσις γίνεται : 1. Εις τον προς όν αύτη ή τον πληρεξούσιον ή τον αντίκλητον αυτού.

2. Επί προσώπων ανικάνων προς το παρίστασθαι επί δικαστηρίου, προς τον νόμιμον αντιπρόσωπον αυτών ή τον πληρεξούσιον ή τον αντίκλητον. 3. Επί προσώπων πνευματικώς ασθενών και μη κηρυχθέντων υπό απαγόρευσιν, προς τον προσωρινόν διαχειριστήν, εφ' όσον διωρίσθη τοιούτος. 4. Επί νομικών προσώπων, προς τον κατά τον Νόμον και το καταστατικόν ή τον οργανισμόν αυτών εκπρόσωπον τούτων. 5. Επί του Δημοσίου, προς τον εκπροσωπούντα αυτό κατά τας περί δικών του δημοσίου κειμένας διατάξεις».

Άρθρο 35 Τόπος Επίδοσης.

«1. Η επίδοσις προς το δημόσιον, τα Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., και πάσαν άλλην αρχήν γίνεται εν τω Καταστήματι της Υπηρεσίας του προς ον η επίδοσις, κατά τας καθωρισμένας εργασίμους ώρας.

2. Εις πάσαν άλλην περίπτωσιν η επίδοσις δύναται να γίνη εις πάντα τόπον, εις τον οποίον ευρίσκεται ο προς ον είναι επιδοτέον το έγγραφον.

3. Εάν ο εν τη προηγουμένη παραγράφω έχη εις τον τόπον εις τον οποίον πρόκειται να γίνη η επίδοσις, γνωστήν κατοικίαν ή επαγγελματικήν εγκατάστασιν, ή εργάζεται αυτόθι ως υπάλληλος, εργάτης ή υπηρέτης ή υπό άλλην ιδιότητα, η εκτός του χώρου της κατοικίας, ή της επαγγελματικής εγκαταστάσεως ή της εργασίας του, επίδοσις δεν δύναται να γίνη άνευ της συναινέσεως αυτού.

4. Εν τω Καταστήματι του Ελεγκτικού Συνεδρίου ο προς ον η επίδοσις δεν δύναται να αρνηθή ταύτην. Εν αρνήσει, συντάσσεται έκθεσις υπό του ενεργούντος την επίδοσιν, βεβαιούσα την άρνησιν, το δ' επιδοτέον έγγραφον αποστέλλεται επί αποδείξει διά του ταχυδρομείου. Η επίδοσις θεωρείται γενομένη από της χρονολογίας της εκθέσεως.

5. Εν ουδεμίā περιπτώσει συγχωρείται να γίνη η επίδοσις εις χώρους λατρείας, κατά τας ώρας των ιεροτελεστιών ή άλλων θρησκευτικών τελετών ή προσευχών, ή εντός αιθούσης δικαστηρίου συνεδριάζοντος».

Άρθρο 36 Χρόνος Επίδοσης.

«1. Η επίδοσις δεν δύναται να γίνη εν καιρώ νυκτός, ή καθ' ημέραν Κυριακήν, ή άλλην εορτήν κατά νόμον εξαιρετέαν, άνευ της συναινέσεως του προς ον αύτη.

2. Η νύξ θεωρείται διαρκούσα από της 7ης εσπερινής μέχρι της 7ης πρωϊνής».

Άρθρο 37

Τρόπος επίδοσης προς πλείονας.

«1. Εάν ο προς ον η επίδοσις παρίσταται ή ενεργή ως νόμιμος αντιπρόσωπος πλείονων ανικάνων προσώπων, αρκεί η εις αυτόν παράδοσις ενός μόνον αντιγράφου ή πρωτοτύπου του επιδοτέου εγγράφου.

2. Εάν η επίδοσις γίνεται προς έναν αντίκλητον πλείονων διαδίκων, απαιτείται η παράδοσις ισαρίθμων εγγράφων προς τους υπό του αντικλήτου εκπροσωπούμενους».

Άρθρο 38

Επίδοσις εν τη Κατοικία.

«1. Εάν ο προς ον η επίδοσις δεν ευρίσκεται εν τη κατοικία αυτού το έγγραφον παραδίδεται εις τινα των μετ' αυτού συνοικούντων συγγενών ή υπηρετών και εν ελλείψει ή απουσία αυτών πρός τινα των λοιπών συνοίκων, έχοντα, κατά την κρίσιν του επιδίδοντος, συνείδησιν τωνπραττομένων.

2. Κατοικία είναι η οικία ή το διαμέρισμα αυτής, το προωρισμένον διά διημέρευσιν και διανυκτέρευσιν του προς ον η επίδοσις, και αν προσωρινώς δεν χρησιμοποιήται προς τον σκοπόν τούτον.

3. Ως σύνοικοι θεωρούνται και οι θυρωροί κατοικιών και αι εν αυταίς οικούσαι οικογένειαι τούτων, οι διευθυνταί ξενοδοχείων και οικοτροφείων και το υπαλληλικόν και υπηρετικόν προσωπικόν αυτών. Δεν θεωρούνται ως σύνοικοι, οι ένοικοι ετέρου διαμερίσματος της αυτής οικίας.

4. Μη ευρισκομένου εν τη κατοικία τινός των εις ους δύναται να γίνη η επίδοσις κατά τας προηγουμένας παραγράφους, το έγγραφον επικολλάται εις την θύραν της κατοικίας επί παρουσία ενός μάρτυρος, γιγνομένης μνείας περί της θυροκολλήσεως εν τη εκθέσει».

Άρθρο 39 Επίδοσις εν τη Καταστήματι κ.λ.π.

«Εάν ο προς ον η επίδοσις δεν ευρίσκεται εις το κατάστημα, γραφείον ή εργαστήριον, όπου ασκεί είτε μόνος είτε μετ' άλλου το επάγγελμα αυτού ή εργάζεται αυτόθι ως υπάλληλος, εργάτης ή υπηρέτης, το έγγραφον παραδίδεται προς τον διευθυντήν του καταστήματος ή του γραφείου ή του εργαστηρίου ή πρός τινα των συνεταίρων, συνεργατών, υπαλλήλων ή υπηρετών, έχοντα, κατά την κρίσιν του επιδίδοντος, συνείδησιν των πραττομένων. Εάν δεν βρίσκεται κανένας από τους προαναφερόμενους στο κατάστημα ή το γραφείο ή το εργαστήριο, ο επιδίδων επικολλά τούτο στη θύρα του καταστήματος ή του γραφείου ή του εργαστηρίου, με την παρουσία ενός μάρτυρος και γίνεται μνεία της πράξης θυροκόλλησης στη σχετική έκθεση επίδοσης».

Άρθρο 40 Ειδικαί περιπτώσεις.

«1. Επί αξιωματικών, υπαξιωματικών, οπλιτών ή οργάνων των ενόπλων δυνάμεων της Χώρας και των Σωμάτων Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, Λιμενικού και Πυροσβεστικού Σώματος, η επίδοσις δύναται να γίνη και προς τον διοικητήν της μονάδος ή τον προϊστάμενον της υπηρεσίας, εις ην ανήκουν, υποχρεούμενον να παραδώση ή διαβιβάση αμελλητί το έγγραφον εις τον προς ον απευθύνεται. Τοιαύτη επίδοσις δεν συγχωρείται α) προκειμένου περί ανωτάτων αξιωματικών και των διοικητών ή διευθυντών μονάδων και υπηρεσιών και β) προκειμένου περί των τελούντων εν αδεία, διαθεσιμότητι ή αργία.

2. Επί των ανηκόντων εις την υπηρεσίαν φάρων και φανών η επίδοσις δύναται να γίνη προς τον λιμενάρχην της περιφέρειας εις την οποίαν ασκούν τα καθήκοντά των.

3. Εάν ο προς ον η επίδοσις νοσηλεύεται εις νοσοκομείον ή κρατήται εις φυλακήν και η μετ' αυτού επικοινωνία δεν είναι δυνατή κατά την εν τη εκθέσει επιδόσεως σημειουμένην βεβαίωσιν της διευθύνσεως του νοσοκομείου ή της φυλακής, η επίδοσις δύναται να γίνη προς τον διευθυντήν του νοσοκομείου ή της φυλακής, ο οποίος υποχρεούται να εγχειρίση το έγγραφον εις τον προς ον η επίδοσις.

4. Εάν ο προς ον η επίδοσις υπηρετή εις εμπορικόν πλοίον ελλιμενισμένον εις Ελληνικόν λιμένα, αυτή, εν απουσία ή αρνήσει αυτού να παραλάβη το έγγραφον ή αρνήσει ή αδυναμία να υπογράψη την έκθεσιν, γίνεται προς τον πλοίαρχον του πλοίου ή προς τον αναπληρωτήν του, εν απουσία δε ή αρνήσει και τούτων να παραλάβουν τούτο, γίνεται προς τον λιμενάρχην, υποχρεούμενον να ειδοποιήση τον προς ον η επίδοσις.

5. Εάν ο προς ον η επίδοσις υπηρετή εις εμπορικόν πλοίον μη ελλιμενισμένον εις Ελληνικόν λιμένα, αυτή γίνεται εις την κατοικίαν αυτού και εν ελλείψει τοιαύτης, γίνεται κατά τας διατάξεις περί επιδόσεως εις τους αγνώστου διαμονής. Εν πάση δε περιπτώσει η επίδοσις γίνεται και εις τα εν τη ημεδαπή γραφεία του πλοιοκτήτου ή άλλως του εν τω Ελληνικώ λιμένι Πράκτορος του πλοίου εν υπάρξει τοιούτων».

Άρθρο 41 Επίδοσις προς τους εν τη αλλοδαπή και τους αγνώστου διαμονής.

«1. Εάν ο προς ον η επίδοσις κατοική εν τη αλλοδαπή και είναι γνωστός ο τόπος και η διεύθυνσις της εν τη αλλοδαπή κατοικίας αυτού, η επίδοσις γίνεται, εν ελλείψει

αντικλήτου, εις τον Υπουργόν των Εξωτερικών, προς διαβίβασιν του εγγράφου εις τον προς τον απευθύνεται. Η επίδοσις θεωρείται συντελεσθείσα άμα τη εις τον Υπουργόν ή εντεταλμένον παρ' αυτού υπάλληλον παραδόσει του εγγράφου.

2. Εάν ο προς τον η επίδοσις είναι αγνώστου κατά τον χρόνον της επιδόσεως διαμονής, αύτη, εν ελλείψει αντικλήτου, γίνεται εις τον δήμαρχον ή τον πρόεδρον της κοινότητος της τελευταίας γνωστής κατοικίας ή διαμονής αυτού, ουδεμιάς δε γνωστής τοιαύτης υπαρχούσης, εις τον Δήμαρχον Αθηναίων».

Άρθρο 42 Εν αρνήσει παραλαβής.

«1. Εάν ο προς τον η επίδοσις η τα εν τοις άρθροις 38 και 39 του παρόντος αναφερόμενα πρόσωπα αρνούνται την παραλαβήν του εγγράφου ή την υπογραφήν της εκθέσεως επιδόσεως, ο επιδίδων επικολλά τούτο επί της θύρας της κατοικίας ή του καταστήματος, γραφείου ή εργαστηρίου, επί παρουσία ενός μάρτυρος, γιγνομένης μνείας περί της θυροκολλήσεως εν τη εκθέσει.

2. Εάν κατά τας περιπτώσεις του προηγουμένου άρθρου τα εν αυτώ αναφερόμενα πρόσωπα αρνούνται την παραλαβήν του εγγράφου ή την υπογραφήν της εκθέσεως επιδόσεως, το έγγραφον παραδίδεται εις τον εισαγγελέα των πρωτοδικών της περιφέρειας, εις ην υπάγονται, όστις διαβιβάζει τούτο αυτοίς.

3. Εάν κατά τας περιπτώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 35 του παρόντος ο εκπρόσωπος της αρχής ή ο εντεταλμένος υπάλληλος αρνηθή την παραλαβήν του εγγράφου ή την υπογραφήν της εκθέσεως, βεβαιούται η άρνησις εν αυτή και παραδίδεται το έγγραφον αμελλητί εις τον εν τη έδρα της αρχής ή της υπηρεσίας του υπαλλήλου εισαγγελέα πρωτοδικών, μη υπάρχοντος δ' εν αυτή πρωτοδικείου, εις τον ειρηνοδίκην, όστις διαβιβάζει τούτο προς την αρχήν ή τον υπάλληλον.

4. Εις τας περιπτώσεις των προηγουμένων παραγράφων 2 και 3 η επίδοσις θεωρείται συντελεσθείσα από της χρονολογίας της εκθέσεως».

Άρθρο 43 Αντίκλητος.

«1. Πας διάδικος εν τη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δίκη, εξαιρέσει του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, υποχρεούται διά του πρώτου προς το Συνέδριον απευθυνομένου δικογράφου να διορίση ως αντίκλητον πρόσωπον, έχον την κατοικίαν αυτού εν τη έδρα του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Ο διορισμός πρέπει να περιέχη το ονοματεπώνυμον, το όνομα πατρός, επάγγελμα και ακριβή προσδιορισμόν της διευθύνσεως της κατοικίας και της επαγγελματικής εγκαταστάσεως του αντικλήτου. Η παράγραφος 2 του άρθρου 31 του παρόντος εφαρμόζεται και εν προκειμένω.

3. Ο επιμελούμενος της επιδόσεως και όταν υπάρχη αντίκλητος, αναζητεί κατά πρώτον τον διάδικον ή τον νόμιμον αντιπρόσωπον αυτού προς παράδοσιν του επιδοτέου, μη επιτρεπομένης όμως εν απουσία των τελευταίων τούτων, της επιδόσεως διά θυροκολλήσεως. Εν ουδεμιά περιπτώσει δύναται να προβληθή ακυρότης της επιδόσεως εκ του ότι αύτη εγένετο προς τον διορισθέντα αντίκλητον, πλην αν ειδική διάταξις απαιτή την προς αυτόν τούτον τον διάδικον ή τον νόμιμον αντιπρόσωπον αυτού παράδοσιν του εγγράφου.

4. Η επίδοσις προς τον αντίκλητον διενεργείται καθ' ον τρόπον και προς αυτόν τούτον τον διάδικον, εφαρμοζομένων αναλόγως και των διατάξεων των άρθρων 38 και 39 και της παραγράφου 1 του άρθρου 42 του παρόντος.

5. Η ιδιότης του αντικλήτου παύει α) διά του θανάτου αυτού, β) διά της περατώσεως της δίκης, γ) διά παραιτήσεως ή δι' ανακλήσεως του διορισμού. Αι διατάξεις των άρθρων 19 και 20 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και επί του αντικλήτου. Ο διάδικος υποχρεούται εις άμεσον αντικατάστασιν του εκλιπόντος, παραιτηθέντος ή ανακληθέντος αντικλήτου δι' εγγράφου δηλώσεως αυτού, πληρούσης τους όρους της παραγράφου 2 του παρόντος, κατατιθεμένης παρά τη Γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου».

Άρθρο 44 Έκθεσις επιδόσεως.

«1. Περί πάσης επιδόσεως συντάσσεται υπό του επιδίδοντος έκθεσις, η οποία, πλην των εν άρθρω 31 του παρόντος οριζομένων στοιχείων, περιέχει: α) την παραγγελίαν προς επίδοσιν, β) το ονοματεπώνυμον του επιδοθέντος εγγράφου και των προσώπων εις τα οποία αφορά τούτο, δ) μνείαν του τόπου, χρόνου, ημέρας και της ώρας επιδόσεως, ε) μνείαν του προσώπου εις ο παρεδόθη το έγγραφον και του τρόπου επιδόσεως, εν περιπτώσει απουσίας ή αρνήσεως του προς ον η επίδοσις ή των υπό των άρθρων 38 και 39 του παρόντος οριζομένων προς τούτο προσώπων.

2. Η έκθεσις υπογράφεται υπό του επιδίδοντος και παραλαμβάνοντος το έγγραφον, εν περιπτώσει δε αρνήσεως ή αδυναμίας τούτου και υπό του προσλαμβανομένου προς τούτο μάρτυρος.

3. Επί του επιδιδόμενου εγγράφου ο επιδίδων σημειοί την ημέραν και ώραν της επιδόσεως και υπογράφει. Η σημείωσις αύτη αποτελεί απόδειξιν υπέρ του προς ον η επίδοσις. Εάν υπάρχη διαφορά μεταξύ της εκθέσεως επιδόσεως και της σημειώσεως, κατισχύει η έκθεσις επιδόσεως».

Άρθρο 45 Προθεσμία.

«1. Αι υπό του υπ' αριθμ. 774/1980 Προεδρικού Διατάγματος "περί κωδικοποιήσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ισχυουσών διατάξεων κ.λπ." και του παρόντος προβλεπόμεναι και αι υπό του Ελεγκτικού Συνεδρίου τασσόμεναι προθεσμίαί άρχονται από της επομένης της επιδόσεως ή του κινούντος αυτάς γεγονότος και λήγουν την 7ην μ.μ. ώραν της τελευταίας ημέρας, ή εάν αύτη είναι κατά νόμον εξαιρετέα, της επομένης εργασίμου ημέρας. Ο υπολογισμός των προθεσμιών γίνεται κατά τα οριζόμενα υπό του Αστικού Κώδικος.

2. Εάν κατά την διάρκειαν προθεσμίας τινός επέλθη διακοπή της δίκης, διακόπτεται η προθεσμία και άρχεται νέα από της επαναλήψεως της δίκης.

3. Εάν διάδικος αποθάνη διαρκούσης της προθεσμίας, αύτη διακόπτεται και άρχεται νέα από της εκ νέου επιδόσεως εις τους κατά νόμον διαδεχθέντας τον θανόντα.

4. Κατά την διάρκειαν των δικαστικών διακοπών αι προθεσμίαί δεν αναστέλλονται.

5. Αι διά της επιδόσεως εγγράφου τινός κινούμεναι προθεσμίαί τρέχουν και κατ' εκείνου κατά παραγγελίαν του οποίου εγένετο η επίδοσις».

Άρθρο 46 Δικονομικαί ακυρότητες.

«1. Η παράβασις διατάξεως, ρυθμιζούσης την διαδικασίαν και ιδία τον τύπον διαδικαστικής τινός πράξεως, επάγεται ακυρότητα, απαγγελλομένην παρά του δικαστηρίου α) αν την

τήρησιν της διατάξεως, διαγράφη ρητώς ο νόμος επί ποινή ακυρότητας, β) αν διά την παράβασιν χωρή αναίρεσις, γ) εις πάσαν άλλην περίπτωσιν, αν κατά την κρίσιν του δικαστηρίου ή παράβασις προξένησεν εις τον προτείναντα αυτήν διάδικον βλάβην, μη δυναμένην να επανορθωθή άλλως ή κηρυσσομένης της ακυρότητας.

2. Η ακυρότης απαγγέλλεται κατά πρότασιν του διαδίκου, εφ' όσον δεν επιβάλλεται η αυτεπάγγελτος εξέτασις αυτής υπό του δικαστηρίου. Η πρότασις είναι απαράδεκτος, εάν δεν υποβληθή κατά την πρώτην μετά την παράβασιν συζήτησιν της υποθέσεως.

3. Την ακυρότητα δεν δύναται να προτείνη, όστις προεκάλεσεν αυτήν ή συνετέλεσεν εις ταύτην καθώς και οι κληρονόμοι τούτων, ουδέ ο παραιτηθείς ρητώς ή σιωπηρώς της προτάσεως αυτής.

4. Απαγγελλομένης της ακυρότητας, το δικαστήριον διατάσσει την επανάληψιν της πράξεως, πλην αν επήλθεν απώλεια του δικαιώματος ή άλλως αποκλείεται η επανάληψις».

Άρθρο 47 Περιεχόμενον αιτήσεων - Διαδικασία.

«1. Αι κατά το άρθρον 46 παράγραφος 5 του Π.Δ. 774/1980 αιτήσεις του παρά τω Ελεγκτικώ Συνεδρίω Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας περί καταλογισμού Δημοσίων Υπαλλήλων και Στρατιωτικών εν γένει, ως και αι ομοίου περιεχομένου αιτήσεις άλλων Κρατικών Αρχών ή Διοικήσεων Ν.Π.Δ.Δ. εχουσών εξ ειδικών διατάξεων το δικαίωμα υποβολής τοιούτων αιτήσεων, περί καταλογισμού υπαλλήλων των πρέπει να περιέχουν εκτός των εν άρθρω 31 του παρόντος οριζομένων στοιχείων και τας ειδικάς διατάξεις υπό των οποίων προβλέπεται η άσκησις αυτών.

2. Αι περί των η προηγουμένη παράγραφος αιτήσεις, εκδικάζονται υπό του κατά το άρθρον 2 παράγραφος 3 του παρόντος αρμοδίου Τμήματος, εφαρμοζομένων αναλόγως κατά περίπτωσιν των περί πληρεξουσιότητας, διορισμού αντικλήτου, προσδιορισμού της δικασίμου και εκδικάσεως εν γένει του ενδίκου μέσου της εφέσεως διατάξεων του παρόντος, εφ' όσον δεν ορίζεται άλλως υπό ετέρων διατάξεων αυτού ή του Π.Δ 774/1980».

Άρθρο 48 Δικαίωμα εφέσεως.

«Η έφεσις ασκείται υπό παντός έχοντος έννομον συμφέρον ή υπό του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας παρά τω Ελεγκτικώ Συνεδρίω, απευθύνεται δε κατά του εν τη εκκαλουμένη πράξει ή αποφάσει διαδίκου, του τυχόν εκ ταύτης συνδικαιούχου και κατά παντός τρίτου, ως προς ον έχει συνεπειάς η δίκη. Ο πρόεδρος του αρμοδίου Τμήματος δύναται να διατάξη την κλήτευσιν τρίτων εχόντων έννομον συμφέρον εις την δίκην, η δε κλήτευσις τούτων γίνεται διά κοινοποιήσεως αντιγράφου της εφέσεως μετά σημειώσεως προσδιορισμού δικασίμου».

Άρθρο 49 Όρια ελέγχου της πράξεως ή αποφάσεως

«1. Διά της εφέσεως η υπόθεσις μεταβιβάζεται εις το αρμόδιον Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως προς μεν το νόμω βάσιμον της πράξεως ή αποφάσεως κατά το σύνολον, ως προς δε το ουσία βάσιμον της πράξεως ή αποφάσεως κατά τα διά της εφέσεως και των προσθέτων λόγων καθοριζόμενα όρια.

2. Το δικαστήριον την νομικώς πλημμελή πράξιν, ακυροί, εν όλω ή εν μέρει, ή μεταρρυθμίζει αναλόγως, επιφυλασσομένης της διατάξεως της επομένης παραγράφου. Την ουσιαστικώς εσφαλμένην πράξιν ακυροί ή μεταρρυθμίζει εντός των εν τη εφέσει ορίων, κρίνον περαιτέρω επί της ουσίας της υποθέσεως.

3. Διά της αποφάσεως αυτού το δικαστήριο δέν δύναται να καταστήση χειρόνα την θέσιν του εκκαλούντος.
4. Το Δικαστήριο εφαρμόζει τον κατά τον χρόνον της εκδόσεως της εκκαλουμένης πράξεως ή αποφάσεως ισχύοντα νόμον.
5. Εις την κατ' έφεσιν δίκην επιτρέπεται η επίκλησις και προσαγωγή νέων αποδεικτικών μέσων».

Άρθρο 50 Προθεσμία.

«1. [ΕΧΕΙ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΙ]

2. Η έφεσις δύναται να ασκηθή και πρό της επιδόσεως της πράξεως ή αποφάσεως.
3. Η εκπροθέσμως ασκηθείσα έφεσις απορρίπτεται ως απαράδεκτος».

Άρθρο 51 Ανασταλτικόν αποτέλεσμα εφέσεως.

«1. Η ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου έφεσις δεν αναστέλλει την εκτέλεσιν της πράξεως ή αποφάσεως εκτός εάν άλλως ειδικώς ορίζεται υπό του νόμου. Επί τη αιτήσιν του εκκαλούντος ή του Γενικού Επιτρόπου δύναται να διαταχθή η αναστολή δι' αποφάσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου πριν ή τούτο αποφανθή, επί της εφέσεως. Η αίτησις δέον να διαλαμβάνη τους κατά την συγκεκριμένην περίπτωσιν δυναμένους να δικαιολογήσουν την αναστολήν ειδικούς λόγους.

2. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον αίτησις αναστολής είναι απαράδεκτος αν δεν αποδεικνύεται ότι ησκήθη νομοτύπως και εμπροθέσμως υπό του αιτούντος και είναι εκκρεμής έφεσις κατά της πράξεως ή αποφάσεως της οποίας διώκεται η αναστολή εκτελέσεως. Η αίτηση αναστολής απορρίπτεται ως απαράδεκτη εάν μέχρι τη συζήτηση αυτής δεν προσκομισθεί από τον αιτούντα αποδεικτικό καταβολής παραβόλου, το οποίο ορίζεται ίσο με είκοσι (20) ευρώ και επιστρέφεται σε αυτόν σε περίπτωση μερικής ή στο σύνολο παραδοχής αυτής.

3. Ασκηθείσης εφέσεως εξαντλείται η δικαιοδοσία του εκδόντος την πράξιν ή απόφασιν οργάνου».

Άρθρο 52 Τρόπος ασκήσεως εφέσεως.

«1. Το ένδικον μέσον της εφέσεως ασκείται διά δικογράφου κατατιθεμένου παρά τη Γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, συντασσομένης σχετικής πράξεως, ή διά κοινοποιήσεως διά δικαστικού επιμελητού εις τον Γραμματέα του Δικαστηρίου.

2. Το ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου ένδικον μέσον της εφέσεως ασκείται νομίμως και διά καταθέσεως εις οιανδήποτε δημοσίαν αρχήν, ήτις υποχρεούται αμελλητί να διαβιβάση τούτο εις το Ελεγκτικόν Συνέδριον.

2α. Το ένδικο μέσο της έφεσης μπορεί να ασκείται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α` 125). Η έφεση που έχει ασκηθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με την ανωτέρω έννοια και περιέχει και την έκθεση κατάθεσης.

3. Αι εφέσεις, άμα τη εις το Ελεγκτικόν Συνέδριον περιελεύσει των, καταχωρούνται εις το επί τούτω υπό τον Γραμματέως του Συνεδρίου τηρούμενον "βιβλίον καταχωρήσεως δικογράφων ενδίκων μέσων" διά τα ενώπιον αυτού ασκούμενα ένδικα μέσα.

4. Αντίγραφον της ασκηθείσης εφέσεως κοινοποιείται, επιμελεία του εκκαλούντος, εις πάντα ενδιαφερόμενον (Δημόσιον, Νομικόν Πρόσωπον ή ιδιώτην). Στη γραμματεία τηρείται και ηλεκτρονικό αρχείο εφέσεων».

Άρθρο 53 Περιεχόμενον της εφέσεως.

«1. Το δικόγραφον της εφέσεως δέον να περιέχη, πλην των εν άρθρω 31 του παρόντος οριζομένων στοιχείων α) τον αριθμόν και χρονολογίαν της εκκαλουμένης πράξεως ή αποφάσεως. β) τους λόγους εφέσεως κατά τρόπον σαφή και ωρισμένον γ) σαφές και συγκεκριμένον αίτημα και δ) διορισμόν αντικλήτου, διαμένοντος εν τη έδρα του δικαστηρίου. Εις το δικόγραφον της εφέσεως δέον να προσαρτάται και το αντίγραφον της προσβαλλομένης πράξεως ή αποφάσεως.

2. Το δικόγραφον το μη πληρούν απάσας τας απαιτήσεις της προηγουμένης παραγράφου τότε μόνον είναι άκυρον, όταν, κατά την κρίσιν του δικαστηρίου, αι ελλείψεις καθιστούν τούτο εντελώς αόριστον και ανεπίδεκτον δικαστικής εκτιμήσεως».

Άρθρο 54 Απαράδεκτον δευτέρας εφέσεως.

«Δευτέρα έφεσις παρά του αυτού διαδίκου κατά της αυτής πράξεως ή αποφάσεως, ως προς το αυτό ή άλλο κεφάλαιον δεν επιτρέπεται, εκτός εάν ή πρώτη απερρίφθη διά τυπικόν λόγον».

Άρθρο 55 Πρόσθετοι λόγοι.

«1. Πρόσθετοι λόγοι εφέσεως επιτρέπεται να υποβληθούν δι' ιδίου δικογράφου, όπερ κατατίθεται παρά τη Γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, συντασσομένης επ' αυτού πράξεως καταθέσεως.

2. Η κατάθεσις του δικογράφου δύναται να γίνη τουλάχιστον 15 πλήρεις ημέρας προ της ορισθείσης πρώτης δικασίμου, αντιπεφωνημένον δε αντίγραφον αυτού επιδίδεται, επί ποινή απαραδέκτου των προσθέτων λόγων, επιμελεία του υποβαλόντος τούτους και εντός οκτώ ημερών από της καταθέσεως του δικογράφου αυτών, εις τον εφεσίβλητον».

Άρθρο 56 Προπαρασκευή της συζητήσεως.

Ορισμός δικασίμου.

«1. Συμπληρωθέντων των στοιχείων του φακέλλου ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος, κατά περίπτωσιν, προσδιορίζει διά πράξεώς του την δικάσιμον της υποθέσεως.

2. Δύναται να ορισθή δικάσιμος συντομωτέρα της αρχικώς ορισθείσης, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατ' αίτησιν τινός των διαδίκων».

Άρθρο 57

«Ορισθείσης της δικασίμου η υπόθεσις εγγράφεται αυθημερόν εις το επί τούτω τηρούμενον υπό του Γραμματέως βιβλίον δικαστικών υποθέσεων».

Άρθρο 58 Εγγραφή εις το πινάκιον και κλήσις προς συζήτησιν.

«1. Αι δι' εκάστην δικάσιμον προσδιορισθείσαι υποθέσεις καταχωρίζονται εις πινάκιον, τηρούμενον υπό του Γραμματέως, όστις εν συνεχεία επιμελείται, υπό την εποπτείαν του αρμοδίου Προέδρου, της κλητεύσεως των διαδίκων, προς εμφάνισιν ενώπιον του

Ελεγκτικού Συνεδρίου διά την συζήτησιν και της συντάξεως, δι' εκάστην δικάσιμον, εκθέματος συζητούμενων υποθέσεων.

2. Επί των αιτήσεων αναστολής εκτελέσεως δεν απαιτείται η τήρησις της προθεσμίας του επομένου άρθρου, διά την συζήτησιν όμως αυτών κλητεύεται, κατά τα εν τω αυτώ άρθρω οριζόμενα, μόνον ο αιτών.

3. Των κατατιθεμένων εφέσεων, των αιτήσεων αναστολής εκτελέσεως, των παρεμβάσεων, ως και των εγγράφων και υπομνημάτων και λοιπών στοιχείων του φακέλλου της υποθέσεως, λαμβάνει γνώσιν ο παρά τω Ελεγκτικώ Συνεδρίω Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, μερίμνη του Γραμματέως.

4. Ο Γραμματεύς μέχρι της συζητήσεως της υποθέσεως επί τη αιτήσει των διαδίκων, ανακοινούει εις τούτους δι' απλής επιδείξεως όλα τα έγγραφα της υποθέσεως εξ ων ούτοι δύνανται να λάβουν τας αναγκαιούσας σημειώσεις».

Άρθρο 59 Τρόπος κλητεύσεως.

«1. Η κλήσις προς συζήτησιν επιδίδεται προς τους διαδίκους τουλάχιστον οκτώ πλήρεις ημέρας προ της συζητήσεως. Κλήτευσις είναι και η υπό της Γραμματείας προφορική ανακοίνωσις της δικασίμου, εφ' όσον βεβαιούται δι' εγγράφου υπογραφομένου υπό του αρμοδίου υπαλλήλου και του προς ον η ανακοίνωσις.

2. Η επίδοση μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον το δικόγραφο φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Το δικόγραφο που έχει επιδοθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι επιδόθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με την ανωτέρω έννοια και ισχύει ως έκθεση επίδοσης».

Άρθρο 60 Έκθεμα συζητουμένων υποθέσεων.

«1. Το έκθεμα των συζητουμένων εις εκάστην δικάσιμον υποθέσεων, καταρτιζόμενον επί τη βάσει του πινακίου, αναρτάται, οκτώ, τουλάχιστον, πλήρεις ημέρας προ της ορισθείσης δικασίμου, έξωθι της αιθούσης της συνεδριάσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Η μη ανάρτησις του εκθέματος δεν καθιστά άκυρον την συζήτησιν των υποθέσεων της δικασίμου».

Άρθρο 61 Παράβολον εφέσεως.

«1. (Αι εφέσεις, πλην των παρά του Γενικού Επιτρόπου και των Υπουργών ασκουμένων, είναι απαράδεκτοι αν δεν προσαρτάται εις ταύτας αποδεικτικόν καταβολής του κατά τους οικείους νόμους οριζομένου παραβόλου, και εφ' όσον τοιούτον δεν ορίζεται δι' αυτών, παραβόλου ίσου προς το εν τέταρτον τοις εκατόν επί του διά της εφέσεως αμφισβητουμένου ποσού. Το παράβολον τούτο δεν δύναται, εν πάση περιπτώσει, να είναι κατώτερον του ενός τρίτου του κατά το άρθρον 59 απαιτουμένου διά την άσκησιν του ενδίκου μέσου της αναιρέσεως, εις το ποσόν δε τούτο ορίζεται γενικώς επί πάσης εφέσεως κατά πράξεως περί συντάξεως Π.Δ. 774/80 αρθρ. 56 παρ. 1 Φ.Ε.Κ. 189/1980).

2. Εάν μέχρι της πρώτης επ' ακροατηρίου συζητήσεως δεν καταβληθή παντάπασι παράβολον ή καταβληθή ελλιπές, το δικαστήριο, κατ' αίτησιν του εμφανιζομένου κατ' αυτήν υποχρέου προς τούτο διαδίκου, χορηγεί αυτώ προθεσμίαν μέχρι πέντε (5) ημερών, αρχομένην από της επομένης της συζητήσεως της υποθέσεως, διά την καταβολήν ή την

συμπλήρωσιν του παραβόλου και την προσκόμισιν του αποδεικτικού καταθέσεώς του. Εάν η συζήτησις χωρήσῃ ἀπολειπομένου του υποχρέου, τὸ παράβολον δύναται νὰ καταβληθῆ καὶ προσκομισθῆ τὸ ἀποδεικτικὸν καταθέσεώς του, ἐντὸς προθεσμίας πέντε (5) ἡμερῶν, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς συζητήσεως. Εάν ἐντὸς τῶν ὡς ἄνω προθεσμιῶν δὲν καταβληθῆ τὸ παράβολον ἢ καταβληθῆ ἐλλιπές, ἢ ἐφέσεις ἀπορρίπτεται ὡς ἀπαράδεκτος.

3. (Γενομένης δεκτῆς, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τῆς ἐφέσεως, διατάσσεται διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἡ ἐπιστροφή του παραβόλου, ἀπορριπτομένης δὲ ταύτης διατάσσεται ἡ κατάπτωσις αὐτοῦ υπὲρ τοῦ Δημοσίου. Π.Δ. 774/1980 ἀρθρ. 56 παρ. 2 Φ.Ε.Κ. 189/80)».

Ἄρθρο 62 Τέλη.

«1. Τὸ δικόγραφον τῆς ἐφέσεως διὰ τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται καταβολὴ παραβόλου ὡς καὶ ἡ αἴτησις ἀναστολῆς ἐκτελέσεως, ὑπόκεινται εἰς τὰ κατὰ νόμον τέλη ἐφαρμοζομένων τῶν ἐν ἀρθρῳ 51 τοῦ Π.Δ/τος 774 τοῦ 1980 ὀριζομένων.

2. Τέλη δὲν οφείλονται ἐπὶ τῶν, μετὰ παραπομπὴν ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας, ἐκδικαζομένων ὑπὸ τῶν Τμημάτων υποθέσεων ὡς καὶ ἐπὶ υποθέσεων ἐφ' ὧν ἐξεδόθη προδικαστικὴ ἀπόφασις».

Ἄρθρο 63 Ἐκφώνησις

«Κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν ὁ διευθύνων ταύτην ἐκφωνεῖ τὰς ἐν τῷ πινακίῳ ἐγγεγραμμένας υποθέσεις τῆς δικασίμου κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ σειρᾷ ἐγγραφῆς τῶν καὶ σημειοῖ εἰς τὴν οἰκίαν στήλην, αὐτοῦ, ἐάν ἡ ὑπόθεσις συζητεῖται ἢ ἀναβάλλεται ἢ διαγράφεται».

Ἄρθρο 64 Ἀναβολὴ συζητήσεως.

«1. Συντρέχοντος ἀποχρώντος λόγου, ἡ συζήτησις δύναται νὰ ἀναβληθῆ ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου αὐτεπαγγέλτως ἢ τῆς αἰτήσεως τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἐπικρατείας ἢ τῶν διαδίκων.

2. Ἄν ἡ συζήτησις υποθέσεως τινὸς ἀναβληθῆ ἢ ἂν ἐξ οἰουδήποτε λόγου ἡ συνεδρίασις ματαιωθῆ ἢ δὲν καταστῆ δυνατὴ ἡ συζήτησις πασῶν ἢ τινῶν τῶν ἐν τῷ πινακίῳ υποθέσεων, ἡ συζήτησις αὐτῶν γίνεται κατὰ τὴν ἀμέσως ἐπομένην συνεδρίασιν τῆς Ὀλομελείας ἢ τοῦ Τμήματος, ἐφ' ὅσον τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον δὲν ὥρισε τὴν συζήτησιν αὐτῶν δι' ἄλλην ὠρισμένην δικάσιμον τακτικὴν ἢ ἑκτακτον, μὴ ἀπαιτουμένης νέας κατὰ τὸ ἀρθρὸν 58 τοῦ παρόντος, κλήσεως πρὸς συζήτησιν, ἐάν ὁ διάδικος ἢ ὁ νόμιμος πληρεξούσιος παρέστη κατὰ τὴν συνεδρίασιν, λαβὼν οὕτω γνῶσιν τῆς δι' ὠρισμένην δικάσιμον ἀναβολῆς συζητήσεως.

3. Αἰτήσεως τῶν διαδίκων μόνον ἀπαξ δύναται νὰ ἀναβληθῆ ἡ συζήτησις».

Ἄρθρο 65 Αὐτεπαγγέλτως ἐξέτασις κλητεύσεως τῶν διαδίκων.

«1. Εάν τις τῶν διαδίκων δὲν ἐμφανισθῆ κατὰ τὴν συζήτησιν, τὸ δικαστήριον ἐξετάζει αὐτεπαγγέλτως ἂν ἐκλητεύθῃ νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως.

2. Εάν τις τῶν διαδίκων δὲν ἐκλητεύθῃ, ἢ δὲν ἐκλητεύθῃ νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως, τὸ δικαστήριον κηρῦσσει ἀπαράδεκτον τὴν συζήτησιν, ὀρίζει νέαν τακτικὴν δικάσιμον, δι' ἀπλῆς σημειώσεως ἐπὶ τοῦ πινακίου καὶ διατάσσει τὴν κατ' αὐτὴν ἐγγραφὴν τῆς υποθέσεως, καὶ τὴν νόμιμον κλήτευσιν τῶν διαδίκων, ἐκτὸς ἐάν ὁ διάδικος ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τοῦ

Δικαστηρίου κατά την εκφώνησιν και ζητήση την εκδίκασιν της υποθέσεώς του οπότε καλύπτεται η ακυρότης.

3. Εάν εγένετο κλήτευσιν των διαδίκων και αύτη κρίνεται νόμιμος και εμπρόθεσμος, η διαδικασία χωρεί και αν ούτοι δεν παρίστανται».

Άρθρο 66 Μη εμφάνισις ή αποχώρησις των διαδίκων.

«1. Διάδικος, μη εμφανισθείς κατά την εκφώνησιν της υποθέσεως, δύναται, προσερχόμενος, να μετάσχη της περαιτέρω συζητήσεως.

2. Η μετά την έναρξιν της συζητήσεως επί της ουσίας της υποθέσεως εκουσία αποχώρησις διαδίκου δεν επηρεάζει την πρόοδον της διαδικασίας. Ως εκουσίως αποχωρών θεωρείται ο διάδικος και όταν προς τήρησιν της τάξεως διαταχθή η απομάκρυνσις αυτού.

3. Η μετ' απόρριψιν αιτήσεως περί αναβολής εκουσία αποχώρησις διαδίκου δεν κωλύει την συζήτησιν επί της ουσίας της υποθέσεως, πλην αν εγένετο νόμιμος κλήτευσιν αυτού, ότε εφαρμογήν έχουν αι διατάξεις του προηγουμένου άρθρου.

4. Διάδικος, μη εμφανισθείς κατά την συζήτησιν ή αποχωρήσας ταύτης, δικαιούται να παρίσταται και να μετέχη εις απάσας τας μετά ταύτα διεξαγομένας συζητήσεις, εις ας προβλέπεται παράστασις των διαδίκων».

Άρθρο 67 «Αι διατάξεις του προηγουμένου άρθρου εφαρμόζονται και επί διαδικαστικών πράξεων εκτός του ακροατηρίου διενεργουμένων».

Άρθρο 68 Συζήτησις επ' ακροατηρίου.

«1. Ο προεδρεύων διευθύνει την συζήτησιν, κηρύσσει την έναρξιν της συνεδριάσεως, εκφωνεί τας υποθέσεις κατά την καθωρισμένην τάξιν, δίδει τον λόγον εις τους διαδίκους, τους νομίμους αντιπροσώπους και πληρεξουσίους αυτών, αφαιρεί τον λόγον εν περιπτώσει παραβάσεως των όρων της λυσιτελούς και κοσμίας συζητήσεως, εξετάζει τους διαδίκους, τους νομίμους αντιπροσώπους αυτών, και τα λοιπά κλητευθέντα πρόσωπα και κηρύσσει περαιωμένην την συζήτησιν, εφ' όσον κατά την κρίσιν του επαρκώς ηρευνήθη η υπόθεσις.

2. Η κατά τας συνεδριάσεις τήρησις της ευταξίας της ευπρεπείας κατά την διεξαγωγήν των συζητήσεων ανήκει εις τον διευθύνοντα την διαδικασίαν, όστις δικαιούται να απομακρύνη εκ του ακροατηρίου πάντα θορυβούντα, ατακτούντα ή ακόσμως συμπεριφερόμενον, εάν δε ούτος είναι δικηγόρος το Δικαστήριον δύναται να εφαρμόση τα άρθρα 70, 71 και 73 του Κώδικος περί δικηγόρων. Αι ανωτέρω αποφάσεις υπόκεινται εις ανάκλησιν υπό του εκδόσαντος αυτάς».

Άρθρο 69 Διεξαγωγή συζητήσεως.

«1. Ο διευθύνων την συζήτησιν δίδει τον λόγον πρώτον εις τον εκκαλούντα προς ανάπτυξιν της εφέσεως και των εγγράφων υπομνημάτων του, είτα δε εις τον καθ' ου η έφεσις. Τελευταίος ακούεται ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας εφ' όσον δεν είναι εκκαλών ή αιτών.

2. Παν μέλος του δικαστηρίου δικαιούται, αδεία του διευθύνοντος την συζήτησιν, να αποτεινή ερωτήσεις προς τους διαδίκους, τους νομίμους αντιπροσώπους αυτών, τους μάρτυρας και τους πραγματογνώμονας και να απαιτή την ανάγνωσιν εγγράφων.

3. Οι διάδικοι δύνανται να απευθύνουν ερωτήσεις μόνον αδεία του Προέδρου, όστις δύναται να απαγορεύση ερωτήσιν άσκοπον ή μη προσήκουσαν.

4. Ο ιδιώτης διάδικος όταν παρίσταται μετά δικηγόρου, δύναται, αδεία του διευθύνοντος την συζήτησιν, να λάβη τον λόγον».

Άρθρο 70 Προαπόδειξις - Συμπλήρωσις αποδείξεων

«1. Οι διάδικοι υποχρεούνται όπως τα αποδεικτικά αυτών στοιχεία προσκομίζουν εις την γραμματείαν του δικαστηρίου εντός των εν άρθρω 29 του παρόντος προθεσμιών υποβολής υπομνημάτων.

2. Το δικαστήριον δύναται αυτεπαγγέλτως να αποφασίση περί συμπλήρωσεως των αποδείξεων διά παντός προσφόρου μέσου. Δικαιούται ωσαύτως να διατάξη την εμφάνισιν των διαδίκων ή νομίμων αυτών αντιπροσώπων εις το ακροατήριον, προς υποβολήν ερωτήσεων ή παροχήν διασαφήσεων περί της υποθέσεως.

3. Η διεξαγωγή των αποδείξεων δύναται να ενεργήται εν δημοσία συνεδριάσει του δικαστηρίου. Επίσης δύναται να γίνη ενώπιον εισηγητού οριζομένου ως τοιούτου ενός εκ των μελών του δικαστηρίου ή Παρέδρου τινός του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή άλλης αρχής των εν άρθρω 3 του παρόντος οριζομένων.

4. Το δικαστήριον δύναται να ζητή, παρά πάσης δημοσίας, δημοτικής ή κοινοτικής αρχής και παρά παντός νομικού ή φυσικού προσώπου, πληροφορίας και στοιχεία χρησιμεύοντα εις την πληρεστέραν διάγνωσιν της υποθέσεως, πάντων τούτων υποχρεουμένων να παρέχουν τας ζητουμένας πληροφορίας και τα στοιχεία».

Άρθρο 71 Επανάληψις περαιωθείσης συζητήσεως.

«Το δικαστήριον δύναται να διατάξη και την εκ νέου συζήτησιν της υποθέσεως, προς πληρεστέραν αυτής διερεύνησιν, εάν αυτή είναι απαραίτητος, προς διάγνωσιν της διαφοράς. Η ούτω επαναλαμβανομένη συζήτησις θεωρείται συνέχεια της προηγουμένης».

Άρθρο 72 Πρακτικά συζητήσεως.

«1. Περί της επ' ακροατηρίου προφορικής συζητήσεως τηρούνται υπό του γραμματέως πρακτικά άτινα περιέχουν α) το ονοματεπώνυμον των δικαστών, του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, του Γραμματέως, των εμφανισθέντων διαδίκων, των νομίμων αντιπροσώπων και των πληρεξουσίων, β) μνείαν του τόπου και του χρόνου της συζητήσεως, γ) μνείαν περί της δημοσιότητας της συζητήσεως, δ) συνοπτικώς τα κατά την συζήτησιν γενόμενα.

2. Τα πρακτικά συντάσσονται παρά του γραμματέως υπό τας οδηγίας του διευθύνοντος την συζήτησιν και υπογράφονται υπό αμφοτέρων.

3. Εάν ο διευθύνων την συζήτησιν κωλύεται ή παύση να αποτελή μέλος του δικαστηρίου, υπογράφει αντ' αυτού τα πρακτικά, ο αρχαιότερος των κατά την συζήτησιν λαβόντων μέρος δικαστών, κωλυομένων δε πάντων τούτων, υπογράφει μόνον ο γραμματεύς. Εν κωλύματι του γραμματέως, τα πρακτικά υπογράφονται υπό μόνου του διευθύνοντος την συζήτησιν. Περί των κωλυομένων γίνεται μνεία εις τα πρακτικά».

Άρθρο 73 Τέλεισις αξιοποιήτου πράξεως εν τω ακροατηρίω.

«Εάν εν τω ακροατηρίω τελεσθή αξιόποινος πράξις διωκομένη εξ επαγγέλματος, βεβαιούται αυτή εις τα πρακτικά, απόσπασμα των οποίων διαβιβάζεται εις τον αρμόδιον εισαγγελέα».

Άρθρο 74 Λόγοι διακοπής.

«1. Η δίκη διακόπτεται, εάν προ του πέρατος της προφορικής συζητήσεως α) αποθάνη ο διάδικος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος αυτού ή επέλθη άλλη μεταβολή εις το πρόσωπον τινός εξ αυτών, επηρεάζουσα την ικανότητα της επί δικαστηρίου παραστάσεως ή την εξουσίαν του νομίμου αντιπροσώπου προς εκπροσώπησιν, β) αν αποθάνη, απολυθή, εκπέση, παραιτηθή του λειτουργημάτος του ή απολέση εν γένει την ικανότητα διά την εκπροσώπησιν και παράστασιν του διαδίκου ο δικαστικός πληρεξούσιος του διαδίκου ή του νομίμου αντιπροσώπου του, πλην αν ο διάδικος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος αυτού, έχη εις την δίκην πλείονας δικαστικούς πληρεξουσίου λαβόντας μέρος εις αυτήν.
2. Εάν πρόκειται περί θανάτου ή άλλων μεταβολών εις το πρόσωπον του αντιπροσώπου νομικών εν γένει προσώπων, η δίκη δεν διακόπτεται».

Άρθρο 75 Τρόπος διακοπής και αποτελέσματα αυτής.

«1. Η διακοπή επέρχεται από της, δι' επιδόσεως δικογράφου ή διά προφορικής δηλώσεως επ' ακροατηρίου ή εκτός του ακροατηρίου κατά την επιχείρησιν διαδικαστικής, πράξεως, γνωστοποίησεως προς τον αντίδικον ή προς το παρ' ω εκκρεμεί, η υπόθεσις δικαστήριον του λόγου της διακοπής. Η γνωστοποίησις γίνεται υπό του δικαιουμένου να επαναλάβη την δίκην και συνοδεύεται υποχρεωτικώς υπό των αποδεικτικών στοιχείων του λόγου της διακοπής.

2. Πάσα διαδικαστική πράξις, ενεργηθείσα μετά την διακοπήν της δίκης και προ της επαναλήψεως αυτής, είναι τότε μόνον άκυρος, όταν, κατά την κρίσιν του δικαστηρίου, επήλθεν εις τινα των διαδίκων βλάβη, μη δυναμένη άλλως να επανορθωθή ει μη κηρυσσομένης της ακυρότητος, πλην αν ενεργηθή υπό του διαδίκου υπέρ του οποίου επήλθεν ή διακοπή».

Άρθρο 76 Επανάληψις.

«1. Η επανάληψις της διακοπείσης δίκης δύναται να γίνη είτε διά δηλώσεως του δικαιουμένου εις επανάληψιν αυτής, επί πλειόνων δε δικαιουμένων και του ενός έτι τούτων, είτε διά προσκλήσεως τούτου παρά του δικαστηρίου, επιμελεία της γραμματείας αυτού, ενεργούντος αυτεπαγγέλτως, ή κατ' αίτησιν του ετέρου των διαδίκων.

2. Εάν η επανάληψις της δίκης δεν γίνη υπό των διαδίκων εντός διμήνου, δύναται ο Πρόεδρος εξ επαγγέλματος να ορίζη δικάσιμον προς συνέχισιν αυτής, κατά την οποίαν καλούνται οι διάδικοι.

3. Ο κληρονόμος, ο κληροδόχος ή ο καταπιστευματοδόχος δεν δύναται να κληθούν προς επανάληψιν διακοπείσης δίκης προ της παρελεύσεως της προς αποποίηση προθεσμίας ή της οπωσδήποτε άλλως επελθούσης απωλείας του δικαιώματος προς αποποίηση.

4. Εάν δεν είναι εφικτή η ανεύρεσις του δικαιουμένου να παραστή κατά την επανάληψιν της συζητήσεως, επέχει θέσιν κλητεύσεως αυτού έγγραφος γνωστοποίησις της ορισθείσης δικασίμου, κοινοποιουμένη, επιμελεία της γραμματείας του δικαστηρίου, προς τον δήμαρχον ή τον πρόεδρον της Κοινότητος της κατοικίας του προσώπου, εξ ου προήλθεν ο λόγος διακοπής».

Άρθρο 77 Κατάργησις.

«1. Ο εκκαλών μέχρι της ενάρξεως της πρώτης επ' ακροατηρίου συζητήσεως, δύναται να παραιτηθή του δικαιώματος ή του δικογράφου της εφέσεως άνευ συναινέσεως του ετέρου διαδίκου.

2. Παραίτησις βραδύτερον γενομένη είναι अपαράδεκτος εφ' όσον ο αντίδικος αντιλέγει και πιθανολογεί ότι έχει ένομον συμφέρον προς περάτωσιν της δίκης δι' εκδόσεως οριστικής αποφάσεως.
3. Η παραίτησις γίνεται ή διά δηλώσεως καταχωριζομένης εις τα πρακτικά ή διά δικογράφου κατατιθεμένου εις την γραμματείαν του δικαστηρίου και ανακοινουμένου προς τον έτερον διάδικον.
4. Η παραίτησις από εφέσεως του Δημοσίου γίνεται τηρουμένων των ισχυουσών εκάστοτε διά το δημόσιον ειδικών διατάξεων.
5. Από της καταθέσεως της παραιτήσεως επέρχεται αυτοδικαίως κατάργησις της δίκης».

Άρθρο 78

Σύνθεσις του Δικαστηρίου.

- «1. Η απόφασις εκδίδεται υπό των δικαστών, οι οποίοι μετέσχον της συνθέσεως του Δικαστηρίου κατά την συζήτησιν.
2. Κωλυομένου ή εκλιπόντος μέλους τινός, εκ των παρασάντων κατά την συζήτησιν, εγκύρως εκδίδεται η απόφασις υπό των υπολοίπων παρασάντων κατά την συζήτησιν μελών εφ' όσον ο αριθμός τούτων είναι επαρκής διά την συγκρότησιν της Ολομελείας ή του Τμήματος, άλλως η υπόθεσις εισάγεται εκ νέου προς συζήτησιν».

Άρθρο 79

Ορισμός Εισηγητού.

- «1. Μετά την επ' ακροατηρίου συζήτησιν ο φάκελλος της υποθέσεως παραπέμπεται υπό του προεδρεύοντος κατά την συζήτησιν εις σύμβουλον ή πάρεδρον, εκ των κατά την συζήτησιν παρασάντων, ίνα εισηγηθή επ' αυτής, εκτός εάν εισηγηθή ο ίδιος.
2. Ως εισηγητής δεν δύναται να ορισθή ο μετασχών εις την έκδοσιν της προσβαλλομένης πράξεως ή αποφάσεως».

Άρθρο 80 Διάσκεψις και ψηφοφορία.

- «1. Προς έκδοσιν της αποφάσεως γίνεται διάσκεψις και ψηφοφορία.
2. Περί της διασκέψεως συντάσσονται πρακτικά υπό του Γραμματέως υπογραφόμενα υπ' αυτού και του Προέδρου και περιέχουν: α) Το ονοματεπώνυμον και τον βαθμό των μετασχόντων μελών του Συνεδρίου, του Γενικού Επιτρόπου, εφ' όσον παρέστη, και του Γραμματέως. β) Περιλήψιν της γενομένης εν εκάστη υποθέσει εισηγήσεως και των τυχόν αναπτυχθεισών κατά ταύτην γνώμων. γ) Το αποτέλεσμα της κατά την διάσκεψιν επακολουθησάσης ψηφοφορίας και δ) Την ληφθείσαν απόφασιν.
3. Η διάσκεψις γίνεται υπό την διεύθυνσιν του Προέδρου, εισηγουμένου του υπ' αυτού ως εισηγητού ορισθέντος δικαστού.
4. Η ψηφοφορία γίνεται ψηφίζοντος πρώτου του εισηγητού, είτα του νεωτέρου κατά διορισμόν δικαστού και τελευταίου του Προέδρου.
5. Το Δικαστήριον αποφαινεται κατά πλειοψηφίαν των παρόντων, νικώσης εν ισοψηφία της ψήφου του Προέδρου. Αν κατά την ψηφοφορίαν σχηματισθούν πλείονες των δύο γνώμων, μη καταρτιζομένης ούτω πλειοψηφίας, οι έχοντες μεμονωμένην την γνώμην ή αποτελούντες την ασθενεστέραν, οφείλουν να προσχωρήσουν εις την μίαν των επικρατεστέρων γνώμων" (Π.Δ.774/1980 άρθρ. 11 παρ. 1 εδάφ. 1 και 2). Η γνώμη της μειοψηφίας καταχωρίζεται εις το αιτιολογικόν της αποφάσεως ως και εις το ειδικόν πρακτικόν της μειοψηφίας, το οποίον υπογράφεται υπό των αυτών ως και το πρακτικόν της διασκέψεως προσώπων».

Άρθρο 81 Κατάρτις και δημοσίευσις.

«1. Περαιωθείσης της ψηφοφορίας συντάσσεται υπό του εισηγηθέντος δικαστού σχέδιον της αποφάσεως, περιλαμβάνον το αιτιολογικόν και το διατακτικόν αυτής, όπερ χρονολογείται και υπογράφεται υπό του Προέδρου και του Εισηγητού.

2. Εκ του κατά την παράγραφον 1 σχεδίου δημοσιεύεται η απόφασις εν δημοσία συνεδριάσει. Η απόφασις δύναται να δημοσιευθή και υπό δικαστών μη μετασχόντων εις την συζήτησιν.

3. Η δημοσίευσις της αποφάσεως βεβαιούται εν τέλει ταύτης υπό του προεδρεύσαντος της συνεδριάσεως και του γραμματέως».

Άρθρο 82 Περιεχόμενον της αποφάσεως.

«Η απόφασις πρέπει να αναφέρει α) την σύνθεσιν του δικαστηρίου, μνημονευομένων του εισηγηθέντος δικαστού, του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας και του Γραμματέως, β) το ονοματεπώνυμον, το επάγγελμα και την κατοικίαν των διαδίκων, των νομίμων αντιπροσώπων και των πληρεξουσίων αυτών, γιγνομένης μνείας εάν ούτοι παρέστησαν, γ) σύντομον περίληψιν του αντικειμένου της δίκης, δ) μνείαν ότι ηκούσθη ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, ε) το αιτιολογικόν και το διατακτικόν της αποφάσεως και στ) μνείαν της δημοσιεύσεως της αποφάσεως».

Άρθρο 83 Αποφάσεις αφορώσαι εις την συζήτησιν.

«1. Αι αφορώσαι εις την διεξαγωγήν της συζητήσεως αποφάσεις δύναται, εφ' όσον δεν ορίζεται άλλως εν τω παρόντι, να δημοσιεύωνται κατ' αυτήν, διατυπούμεναι δε συνοπτικώς, καταχωρίζονται μόνον εις τα πρακτικά.

2. Το Περιεχόμενον της αποφάσεως αποτελεί πλήρη απόδειξιν ως προς την εμφάνισιν και εκπροσώπησιν των διαδίκων, την υπ' αυτών προφορικώς επ' ακροατηρίου προβολήν ισχυρισμών, υποβολήν αιτήσεων και την εξενεχθείσαν γνώμην του δικαστηρίου.

3. Η κατά την παράγραφον 2 του παρόντος άρθρου αποδεικτική δύναμις του περιεχομένου της αποφάσεως δύναται να ανατραπή διά του πρακτικού της συζητήσεως ή διά της προσβολής της αποφάσεως ως πλαστής».

Άρθρο 84 Αδυναμία εκδόσεως αποφάσεως.

«Εάν μετά την συζήτησιν της υποθέσεως καταστή αδύνατος, ένεκα οιοδήποτε λόγου, η έκδοσις της αποφάσεως, η συζήτησις επαναλαμβάνεται κατόπιν ορισμού νέας δικασίμου και κοινοποιήσεως κλήσεως προς συζήτησιν».

Άρθρο 85 «Αι οριστικάί επί της υποθέσεως αποφάσεις ως και πάσαι αι περιέχουσαι οριστικάς διατάξεις, αλλά μόνον ως προς αυτάς, δεν ανακαλούνται μετά την δημοσίευσιν αυτών υπό του εκδόντος ταύτας δικαστηρίου».

Άρθρο 86 Κοινοποιήσις αποφάσεων.

«Αι αποφάσεις του δικαστηρίου κοινοποιούνται εις τους διαδίκους επιμελεία της Γραμματείας αυτού».

Άρθρο 87 Λόγοι διορθώσεως και ερμηνείας.

«1. Εάν κατά την σύνταξιν αποφάσεως παρεισέφρησαν λάθη γραφικά ή λογιστικά, ή το διατακτικόν της αποφάσεως διευτυπώθη ελλιπώς ή ανακριβώς, το εκδόν ταύτην δικαστήριον δύναται, τη αιτήσει τινός των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως, να προβή εις την διόρθωσιν αυτής.

2. Εάν η διατύπωσις αποφάσεως είναι ασαφής και γεννά αμφιβολίας, το εκδόν ταύτην δικαστήριον, κατόπιν αιτήσεως τινός των διαδίκων, δύναται να ερμηνεύση την απόφασιν, ουδέποτε δε η περί ερμηνείας απόφασις δύναται να μεταβάλη το διατακτικόν της ερμηνευομένης».

Άρθρο 88 Περιεχόμενον αιτήσεως.

«1. Η αίτησις διορθώσεως αποφάσεως πρέπει να αναφέρει σαφώς τα λάθη, των οποίων ζητείται η διόρθωσις.

2. Η αίτησις ερμηνείας αποφάσεως πρέπει να περιέχη τα αμφίβολα σημεία ή τας ασαφείας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία».

Άρθρο 89 Κατάθεσις αιτήσεως.

«1. Η αίτησις διορθώσεως ή ερμηνείας κατατίθεται εις την Γραμματείαν του εκδόντος την απόφασιν δικαστηρίου.

2. Περί της καταθέσεως της αιτήσεως συντάσσεται έκθεσις, υποβάλλεται δε η αίτησις, αμελλητί, εις τον Πρόεδρον του Δικαστηρίου».

Άρθρο 90 Συζήτησις και απόφασις.

«1. Η αίτησις συζητείται επ' ακροατηρίου εν δικασίμω οριζομένη υπό του Προέδρου, καλουμένων των διαδίκων, επιμελεία της Γραμματείας του Δικαστηρίου, κατά τα εν άρθρω 58 του παρόντος οριζόμενα.

2. Της συνθέσεως του Δικαστηρίου μετέχουν οι εκδόντες την απόφασιν δικασταί. Εν ελλείψει, απουσία ή κωλύματι τούτων το Δικαστήριον συντίθεται εξ άλλων δικαστών, γιγνομένης μνείας τούτου εν τη απόφασει.

3. Κατά των εκδιδομένων αποφάσεων δύναται να ασκηθούν τα ένδικα μέσα, τα οποία θα ηδύνατο να ασκηθούν κατά της αποφάσεως, της οποίας εγένετο η διόρθωσις ή η ερμηνεία, εις ην περίπτωσιν έχουν ασκηθή τοιαύτα, η άσκησις περιορίζεται μόνον εις τα διορθωθέντα ή ερμηνευθέντα κεφάλαια της αποφάσεως.

4. Ο αριθμός της αποφάσεως διά της οποίας γίνεται διόρθωσις ή ερμηνεία αποφάσεως, σημειούται εις το πρωτότυπον της διορθουμένης ή ερμηνευομένης.

5. Εις τα αντίγραφα ή αποσπάσματα της διορθουμένης ή ερμηνευομένης αποφάσεως πρέπει να γίνεται μνεία της αποφάσεως περί διορθώσεως ή ερμηνείας σημειουμένου του αριθμού και της ημερομηνίας εκδόσεως αυτής».

Άρθρο 91 «Αι οριστικά αποφάσεις των τμημάτων, αι μη υποκείμεναι εις ανακοπήν είναι τελεσίδικοι και αποτελούν δεδικασμένον».

Άρθρο 92 «Το δεδικασμένον εκτείνεται επί του κριθέντος ουσιαστικού ζητήματος, εφ' όσον η απόφασις έκρινεν οριστικώς επί εννόμου σχέσεως. Το δεδικασμένον εκτείνεται επίσης επί του κριθέντος δικονομικού ζητήματος».

Άρθρο 93 «Δεδικασμένον υφίσταται μεταξύ των αυτών διαδίκων υπό την αυτήν ιδιότητα μόνον περί του κριθέντος δικαιώματος και εφ' όσον πρόκειται περί του αυτού αντικειμένου και της αυτής ιστορικής και νομικής αιτίας».

Άρθρο 94 «Το δεδικασμένον λαμβάνεται υπ' όψιν και αυτεπαγγέλτως υπό του δικαστηρίου».

Άρθρο 95 Αντικείμενον αποδείξεως.

«1. Αντικείμενον αποδείξεως είναι μόνον πραγματικά γεγονότα, ασκούντα ουσιώδη επιρροήν επί της εκβάσεως της δίκης.

2. Πραγματικά γεγονότα κοινώς γνωστά, ή περιελθόντα εις γνώσιν του δικαστηρίου εξ άλλης δικαστικής ενεργείας, λαμβάνονται υπ' όψιν αυτεπαγγέλτως.

3. Τα διδάγματα της κοινής πείρας λαμβάνονται υπ' όψιν αυτεπαγγέλτως υπό του δικαστηρίου και άνευ αποδείξεως».

Άρθρο 96 Βάρος αποδείξεως.

«1. Επιφυλασσομένων των διατάξεων του ουσιαστικού νόμου, έκαστος διάδικος υποχρεούται να αποδείξη τα πραγματικά γεγονότα, εφ' ων ερείδονται οι ισχυρισμοί αυτού. Ο έτερος διάδικος δικαιούται εις ανταπόδειξιν.

2. Η επιδίωξις της ανατροπής νομίμου μαχητού τεκμηρίου απόκειται εις τον εκ της εφαρμογής αυτού βλαπτόμενον διάδικον».

Άρθρο 97 «1. Το Συνέδριον, ασκούν την δικαιοδοσίαν αυτού, δικαιούται προς μόρφωσιν πεποιθήσεως, να κάμη χρήσιν κατά την απόλυτον αυτού κρίσιν, παντός αποδεικτικού μέσου (ομολογίας, τεκμηρίων, αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης, μαρτύρων, όρκου και εγγράφων), εφ' όσον υπό των διεπουσών την υπό κρίσιν υπόθεσιν ειδικών διατάξεων δεν καθορίζονται ωρισμένα αποδεικτικά μέσα ή δεν περιορίζεται η χρήσις τούτων.

2. Το Συνέδριον δικαιούται να ζητή παρά των Δημοσίων Υπηρεσιών έγγραφα ή να διατάσση την παρά των ενδιαφερομένων μερών προσαγωγήν τοιούτων, ως και την ένορκον, κατά τας διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας, εξέτασιν μαρτύρων. Δύναται επίσης να καλή επ' ακροατηρίου τους διαδίκους προς παροχήν εξηγήσεων».

Άρθρο 98 «1. Διά της περί αποδείξεως αποφάσεως του Δικαστηρίου ορίζονται τα προσακτέα έγγραφα και η προθεσμία της παρά των ενδιαφερομένων μερών προσαγωγής τούτων, το αποδεικτέον θέμα, οι εξεταστέοι μάρτυρες και οι παρ' ου εξετασθήσονται ούτοι (Μέλος του Συνεδρίου ή άλλου Δικαστηρίου ή άλλη Δημοσία Αρχή) οι Δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι θα ενεργήσουν την πραγματογνωμοσύνην, το Μέλος του Συνεδρίου το οποίον θα ενεργήση την αυτοψίαν, η προθεσμία της δόσεως του όρκου, και το Μέλος του Συνεδρίου ή άλλη Δημοσία Αρχή ενώπιον της οποίας θα δοθή ο όρκος ούτος ή ο όρκος των πραγματογνωμόνων. Πραγματογνώμονες δύναται να ορισθούν και μη δημόσιοι υπάλληλοι, δίδοντες τον όρκον κατά τ' ανωτέρω.

2. Διά της αποφάσεως του Δικαστηρίου, δι' ης επιβάλλεται όρκος δύναται να ορισθή όπως ο όρκος ούτος δοθή ενώπιον του εκδόντος την απόφασιν Τμήματος του Συνεδρίου. Ο τύπος του όρκου είναι ο κατά τας διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας οριζόμενος».

Άρθρο 99 «1. Περί της εξετάσεως των μαρτύρων ή της, τυχόν κατόπιν προσκλήσεως μη προσελεύσεως τούτων προς εξέτασιν, της ενεργηθείσης αυτοψίας, του δοθέντος όρκου ή της μη εντός της ταχθείσης προθεσμίας δόσεως αυτού, συντάσσεται έκθεσις, ήτις χρονολογούμενη υπογράφεται παρά του εις ον ανετέθη η εξέτασις των μαρτύρων ή η ενέργεια της αυτοψίας ή η ενώπιόν του δόσις του όρκου, συνυπογράφουν δ' οι εξετασθέντες μάρτυρες και ο κατά τας πράξεις ταύτας παραστάς ως Γραμματεύς υπάλληλος.

2. Ωσαύτως περί της ενεργηθείσης πραγματογνωμοσύνης συντάσσεται έκθεσις υπογραφομένη υπό των πραγματογνωμόνων.

3. Κατά την εξέτασιν των μαρτύρων, την ενέργειαν της πραγματογνωμοσύνης και αυτοψίας δύναται να παρίστανται και τα ενδιαφερόμενα μέρη».

Άρθρο 100 «1. Η επιμέλεια της εκτελέσεως των περί αποδείξεως αποφάσεων ανήκει εις τον Γραμματέα του Δικαστηρίου, όστις και αποστέλλει, δι' εγγράφου του, επίσημον απόσπασμα των αποφάσεων επί αποδείξει, εις την Αρχήν παρ' ης ζητούνται έγγραφα, ή εις τον παραγγελλόμενον την εξέτασιν μαρτύρων ή την ενέργειαν της πραγματογνωμοσύνης ή αυτοψίας κ.λπ.

2. Ούτοι οφείλουν άνευ αναβολής να εκτελέσουν τας αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αποστέλλοντες τα ζητούμενα έγγραφα ή υποβάλλοντες τας περί εξετάσεως των μαρτύρων ή ενεργείας της πραγματογνωμοσύνης ή αυτοψίας εκθέσεις, εφ' ων ο Γραμματεύς του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σημειοί διά πράξεώς του την χρονολογίαν περιελεύσεώς των εις το Ελεγκτικόν Συνέδριον.

3. Αι αποφάσεις διά των οποίων επιβάλλεται όρκος ή η προσαγωγή εγγράφων παρά διαδίκου, κοινοποιούνται, επιμελεία του αυτού ως άνω Γραμματέως, κατά τα εις τα άρθρα 33 και επόμενα του παρόντος οριζόμενα, εις τον εις ον επιβάλλεται ο όρκος ή εις τον βαρυνόμενον διά την προσαγωγήν των εγγράφων».

Άρθρο 101 «Το Συνέδριον εκτιμά κατ' ελευθέραν αυτού κρίσιν τας αποδείξεις, εφ' όσον άλλως δεν ορίζεται υπό των διεπουσών την υπό κρίσιν υπόθεσιν ειδικών διατάξεων ή του παρόντος Διατάγματος».

Άρθρο 102 Υποκείμεναι εις ανακοπήν αποφάσεις.

«1. Εις ανακοπήν υπόκεινται αι οριστικάί αποφάσεις των Τμημάτων, εάν τις των διαδίκων δεν παρέστη εις την συζήτησιν ως μη κλητευθείς παντάπασι, κατά παράβασιν των εν άρθρω 58 του παρόντος διατάξεων, ή ως μη κλητευθείς προσηκόντως ή εμπροθέσμως.

2. Δικαίωμα ανακοπής έχει μόνο ο εκ του λόγου τούτου μη παραστάς διάδικος.

3. Ετέρα ανακοπή κατά της αυτής, ή της απορριπτούσης την άπαξ ασκηθείσαν, αποφάσεως δεν επιτρέπεται».

Άρθρο 103 Άσκησις και εκδίκασις της ανακοπής.

«1. Η προθεσμία προς άσκησιν της ανακοπής είναι δεκαπενθήμερος, αρχομένη από της επιδόσεως της αποφάσεως. Εάν ο δικαιούμενος εις άσκησιν της ανακοπής διάδικος είναι αγνώστου διαμονής ή διαμένει εις την αλλοδαπήν, η προθεσμία αύτη είναι εξηκονθήμερος.

2. Η αίτησις της ανακοπής πρέπει να περιέχη τα υπό του άρθρου 53 του παρόντος οριζόμενα στοιχεία και προσέτι, μνείαν της προσβαλλομένης αποφάσεως, τους λόγους της ανακοπής και αίτημα, κατατίθεται δε μεθ' ενός αντιγράφου.
3. Το πρωτότυπον της ανακοπής μετά της εκθέσεως τίθενται εις τον φάκελλον της υποθέσεως, επί του οποίου σημειούνται ο αριθμός και η χρονολογία της εκθέσεως και το όνομα του ανακόπτοντος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα εις τα άρθρα 52, 58, 60 και 61 του παρόντος οριζόμενα.
4. Ο ανακόπτων καλείται εις την συζήτησιν κατά τας διατάξεις του άρθρου 59 του παρόντος».

Άρθρο 104 «Εάν ο λόγος ανακοπής αποδειχθή βάσιμος, εξαφανίζεται η απόφασις και το δικαστήριον προβαίνει αμέσως εις νέαν εξέτασιν της υποθέσεως».

Άρθρο 105 «Εις αναθεώρησιν υπόκεινται αι οριστικά αποφάσεις των Τμημάτων κατά τα εις το άρθρον 62 του Π.Δ/τος 774/1980 "περί κωδικοποιήσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ισχυουσών διατάξεων κ.λπ." οριζόμενα. Αι διατάξεις των άρθρων 61 και 62 του παρόντος εφαρμόζονται και εν προκειμένω».

Άρθρο 106 «Εάν τις των λόγων αναθεωρήσεως κριθή βάσιμος η προσβληθείσα απόφασις αντιστοίχως εξαφανίζεται και το δικαστήριον προβαίνει αμέσως εις νέαν εξέτασιν της υποθέσεως εντός των ορίων του γενομένου δεκτού λόγου αναθεωρήσεως».

Άρθρο 107 «Η κατ' αναθεώρησιν εκδοθείσα απόφασις υπόκειται εις τα ένδικα μέσα εις τα οποία υπέκειτο και η αναθεωρηθείσα. Δευτέρα αίτησις αναθεωρήσεως της αυτής αποφάσεως, διά τον αυτόν ή έτερον λόγον στρεφομένη κατά του αυτού ή ετέρου κεφαλαίου, δεν επιτρέπεται».

Άρθρο 108 «Αι περί προσδιορισμού της δικασίμου και εκδικάσεως εν γένει της εφέσεως διατάξεις εφαρμόζονται αναλόγως και επί του ενδίκου μέσου της αναθεωρήσεως, εφ' όσον, άλλως δεν ορίζεται υπό ετέρων διατάξεων του παρόντος».

Άρθρο 108^Α Πρότυπη δίκη - προδικαστικό ερώτημα

«1. Οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον οποιουδήποτε Τμήματος, μπορεί, ύστερα από αίτημα ενός των διαδίκων ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικράτειας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, να εισαχθεί για εκδίκαση ενώπιον της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου με πράξη τριμελούς Επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, όταν η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του Τμήματος στο οποίο προεδρεύει, και τον Πρόεδρο του Τμήματος στο οποίο εκκρεμεί το ένδικο βοήθημα ή μέσο, όταν με αυτό τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Η πράξη αυτή που δημοσιεύεται σε δύο εφημερίδες των Αθηνών, συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Η αναστολή δεν καταλαμβάνει την προσωρινή δικαστική προστασία. Στη δίκη δικαιούται να παρέμβει κάθε διάδικος σε εκκρεμή δίκη, στην οποία τίθεται το ζήτημα αυτό. Μετά την επίλυση του, η Ολομέλεια μπορεί να παραπέμψει το ένδικο βοήθημα ή μέσο στο αρμόδιο Τμήμα, για

περαιτέρω εξέταση. Η απόφαση της Ολομέλειας δεσμεύει τους διαδίκους της ενώπιον της δίκης, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι παρεμβάντες.

2. Όταν Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιλαμβάνεται υπόθεσης στην οποία ανακύπτει ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων ή κρίνει ότι διάταξη τυπικού νόμου αντίκειται σε διάταξη υπέρτερης τυπικής ισχύος, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί με απόφαση του, που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στην Ολομέλεια. Το δεύτερο και τέταρτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή. Η απόφαση της Ολομέλειας είναι υποχρεωτική για το Τμήμα που υπέβαλε το ερώτημα και δεσμεύει τους ενώπιον της παρεμβάντες.

3. Εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις οποίες τίθεται νομικό ζήτημα για το οποίο έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επιτρέπεται να εισάγονται ενώπιον δικαστικού σχηματισμού, ο οποίος απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος αυτού, τον αρχαιότερο Σύμβουλο και έναν Σύμβουλο αυτού ως εισηγητή. Ο δικαστικός αυτός σχηματισμός αποφαινεται επ' αυτών με ομόφωνη απόφαση του που λαμβάνεται σε συμβούλιο. Η απόφαση κοινοποιείται στους διαδίκους, οι οποίοι μπορούν, με αίτηση τους, που κατατίθεται στη γραμματεία του Δικαστηρίου, μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κοινοποίηση, να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, συμπληρώνοντας τις τυπικές ελλείψεις του δικογράφου της έφεσης και καταβάλλοντος επιπλέον παράβολο, εφόσον έχουν τέτοια υποχρέωση, τριπλάσιο από το κατά περίπτωση προβλεπόμενο. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση που ελήφθη σε συμβούλιο παύει να ισχύει και ο Πρόεδρος εισάγει την υπόθεση για συζήτηση στο Τμήμα. Εάν και μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο η έφεση απορριφθεί, ο διάδικος που την προκάλεσε μπορεί, κατ' εκτίμηση του Δικαστηρίου, να καταδικασθεί να καταβάλει στον νικήσαντα διάδικο έως το τριπλάσιο της δικαστικής δαπάνης».

Άρθρο 109 Αποφάσεις υποκείμεναι εις αναίρεσιν.

«Αι οριστικά αποφάσεις των Τμημάτων υπόκεινται εις το ένδικον μέσον της αναίρεσεως».

Άρθρο 110 Παρά τίνων ασκείται ή αίτησις αναίρεσεως.

«Η αίτησις αναίρεσεως ασκείται υπό παντός έχοντος έννομον συμφέρον ή υπό του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας παρά τω Ελεγκτικώ Συνεδρίω, απευθύνεται δε κατά του εν τη αναίρεσιβαλλομένη αποφάσει διαδίκου, του τυχόν εκ ταύτης συνδικαιούχου και κατά παντός τρίτου, ως προς τον οποίον έχει συνεπειάς ή δίκη. Ο αρμόδιος Πρόεδρος δύναται να διατάξη την κλήτευσιν τρίτων εχόντων έννομον συμφέρον εις την δίκην. Η κλήτευσις γίνεται διά κοινοποιήσεως αντιγράφου της αιτήσεως αναίρεσεως μετά σημειώσεως προσδιορισμού δικασίμου».

Άρθρο 111 «Δευτέρα αίτησις αναίρεσεως υπό του αυτού διαδίκου κατά της αυτής αποφάσεως ως προς το αυτό ή άλλο Κεφάλαιον δεν επιτρέπεται, εκτός εάν η πρώτη απερρίφθη διά τυπικόν λόγον».

Άρθρο 112 Ανασταλτικόν αποτέλεσμα αναίρεσεως.

«1. Η άσκησης της αιτήσεως αναιρέσεως δεν έχει ανασταλτικόν αποτέλεσμα, εκτός αν άλλως ειδικώς ορίζεται.

2. Εάν εκ της εκτελέσεως της αποφάσεως πιθανολογήται κίνδυνος βλάβης η αποκατάστασις της οποίας δεν είναι ευχερής, δύναται να διαταχθή, κατ' αίτησιν τινός των διαδίκων, η εν όλω ή εν μέρει αναστολή της εκτελέσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, υπό τον όρον παροχής αναλόγου εγγυήσεως ή και άνευ εγγυήσεως, ή να εξαρτηθή η εκτέλεσις της αποφάσεως εκ της παροχής εγγυήσεως υπό του νικησαντος διαδίκου.

3. Η αίτηση αναστολής απορρίπτεται ως απαράδεκτη εάν μέχρι τη συζήτηση αυτής δεν προσκομισθεί από τον εκάστοτε αιτούντα αποδεικτικό καταβολής παραβόλου, το οποίο ορίζεται ίσο με είκοσι (20) ευρώ και επιστρέφεται σε αυτόν σε περίπτωση μερικής ή στο σύνολο αποδοχής αυτής».

Άρθρο 113 Περιεχόμενον δικογράφου.

«Το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως δέον να περιέχη πλην των εν άρθρω 31 του παρόντος οριζομένων στοιχείων και: α) Τον αριθμόν και χρονολογίαν της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, β) Τους λόγους αναιρέσεως κατά τρόπον σαφή και ωρισμένον, γ) διορισμόν αντικλήτου και δ) σαφές και συγκεκριμένον αίτημα. Εις το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως δέον να προσαρτάται και αντίγραφο της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως».

Άρθρο 114 Προθεσμία.

«1. Η αίτηση αναιρέσεως ασκείται μέσα στην προβλεπόμενη από την παρ. 3 του άρθρου 58 του π.δ. 774/1980 προθεσμία.

2. Εάν δεν επεδόθη η απόφασις η προθεσμία της αναιρέσεως είναι τριών ετών, αρχομένη από της δημοσιεύσεως της περατούσης την δίκην αποφάσεως.

3. Εξαιρετικώς και μετά την παρέλευσιν της προς άσκησιν αιτήσεως αναιρέσεως προθεσμίας ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας δύναται να ασκήσῃ αίτησιν αναιρέσεως υπέρ του Νόμου».

Άρθρο 115 Λόγοι αναιρέσεως.

«Η αίτησις αναιρέσεως ασκείται: α) Διά κακήν σύνθεσιν του δικάσαντος Τμήματος. β) Διά παράβασιν ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, και γ) Δι' εσφαλμένην ερμηνείαν ή πλημμελή εφαρμογήν του διέποντος την επίδικον υπόθεσιν Νόμου».

Άρθρο 116 «Γενομένης δεκτής της αιτήσεως αναιρέσεως δι' εσφαλμένην ερμηνείαν ή πλημμελή εφαρμογήν του Νόμου, η Ολομέλεια του Συνεδρίου αποφασίζει και περαιτέρω επί της υποθέσεως, εκτός αν αύτη χρήζη διερευνήσεως κατά το πραγματικόν αυτής μέρος, οπότε αναπέμπει ταύτην εις το αρμόδιον Τμήμα. Αναιρουμένης της αποφάσεως διά πάντα έτερον λόγον, η Ολομέλεια αναπέμπει την υπόθεσιν εις το εκδόν Τμήμα, διά την εκ νέου εξέτασιν κατά το αναιρεθέν μέρος αυτής. Αναιρουμένης της αποφάσεως και παραπεμπομένης της υποθέσεως εις το αρμόδιον Τμήμα, οι διάδικοι επανέρχονται εις την προ της αναιρεθείσης αποφάσεως κατάστασιν. Το κατά παραπομπήν δικάζον Τμήμα δεν δύναται, εν πάση περιπτώσει, να αποστή της αποφάσεως της Ολομελείας ως προς τα παρ' αυτής κριθέντα ζητήματα. Εις περίπτωσιν αποδοχής αιτήσεως αναιρέσεως ασκηθείσης υπό

του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας υπέρ του Νόμου, η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις παραμένει ισχυρά και αμετάβλητος μεταξύ των διαδίκων».

Άρθρο 117 «Αι διατάξεις του παρόντος αι αφορώσαι εις τα περί πληρεξουσιότητας, διορισμού αντικλήτου, προσδιορισμού της δικασίμου, καταβολής παραβόλου και εκδικάσεως εν γένει της εφέσεως, εφαρμόζονται αναλόγως κατά περίπτωσιν και επί του ενδίκου μέσου της αναίρέσεως, εφ' όσον δεν ορίζεται άλλως υπό ετέρων διατάξεων του παρόντος».

Άρθρο 117Α

Προδήλως απαράδεκτα ή αβάσιμα ένδικα μέσα

«1. Δικαστικός σχηματισμός που συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και απαρτίζεται από τον ίδιο ή το νόμιμο αναπληρωτή του, έναν Αντιπρόεδρο και έναν Σύμβουλο, ως εισηγητή, μπορεί με ομόφωνη απόφαση του που λαμβάνεται σε συμβούλιο να απορρίπτει αιτήσεις αναίρεσης που είναι προδήλως απαράδεκτες ή αβάσιμες ή όταν με αυτές προβάλλονται λόγοι που κατά πάγια νομολογία της Ολομέλειας του Δικαστηρίου είναι αβάσιμοι. Με την απόφαση αυτή απορρίπτεται και η εκκρεμής αίτηση αναστολής.

2. Η απόφαση κοινοποιείται σε αυτόν που άσκησε την αίτηση αναίρεσης. Ο τελευταίος μπορεί, με αίτηση του που κατατίθεται στη γραμματεία του Δικαστηρίου, μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κοινοποίηση, να ζητήσει τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, συμπληρώνοντας τις τυπικές ελλείψεις της αίτησης του και καταβάλλοντος επιπλέον παράβολο, εφόσον υπέχει τέτοια υποχρέωση, τριπλάσιο από το κατά περίπτωση προβλεπόμενο. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση που ελήφθη σε συμβούλιο παύει να ισχύει και ο Πρόεδρος εισάγει την υπόθεση για συζήτηση στην Ολομέλεια.

3. Εάν και μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο η αίτηση αναίρεσης απορριφθεί, ο διάδικος που την προκάλεσε μπορεί, κατ' εκτίμηση του Δικαστηρίου, να καταδικασθεί να καταβάλει στον νικήσαντα διάδικο έως το τριπλάσιο της δικαστικής δαπάνης.

4. Στο δικαστικό σχηματισμό της παραγράφου 1 δεν επιτρέπεται να μετέχουν τα μέλη της Ολομέλειας, που μετείχαν στη σύνθεση του Τμήματος που εξέδωσε την προσβαλλόμενη με την αίτηση αναίρεσης απόφαση».

Άρθρο 118 «Εάν τις δεν συμμετέσχεν εις την δίκην ή δεν προσεκλήθη να μετάσχη εις αυτήν και η εκδοθείσα απόφασις επέφερε βλάβην εις αυτόν ή έθεσεν εις κίνδυνον τα έννομα συμφέροντά του, δύναται να ασκήση τριτανακοπήν κατά της εκδοθείσης αποφάσεως του οικείου Τμήματος».

Άρθρο 119 «Η τριτανακοπή εισάγεται ενώπιον του εκδόντος την προσβαλλομένην απόφασιν Τμήματος και απευθύνεται κατά πάντων των διαδίκων μεταξύ των οποίων εξεδόθη η απόφασις».

Άρθρο 120 «Αι διατάξεις περί της ασκήσεως της εφέσεως, περί του περιεχομένου αυτής, περί της εισαγωγής της προς συζήτησιν, περί του παραδεκτού αυτής και του ανασταλτικού της αποτελέσματος, εφαρμόζονται και επί της τριτανακοπής».

Άρθρο 121 «Το αρμόδιον Τμήμα εάν κρίνη την τριτανακοπήν παραδεκτήν και βάσιμον αποφαίνεται ανενεργόν ως προς τον τριτανακόπτοντα την προσβαλλομένην απόφασιν. Η απόφασις διατηρεί την ισχύν αυτής μεταξύ των αρχικών διαδίκων, εκτός εάν, προκειμένου περί συνταξιοδοτικού δικαιώματος, την τριτανακοπήν ασκή συνδικαιούχος του συνταξιοδοτικού αυτού δικαιώματος, οπότε το αρμόδιον Τμήμα διαμορφώνει αναλόγως την απόφασιν».

Άρθρο 121^Α Αίτηση Επανάληψης της διαδικασίας

«1. Απόφαση Τμημάτων ή Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για την οποία κρίθηκε με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ότι εκδόθηκε κατά παραβίαση δικαιώματος, που αφορά το δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας που τηρήθηκε, ή διάταξης ουσιαστικού δικαίου της Σύμβασης, υπόκειται σε αίτηση επανάληψης της διαδικασίας ενώπιον του σχηματισμού που την εξέδωσε.

2. Δικαίωμα να ασκήσουν την κατά την προηγούμενη παράγραφο αίτηση έχουν όσοι διετέλεσαν διάδικοι στη δίκη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ή οι κάθε είδους καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοι τους, εφόσον έχουν έννομο συμφέρον.

3. Η αίτηση ασκείται μέσα σε προθεσμία ενενήντα ημερών, που αρχίζει από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 44 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η ισχύουσα για τον οικείο δικαστικό σχηματισμό διαδικασία. Αν κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας υπάρξει διαδοχή του ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διαδίκου, η προθεσμία για το διάδοχο αρχίζει από τότε που επήλθε η διαδοχή. Ειδικώς στην περίπτωση κληρονομικής διαδοχής, η προθεσμία για τον κληρονόμο αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας για την αποποίηση της κληρονομιάς».

Άρθρο 122 Υποχρέωσις εκτελέσεως αποφάσεων.

«Η Διοίκησης έχει υποχρέωσιν συμμορφώσεως προς τας αμετακλήτους αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου».

Άρθρο 123

«Για κάθε θέμα, το οποίο δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις του παρόντος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας».

3. Με το άρθρο 338 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 4 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 4 Ολομέλεια.

«1. Η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελείται από τον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους και τους Συμβούλους. Για την ύπαρξη απαρτίας απαιτείται να παρίστανται οι μισοί συν ένας από το συνολικό αριθμό των υπαρχόντων μελών της, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του νόμιμου αναπληρωτή του. Ο αριθμός των μελών διατηρείται περιττός με την αποχώρηση του νεότερου Συμβούλου ή αν αυτός είναι εισηγητής στη δικαζόμενη υπόθεση με την αποχώρηση του αμέσως αρχαιότερου του.

2. Οι συμμετέχοντες στις δημόσιες συνεδριάσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου φορούν τήβεννο, η οποία καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να καθορίζεται ελάσσων και μείζων Ολομέλεια αυτού και οι αρμοδιότητες αυτών. Η ελάσσων Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου συγκροτείται από τον Πρόεδρο και το ένα τρίτο των μελών του και τον γραμματέα. Η μείζων Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου συγκροτείται από το σύνολο των μελών του και τον γραμματέα. Ο αριθμός των μελών της ελάσσωνος και της μείζονος Ολομέλειας πρέπει να είναι περιττός. Στην ελάσσωνα και τη μείζονα Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιτρέπεται να προβλέπεται και η συμμετοχή δύο Παρέδρων με συμβουλευτική γνώμη.

4. Η ελάσσων Ολομέλεια μπορεί να παραπέμψει υπόθεση στη μείζονα Ολομέλεια. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να παραπέμψει υπόθεση απευθείας στη μείζονα Ολομέλεια λόγω μείζονος σπουδαιότητας.».

4. Με το άρθρο 339 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 8 του ν. 4129/2013 (Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 8 Αρμοδιότητες Τμημάτων - Κλιμακίων και κατανομή δικαστικών λειτουργιών

« 1. Ο αριθμός των Τμημάτων ορίζεται σε επτά.

2. Ο καθορισμός, η συγκρότηση και ο αριθμός των Τμημάτων, οι αρμοδιότητες κάθε Τμήματος, η εσωτερική τους οργάνωση, ο τρόπος διεξαγωγής των εργασιών τους και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά την εύρυθμη λειτουργία τους, καθώς και η σύνθεση τους με κατανομή σε αυτά των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 23 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988).

3. Ο αριθμός των Κλιμακίων και οι αρμοδιότητες κάθε Κλιμακίου καθορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με πράξη του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται στην αρχή κάθε δικαστικού έτους οι πρόεδροι με τους αναπληρωτές τους και τα μέλη των Κλιμακίων. Με όμοιες πράξεις του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους η σύνθεση των Κλιμακίων, εφόσον τούτο επιβάλλεται από τις ανάγκες της υπηρεσίας.»

5. Με το άρθρο 340 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 5 με την προσθήκη του 5^Α του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 5 Τμήματα

Κάθε Τμήμα αποτελείται από έναν Αντιπρόεδρο ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο, δύο Συμβούλους και δύο Παρέδρους. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να προεδρεύει και σε οποιοδήποτε Τμήμα. Οι Πάρεδροι μετέχουν στα Τμήματα με γνώμη συμβουλευτική.»

6. Με το άρθρο 341 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 22 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 22 Καθήκοντα Επιτρόπων και λοιπού υπαλληλικού προσωπικού

1. Οι Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

- α) ασκούν τον προληπτικό έλεγχο της περίπτωσης α' του άρθρου 1 του παρόντος,
- β) ασκούν καταστατικό έλεγχο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 38, 39 και 51 του παρόντος,
- γ) εξελέγχουν, με τη βοήθεια των υπαλλήλων της υπηρεσίας τους, τους λογαριασμούς των υπολόγων και συντάσσουν έκθεση σχετικά με αυτούς,
- δ) επιμελούνται για την έγκαιρη και ακριβή διεξαγωγή του έργου των υπηρεσιών τους,
- ε) επιβλέπουν το προσωπικό που ανήκει στην υπηρεσία τους και
- στ) υπογράφουν με εντολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου τα προπαρασκευαστικά έγγραφα των υποθέσεων της αρμοδιότητάς τους, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο ύστερα από ειδική γι' αυτό εντολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Ο Επίτροπος της Υπηρεσίας Επιτρόπου στη Γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου και οι προϊστάμενοι των τμημάτων αυτής παρίστανται στις συνεδριάσεις και συντάσσουν τα πρακτικά τους, επιμελούνται για την έγκαιρη και ακριβή διεξαγωγή των εργασιών της υπηρεσίας τους και επικυρώνουν τα αντίγραφα των πράξεων και των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και των εγγράφων αλληλογραφίας. Ο Επίτροπος ασκεί επίσης τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και εποπτεύει το προσωπικό που ανήκει στην υπηρεσία του.

3. Ο Επίτροπος της προηγούμενης παραγράφου, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του, αναπληρώνεται από προϊστάμενο τμήματος της ίδιας υπηρεσίας και όταν ο τελευταίος απουσιάζει ή κωλύεται, από υπάλληλο ΠΕ κατηγορίας με βαθμό Β ή Γ' της αυτής υπηρεσίας κατά σειρά αρχαιότητας.

4. Ο Επίτροπος της Υπηρεσίας Επιτρόπου Αρχείου επιμελείται για την ταχεία διεξαγωγή της υπηρεσίας και την ασφάλεια των εγγράφων και των παραστατικών διαχειρίσεων που φυλάσσονται σε αυτήν και επιβλέπει το προσωπικό της υπηρεσίας του.

5. Τα καθήκοντα των υπαλλήλων κλάδου ΔΕ Ταξινόμων συνίστανται στην ταξινόμηση και αρχειοθέτηση των φυλασσόμενων στα Αρχεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου λογιστικών στοιχείων και παραστατικών διαχειρίσεων που ελέγχονται από αυτό, καθώς και στην εκτέλεση κάθε εργασίας συναφούς με τα καθήκοντα αυτά.

6. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 94, ορίζονται ειδικότερα τα καθήκοντα των Επιτρόπων και του λοιπού προσωπικού του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

7. Οι επίτροποι, που καταλαμβάνουν τις θέσεις που συστήθηκαν με το άρθρο 39 παρ. 1 του ν. 3772/2009 (Α' 112), είναι αρμόδιοι για τον εντοπισμό και την αποτροπή φαινομένων κακοδιαχείρισης, κατάχρησης, σπατάλης ή διαφθοράς και για την εν γένει διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των καταστημάτων κράτησης. Ασκούν τακτικούς και εκτάκτους ελέγχους στη δημοσιονομική διαχείριση και στις πάγιες προκαταβολές κάθε καταστήματος κράτησης και ελέγχουν αν τα ποσά, που δαπανώνται, χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς, για τους οποίους εγκρίθηκαν ή χορηγήθηκαν. Δικαιούνται άμεσης πρόσβασης σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο στην άσκηση του έργου τους και εισηγούνται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων

Δικαιωμάτων κάθε κατάλληλο και αναγκαίο μέτρο για την αποτελεσματικότερη οικονομική διαχείριση των καταστημάτων κράτησης. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου εφαρμόζονται αναλόγως οι περί ελέγχου διατάξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Τα ελλείμματα, η πληρωμή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών ή μη νόμιμων δαπανών και η φθορά ή απώλεια τίτλων, απαιτήσεων και περιουσιακών στοιχείων καταλογίζονται από τον αρμόδιο επιτρόπο του παρόντος άρθρου σε βάρος των υπευθύνων, των αχρεωστήτως λαβόντων και των τυχόν συνευθυνόμενων. Κατά της καταλογιστικής πράξης του επιτρόπου επιτρέπεται έφεση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 80 του παρόντος.

8. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται κατόπιν προτάσεως του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθορίζεται η έδρα των Επιτρόπων, που είναι αρμόδιοι για τους ελέγχους, τα καταστήματα κράτησης που ελέγχει ο επιτρόπος, το αναγκαίο προσωπικό από υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που μετακινείται για επικουρία των επιτρόπων αυτών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου.»

7. Με το άρθρο 342 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 40 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 40 Διενέργεια στοχευμένων ελέγχων

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού στοχευμένους ελέγχους (προληπτικούς και κατασταλτικούς) σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το ετήσιο ελεγκτικό πρόγραμμα του που εκπονεί η Ολομέλεια του.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού και στοχευμένους ελέγχους επιδόσεων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με το ετήσιο ελεγκτικό πρόγραμμα που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν κάθε είδους έκτακτο έλεγχο.»

8. Με το άρθρο 343 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 66 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

Άρθρο 66 Έλεγχος απολογισμού και γενικού ισολογισμού του Κράτους - Διαδηλώσεις Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Ο έλεγχος της δημόσιας διαχείρισης ολοκληρώνεται με τον έλεγχο του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξετάζει τον απολογισμό και τον ισολογισμό του Κράτους με βάση τις κείμενες διατάξεις και σύμφωνα με όσα ορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η εξέταση γίνεται με την παραβολή αυτών προς τον προϋπολογισμό, τα στοιχεία που έχει ελέγξει το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα βιβλία που τηρούνται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Το Ελεγκτικό Συνέδριο επιστρέφει τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μαζί με τις σχετικές διαδηλώσεις του εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 76 παρ.1 του ν. 2362/1995.

3. Οι διαδηλώσεις εκδίδονται από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.»

9. Με το άρθρο 344 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 67 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

« Άρθρο 67 Ετήσια έκθεση προς τη Βουλή

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, κάθε έτος, με έκθεση της Ολομέλειας του προς τη Βουλή, που εγχειρίζεται στον Πρόεδρο της από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκθέτει το αποτέλεσμα των εργασιών του με τις παρατηρήσεις του από την παραβολή των εσόδων και εξόδων με τους οικείους νόμους και την άσκηση γενικά των καθηκόντων του, καθώς και τις σκέψεις του για μεταρρυθμίσεις και βελτιώσεις.

2. Οι παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της οικονομικής διαχείρισης του Κράτους, που περιέχονται στην ετήσια έκθεση του, γνωστοποιούνται απαραίτητα, πριν από την εγχείριση της έκθεσης στον Πρόεδρο της Βουλής, στους διατάκτες υπουργούς μέσω του Υπουργού Οικονομικών. Οι απαντήσεις των υπουργών περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο τεύχος και αποστέλλονται με μέριμνα του Υπουργού Οικονομικών, μέσα σε διάστημα δύο μηνών από τη γνωστοποίηση της έκθεσης, στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος στη συνέχεια τις διαβιβάζει, μαζί με την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Πρόεδρο της Βουλής. Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου μαζί με τις απαντήσεις των διατακτών υπουργών συνδημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

10. Με το άρθρο 345 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 38 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 38 Κατασταλτικός έλεγχος λογαριασμών και απολογισμών - Όργανα - Διαδικασία άσκησης αυτού

1. Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων, των απολογισμών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των ειδικών λογαριασμών που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 περίπτωση β' του παρόντος νόμου, ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού από τον Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου της Κεντρικής Υπηρεσίας ή των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγονται έως την ημερομηνία αυτή. Αμφισβητήσεις που ανακύπτουν από τον έως άνω καθορισμό των αρμοδιοτήτων, επιλύονται κάθε φορά με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Κατά την άσκηση του ελέγχου αυτού, στον αρμόδιο Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου της Κεντρικής Υπηρεσίας περιέρχονται όλες οι αρμοδιότητες του αρμόδιου Κλιμακίου και στον αρμόδιο Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιέρχονται όλες οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών της Κεντρικής Υπηρεσίας, καθώς και του αρμόδιου Κλιμακίου. Κατά των πράξεων που εκδίδονται από τους ανωτέρω Επιτρόπους ασκούνται όλα τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο.

3. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου των λογαριασμών των υπολόγων δύναται να ζητείται από τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες, τους υπολόγους, καθώς και από οποιοδήποτε

φυσικό ή νομικό πρόσωπο κάθε αναγκαία πληροφορία ή στοιχείο, αν δε συντρέχει περίπτωση, μπορεί να διενεργηθεί και επιτόπια έρευνα.

4. Για τις ελλείψεις που διαπιστώνονται ή τις αμφιβολίες που δημιουργούνται κατά την επεξεργασία των λογαριασμών, συντάσσεται φύλλο μεταβολών και ελλείψεων που αποστέλλεται αρμοδίως για την αναπλήρωση των διαπιστούμενων ελλείψεων και την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών εντός προθεσμίας όχι μεγαλύτερης των δεκαπέντε ημερών, η οποία μπορεί να παραταθεί για εύλογο χρόνο.

5. Διαφορές, οι οποίες προκύπτουν κατά τον έλεγχο των λογαριασμών σε χρέωση ή πίστωση των υπολόγων και είναι κατώτερες ποσού που ορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, διαγράφονται και οι λογαριασμοί αυτοί εξισώνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ίδια ως άνω απόφαση.

6. Σε ζητήματα που αναφύονται κατά την επεξεργασία των λογαριασμών, μπορεί, σε περίπτωση αμφιβολιών, να προκληθεί εκ των προτέρων η γνώμη του αρμόδιου Κλιμακίου για τα ζητήματα αυτά ύστερα από έκθεση του οικείου Επιτρόπου προς αυτό. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύναται, αν κρίνει τούτο αναγκαίο λόγω της σοβαρότητας ή της γενικότητας του θέματος, να προκαλεί τη γνώμη της Ολομέλειας, η οποία είναι υποχρεωτική για τους Επιτρόπους, τα Κλιμάκια και τα Τμήματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την έκδοση των σχετικών πράξεων και αποφάσεων τους.

7. Αν κατά τον έλεγχο των λογαριασμών διαπιστωθεί ποινικώς κολάσιμη πράξη, ανακοινώνεται τούτο στον αρμόδιο εισαγγελέα, στον Υπουργό ή άλλο αρμόδιο όργανο στον οποίο υπάγεται ο υπόλογος, καθώς και στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.»

11. Με το άρθρο 346 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 51 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 51 Κατασταλτικός έλεγχος Ο.Τ.Α.

« 1. Από το Ελεγκτικό Συνέδριο διεξάγεται υποχρεωτικά κατασταλτικός έλεγχος των λογαριασμών των δήμων, των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Ο έλεγχος είναι ετήσιος τακτικός και δειγματοληπτικός, εκτός εάν από το δειγματοληπτικό έλεγχο προέκυψαν λόγοι που επιβάλλουν τη γενίκευση του κατασταλτικού ελέγχου και διενεργείται μετά το τέλος κάθε οικονομικής χρήσης ή είναι έκτακτος γενικός ή ειδικός ή θεματικός και συνίσταται στον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισης. Σε κάθε περίπτωση ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Κατά τον κατασταλτικό έλεγχο ελέγχονται ιδίως: α) η τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, β) η ορθή τήρηση του κατά περίπτωση ισχύοντος λογιστικού ή διαχειριστικού συστήματος, σύμφωνα με τους κανόνες και τις αρχές που το διέπουν, γ) η τήρηση και ενημέρωση των λογαριασμών, ώστε να απεικονίζουν με ακρίβεια το περιεχόμενο των οικονομικών πράξεων και δημοσιονομικών ενεργειών, δ) η νόμιμη καταβολή του μεριδίου τυχόν συμμετοχής ενός ή περισσότερων Ο.Τ.Α. σε κάθε φύσεως νομικά πρόσωπα αυτών ή σε προγραμματικές συμβάσεις, ε) η νόμιμη λήψη δανείων, η παροχή εγγυήσεων και η τήρηση των όρων των σχετικών συμβάσεων, στ) η νόμιμη

διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας και ζ) η έγκαιρη και κανονική απόδοση των υπέρ τρίτων εισπραττόμενων νομίμων δικαιωμάτων και η είσπραξη και η διαχείριση των ανταποδοτικών τελών ή άλλων ειδικών εσόδων ή των εσόδων από δάνεια ή των βεβαιωθέντων εσόδων από οφειλές και πρόστιμα σε βάρος τρίτων.

3. Αρμόδιος για τον κατασταλτικό έλεγχο, είναι ο ίδιος Επίτροπος, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των υπόχρεων φορέων. Για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες αρμόδιος είναι ο Επίτροπος της έδρας τους. Ειδικά για την Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής, αρμόδιοι για τις οικείες περιφερειακές ενότητες, είναι οι Επίτροποι, που ορίζονται από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Ο κατασταλτικός έλεγχος πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία αποστολής του αντιγράφου του απολογισμού ή ισολογισμού του υπόχρεου για κατασταλτικό έλεγχο φορέα, ο οποίος συνοδεύεται: α) από τις σχετικές εκθέσεις και πράξεις των αρμοδίων οργάνων του, β) την έκθεση των ορκωτών λογιστών ελεγκτών και γ) από κάθε σχετικό με τον έλεγχο στοιχείο, που καθορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και σε κάθε περίπτωση εντός του επομένου διαχειριστικού έτους, από αυτό που αφορά ο κατασταλτικός έλεγχος.

5. Η σχετική έκθεση περί των αποτελεσμάτων του διενεργηθέντος κατασταλτικού ελέγχου, για το σύνολο των υπόχρεων φορέων, διαβιβάζεται στους Υπουργούς Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, καθώς και στην Επιτροπή Διαφάνειας και Θεσμών της Βουλής.

6. Σε κάθε περίπτωση ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να διατάξει έκτακτο διαχειριστικό έλεγχο της διαχείρισης ενός Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου αυτού.

7. Σε περίπτωση μη υποβολής του απολογισμού ή και του ισολογισμού Ο.Τ.Α. α` βαθμού στο Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με το άρθρο 163 παρ. 5 εδάφιο α` του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, επιβάλλονται σε βάρος των υπαιτίων οι κυρώσεις του άρθρου 45 του παρόντος νόμου και παράλληλα διενεργείται έκτακτος έλεγχος σύμφωνα με το άρθρο 163 παρ.5 εδάφιο β` του ίδιου Κώδικα.

8. Κατ` εξαίρεση επιτρέπεται, με κοινές αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού και των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο έλεγχος της διαχείρισης των ΟΤΑ. πρώτου βαθμού να ενεργείται στο Κατάστημα τους, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.»

12. Με το άρθρο 347 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 54 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, Α' 52), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 54 Δειγματοληπτικός έλεγχος λογαριασμών Ν.Π.Δ.Δ.

1. Η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκδίδει κατ` έτος πρόγραμμα ελέγχου λογαριασμών των Ν.Π.Δ.Δ. εκτός από τους Ο.Τ.Α.. Με το πρόγραμμα καθορίζονται:

- α) τα Ν.Π.Δ.Δ. που θα ελεγχθούν,
- β) η περίοδος της διαχείρισης ανά οικονομικά έτη που θα υποβληθεί στον έλεγχο,
- γ) το ποσοστό της δειγματοληψίας, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά λιγότερες από τριάντα πράξεις διαχείρισης και το πέντε τοις εκατό των πιστώσεων του προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους που ελέγχεται,

δ) το όριο ανοχής σφάλματος, η υπέρβαση του οποίου επιβάλλει τη διενέργεια καθολικού ελέγχου, το οποίο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ενάμισι τοις εκατό των πράξεων διαχείρισης ή του ύψους των πιστώσεων που ελέγχθηκαν,

ε) ο χώρος διενέργειας του ελέγχου, που μπορεί να είναι και το Κατάστημα του νομικού προσώπου που ελέγχεται ή άλλος χώρος όπου φυλάσσονται τα κρίσιμα στοιχεία,

στ) Η ημερομηνία περάτωσης του ελέγχου.

2. Το πρόγραμμα ελέγχου κοινοποιείται, μέσα σε εύλογο χρόνο από την έκδοση του, στους αρμόδιους για την εποπτεία των νομικών προσώπων Υπουργούς και στα νομικά πρόσωπα, τα οποία θα υποβληθούν στον έλεγχο.

3. Ο έλεγχος διενεργείται από τις αρμόδιες καθ' ύλην Υπηρεσίες Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή από ομάδες ελέγχου οριζόμενες από τον Πρόεδρο για το σκοπό αυτόν. Το νομικό πρόσωπο, για το οποίο αποφασίστηκε ο επιτόπιος έλεγχος, ενημερώνεται από τον αρμόδιο Επίτροπο ή τον Πρόεδρο για την ημερομηνία έναρξης του ελέγχου πέντε εργάσιμες ημέρες πριν από την έναρξη του ελέγχου. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο μπορεί να παρίσταται και εκπρόσωπος του νομικού προσώπου. Για κάθε νομικό πρόσωπο συντάσσεται μετά τον έλεγχο και ειδική έκθεση, στην οποία διατυπώνονται αιτιολογημένα παρατηρήσεις σχετικές με τη βελτίωση της διαχείρισης του νομικού προσώπου και η οποία αποστέλλεται στους αρμόδιους φορείς.

4. Η Ολομέλεια προγραμματίζει τους ανωτέρω ελέγχους έτσι ώστε τα νομικά πρόσωπα να υποβάλλονται σε έλεγχο τουλάχιστον κάθε τέσσερα χρόνια.

5. Σε επείγουσες ή έκτακτες περιπτώσεις, το πρόγραμμα ελέγχου για μεμονωμένα νομικά πρόσωπα δύναται να εκδώσει και ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οπότε ισχύουν τα ανωτέρω αναλόγως εφαρμοζόμενα.

6. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου και του π.δ. 1225/1981.»

13. Με το άρθρο 359 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 14 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988, Α' 35), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 14 Ολομέλεια

1. Η ολομέλεια του δικαστηρίου αποτελείται από όλους τους δικαστές και τους δικαστικούς προέδρους που υπηρετούν σ' αυτό. Στην ολομέλεια προεδρεύει ο πρόεδρος του τριμελούς συμβουλίου ή ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο. "Ο εισαγγελέας του δικαστηρίου παρίσταται κατά τις συνεδριάσεις της ολομέλειας, μετέχει της συζητήσεως και αποχωρεί πριν την έναρξη της ψηφοφορίας.

2. Την ολομέλεια συγκαλεί ο πρόεδρος του τριμελούς συμβουλίου ή ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο. Η σύγκληση της ολομέλειας είναι υποχρεωτική όταν:

α. ζητηθεί εγγράφως από το ένα τρίτο των μελών που κατά το χρόνο της αίτησης συμμετέχουν σ' αυτή ή, σε περίπτωση που στο δικαστήριο υπηρετούν περισσότεροι από εξήντα δικαστές και δικαστικοί πάρεδροι, από είκοσι τουλάχιστον μέλη της

β. ζητηθεί από τον εισαγγελέα του δικαστηρίου ή το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, όταν πρόκειται για διοικητικά δικαστήρια, και η σύγκλησή της αφορά ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος οργάνωσης και λειτουργίας του δικαστηρίου,

γ. ασκηθεί προσφυγή από ένα μέλος της εναντίον πράξεως του προέδρου του τριμελούς συμβουλίου ή του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο,

δ. ζητηθεί με απόφαση του οικείου δικηγορικού συλλόγου για θέματα που άπτονται της άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος, κατά τη συζήτηση των οποίων δικαιούται ο πρόεδρος ή εκπρόσωπος του οικείου δικηγορικού συλλόγου να παρίσταται, να μετέχει της συζητήσεως, αποχωρεί δε πριν την έναρξη της ψηφοφορίας.

Σε περίπτωση που δεν συγκληθεί η ολομέλεια μέσα σε πέντε (5) ημέρες, εκείνος που ζήτησε τη σύγκλησή της έχει δικαίωμα να συγκαλέσει την ολομέλεια με αίτηση που γνωστοποιείται σε όλα τα μέλη.

3. Η διαδικασία της σύγκλησης και της διεξαγωγής των εργασιών της ολομέλειας μπορεί να ρυθμιστεί από τον κανονισμό του δικαστηρίου.

4. Η ολομέλεια μπορεί να συγκληθεί για ν' ανταλλάξουν τα μέλη της απόψεις σε νομικά ζητήματα. Τα πορίσματα των σχετικών συζητήσεων δεν δεσμεύουν τα δικαιοδοτικά όργανα του δικαστηρίου.

5. Η ολομέλεια βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα περισσότερα από τα μισά κατά το χρόνο της σύγκλησης μέλη της, όχι όμως λιγότερα από τρία. Αν ο αριθμός των μελών της ολομέλειας υπερβαίνει τους διακόσιους αρκεί η παρουσία των εκατό. Στην περίπτωση της παραγράφου 7δ' αρκεί η παρουσία του ενός τρίτου των μελών της και, αν υπερβαίνουν τους εκατόν πενήντα, αρκεί η παρουσία των πενήντα. Προκειμένου για τη δημοσίευση των αποφάσεών της, η ολομέλεια του Αρείου Πάγου βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα δώδεκα τουλάχιστον μέλη της.

6. Οι αποφάσεις της ολομέλειας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της. Αν, για κάποιο θέμα, σχηματισθούν περισσότερες από δύο γνώμες, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία για μία από τις δύο επικρατέστερες γνώμες. Οι αποφάσεις της ολομέλειας υπερισχύουν των αποφάσεων των άλλων οργάνων του δικαστηρίου για το ίδιο θέμα.

7. Στην αρμοδιότητα της ολομέλειας υπάγονται:

α. η κατάρτιση, συμπλήρωση, τροποποίηση, αντικατάσταση ή κατάργηση διατάξεων του κανονισμού του δικαστηρίου,

β. η λήψη αποφάσεων για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος, οργάνωσης και λειτουργίας του δικαστηρίου και απονομής της δικαιοσύνης,

γ. η κατάρτιση των τμημάτων των διακοπών,

δ. η λήψη απόφασης ή η γνωμοδότηση για όσα θέματα έχουν υπαχθεί στην αρμοδιότητά της από τον κανονισμό ή από ειδικές διατάξεις.

8. Οι συνεδριάσεις των δικαστικών συμβουλίων και των ολομελειών των δικαστηρίων δεν είναι δημόσιες, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Οι διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 4, 5 παρ. 1 και 7 παρ. 1 εφαρμόζονται αναλόγως στα δικαστικά συμβούλια και στις ολομέλειες των δικαστηρίων.

Όταν απαιτείται από το νόμο απόφαση ή γνωμοδότηση της ολομέλειας του Αρείου Πάγου, αυτή συγκροτείται όπως ορίζει το άρθρο 23.

9. Οι δικονομικές διατάξεις, που ρυθμίζουν τα σχετικά με τη διάσκεψη και την κατάρτιση των αποφάσεων των δικαστηρίων, εφαρμόζονται αναλόγως και στα δικαστικά συμβούλια και στις ολομέλειες των δικαστηρίων, όταν κρίνουν θέματα διοικητικής φύσης".

14. Με το άρθρο 360 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 4 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988, Α' 35), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 4 Συγκρότηση των δικαστηρίων - τμήματα.

1. Τα πολιτικά - ποινικά δικαστήρια συγκροτούνται ως εξής:

"α. Το ειρηνοδικείο και το πταισματοδικείο, από ειρηνοδίκη και πταισματοδίκη αντιστοίχως".

β. το μονομελές πρωτοδικείο ή πλημμελειοδικείο, από πρόεδρο πρωτοδικών ή πρωτοδίκη,

γ. το πολυμελές πρωτοδικείο ή τριμελές πλημμελειοδικείο, από πρόεδρο πρωτοδικών και δύο πρωτοδίκες,

"δ. το μονομελές εφετείο (πολιτικό ή ποινικό) από πρόεδρο εφετών ή εφέτη και το τριμελές εφετείο (πολιτικό ή ποινικό) από πρόεδρο εφετών ή εφέτη και δύο εφέτες".

ε. το πενταμελές εφετείο (πολιτικό ή ποινικό) από πρόεδρο εφετών και τέσσερις εφέτες,

«στ) το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων, από έναν πρόεδρο πρωτοδικών σε κάθε πρωτοδικείο, ο οποίος ορίζεται μαζί με έναν αναπληρωτή, πρόεδρο ή πρωτοδίκη, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 26,

ζ) το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων, από τον δικαστή ανηλίκων του προηγούμενου εδαφίου και δύο νεότερους του, αν είναι δυνατόν, πρωτοδίκες,

η) το εφετείο ανηλίκων, από έναν εφέτη ή τον αναπληρωτή του, που ορίζονται σε κάθε εφετείο σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 26, και από δύο άλλους νεότερους του, αν είναι δυνατόν, εφέτες, που ορίζονται εφέτες ανηλίκων από αυτόν που διευθύνει το δικαστήριο».

θ. το μικτό ορκωτό δικαστήριο, από πρόεδρο πρωτοδικών, δύο πρωτοδίκες και τέσσερις ενόρκους,

ι. το μικτό ορκωτό εφετείο, από πρόεδρο εφετών, δύο εφέτες και τέσσερις ενόρκους.

Οι ενόρκοι εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 379-400 του κώδικα ποινικής δικονομίας.

2. Τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια συγκροτούνται ως εξής:

α. το μονομελές διοικητικό πρωτοδικείο, από πρόεδρο πρωτοδικών ή πρωτοδίκη, ειδικώς τα αυτοτελή μονομελή πρωτοδικεία συγκροτούνται από πρωτοδίκη,

β. το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, από πρόεδρο πρωτοδικών και δύο πρωτοδίκες,

"γ. Το μονομελές διοικητικό εφετείο, από πρόεδρο εφετών ή έφ

"δ. το τριμελές διοικητικό εφετείο από πρόεδρο εφετών και δύο εφέτες"

"ε. Το πενταμελές διοικητικό εφετείο, από πρόεδρο εφετών και τέσσερις εφέτες".

3. Κατά τις συνεδριάσεις των πολυμελών δικαστηρίων προεδρεύει ο ανώτερος κατά βαθμό ή, αν δεν υπάρχει ή κωλύεται, ο αρχαιότερος δικαστής.

«Στις συνεδριάσεις των πολιτικών δικαστηρίων μπορεί, όπου ορίζει ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, να παρίσταται ο αρμόδιος εισαγγελέας, ο οποίος αναπτύσσει τη γνώμη του τελευταίος, εκτός αν είναι διάδικος. Στις συνεδριάσεις των ποινικών δικαστηρίων παρίσταται υποχρεωτικά ο αρμόδιος εισαγγελέας. Στα μονομελή και τριμελή δικαστήρια

ανηλίκων παρίσταται πάντοτε ένας εισαγγελέας ή αντεισαγγελέας πρωτοδικών και στο εφετείο ανηλίκων ένας αντεισαγγελέας εφετών ή ο αναπληρωτής του, που ορίζονται εισαγγελείς ανηλίκων για μια τριετία από εκείνον που διευθύνει την αντίστοιχη εισαγγελία. Στο πταισματοδικείο παρίσταται ο αρμόδιος δημόσιος κατήγορος, μπορεί όμως να παρίσταται και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών ή ο νόμιμος αναπληρωτής του.»

5. Τα δικαστήρια, αν το επιτρέπει ο αριθμός των δικαστών που υπηρετούν σ' αυτά, διαιρούνται σε τμήματα. Σχετική γνωστοποίηση γίνεται στο χώρο των ανακοινώσεων.

β) Στο Ποινικό Τμήμα του Εφετείου Αθηνών λειτουργεί Τμήμα Βουλευμάτων, για τη συγκρότηση του οποίου ορίζεται από την Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών ο αριθμός των δικαστών που είναι αναγκαίοι προς τούτο. Οι δικαστές (Πρόεδροι Εφετών και Εφέτες), που μετέχουν στο Τμήμα Βουλευμάτων με ισάριθμους αναπληρωματικούς, ορίζονται για ένα δικαστικό έτος με κλήρωση μεταξύ των Προέδρων Εφετών και των εφετών που υπηρετούν στο Ποινικό Τμήμα. Οι κληρωθέντες δικαστές περιλαμβάνονται στην κλήρωση για τη συγκρότηση του Τμήματος Βουλευμάτων και του επόμενου δικαστικού έτους. Σε περίπτωση κλήρωσης των δικαστών για δύο (2) συνεχόμενα δικαστικά έτη, αυτοί δεν περιλαμβάνονται στην κλήρωση για τα επόμενα δύο (2) δικαστικά έτη, αν παραταθεί ή ανανεωθεί η θητεία τους στο Ποινικό Τμήμα. Η κλήρωση γίνεται από το Α' Τριμελές Εφετείο κατά την τελευταία δικάσιμο του Ιουνίου σε δημόσια συνεδρίαση και με δύο κληρωτίδες. Εάν δεν έχουν ολοκληρωθεί οι υπηρεσιακές μεταβολές κατά το άρθρο 50 του ν. 1756/1988, η κλήρωση μπορεί να διενεργηθεί το αργότερο μέχρι 15 Ιουλίου. Για την κλήρωση χρησιμοποιούνται ως κλήροι σφαιρίδια αδιαφανή. Αμέσως πριν από τη διενέργεια της κλήρωσης το ως άνω δικαστήριο συνέρχεται σε συμβούλιο προκειμένου να τοποθετηθούν τα σφαιρίδια, αφού προηγουμένως επιδειχτούν σε όλα τα μέλη του Συμβουλίου, τα ονόματα όλων των προέδρων εφετών και των εφετών του Ποινικού Τμήματος. Στη συνέχεια, τοποθετούνται τα σφαιρίδια σε χωριστές κληρωτίδες για τους Προέδρους Εφετών και Εφέτες. Κατά τη δημόσια συνεδρίαση ο πρόεδρος εξάγει από την πρώτη κληρωτίδα, που περιέχει τα σφαιρίδια με τα ονόματα όλων των Προέδρων Εφετών, τον ορισθέντα από την Ολομέλεια αριθμό προέδρων εφετών, μετά των αναπληρωματικών τους. Ακολούθως, εξάγει από τη δεύτερη κληρωτίδα, που περιέχει τα σφαιρίδια με τα ονόματα όλων των Εφετών, αριθμό κλήρων ίσο προς το διπλάσιο αριθμό των Εφετών που πρόκειται να υπηρετήσουν στο Τμήμα Βουλευμάτων. Από τους κληρωθέντες οι πρώτοι κατά σειρά της κλήρωσης μέχρι τη συμπλήρωση του ημίσεος του όλου αριθμού αποτελούν τα τακτικά και οι υπόλοιποι τα αναπληρωματικά μέλη του Τμήματος. Για τα δύο στάδια της κλήρωσης συντάσσονται πρόχειρα πρακτικά, σε δύο όμοια πρωτότυπα, τα οποία υπογράφονται στην έδρα. Το ένα από αυτά αναρτάται αμέσως στον πίνακα ανακοινώσεων του δικαστηρίου. Τα αναπληρωματικά μέλη αναπληρώνουν κατά τη σειρά κλήρωσης τους τα τακτικά, όταν ελλείπουν, απουσιάζουν ή κωλύονται.»

"6. α) Στα διοικητικά πρωτοδικεία και τα διοικητικά εφετεία, στα οποία λειτουργούν τρία τουλάχιστον τμήματα, μπορεί να συνιστώνται, με απόφαση του τριμελούς συμβουλίου διεύθυνσης ή του προϊσταμένου του δικαστηρίου, ειδικά τμήματα για την εκδίκαση διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας για τους φόρους, τους δασμούς, τις εισφορές, τα τέλη και τα συναφή δικαιώματα του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

Εως το τέλος του δικαστικού έτους, κατά το οποίο εκδίδεται η παραπάνω απόφαση, η Ολομέλεια του οικείου δικαστηρίου τροποποιεί αναλόγως τον κανονισμό του, σύμφωνα με την περίπτωση α` της παραγράφου 7 του άρθρου 14 του παρόντος.

Στην περίπτωση που δεν εγκριθεί η τροποποίηση του κανονισμού, τα ειδικά τμήματα παύουν να λειτουργούν από το επόμενο δικαστικό έτος.

β) Η σύσταση ειδικών τμημάτων σύμφωνα με την προηγούμενη περίπτωση δεν αποκλείει την εισαγωγή στα λοιπά τμήματα του δικαστηρίου ένδικων βοηθημάτων και μέσων που αφορούν τις παραπάνω διαφορές.

γ) Κατά την πρώτη εφαρμογή της παρούσας, η απόφαση της Ολομέλειας για την τροποποίηση του κανονισμού λειτουργίας εκδίδεται έως το τέλος του δικαστικού έτους 2011-2012."

δ) Στα διοικητικά εφετεία, στα οποία λειτουργούν τουλάχιστον πέντε (5) τμήματα, δύναται να συνιστώνται, με απόφαση του τριμελούς συμβουλίου διεύθυνσης ή του προϊσταμένου του δικαστηρίου, ειδικά τμήματα για την εκδίκαση διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας για παροχή διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται ανωτέρω στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περίπτωσης α ` , καθώς και στην περίπτωση β`.

7. Στα Ειρηνοδικεία, στο οποία λειτουργούν τμήματα, μπορεί να συνιστώνται, με απόφαση του τριμελούς συμβουλίου διεύθυνσης ή του προϊσταμένου του δικαστηρίου, ειδικό ή ειδικά τμήματα εκδίκασης των υποθέσεων του ν. **3859/2010** «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις», τα οποία στελεχώνονται με δικαστές σε ποσοστό ανάλογο του ποσοστού των σχετικών υποθέσεων που εκκρεμούν σε κάθε δικαστήριο. Έως το τέλος του δικαστικού έτους, κατά το οποίο εκδίδεται η παραπάνω απόφαση, η Ολομέλεια του οικείου δικαστηρίου τροποποιεί αναλόγως τον κανονισμό του, σύμφωνα με την περίπτωση α` της παραγράφου 7 του άρθρου 14 του παρόντος. Στην περίπτωση που δεν εγκριθεί τροποποίηση του κανονισμού, τα ειδικά τμήματα παύουν να λειτουργούν από το επόμενο δικαστικό έτος.»

15. Με το άρθρο 361 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 15 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988, Α' 35), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 15

«1. Τα δικαστήρια διευθύνονται:

α) από τον πρόεδρο του δικαστηρίου και αν οι πρόεδροι είναι περισσότεροι από τον αρχαιότερο,

β) από τον ειρηνοδίκη το ειρηνοδικείο και τον πταισματοδίκη το πταισματοδικείο και, αν αυτοί είναι περισσότεροι, από τον αρχαιότερο.

2. «Τα πολιτικά και διοικητικά Εφετεία και Πρωτοδικεία Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά και τα Ειρηνοδικεία Αθηνών και Θεσσαλονίκης διευθύνονται από τριμελές συμβούλιο.»

«3 Το συμβούλιο αποτελείται:

α) για το πολιτικό και διοικητικό Εφετείο Αθηνών και το πολιτικό Εφετείο Θεσσαλονίκης, από έναν πρόεδρο Εφετών ως πρόεδρο και δύο Εφέτες ως μέλη,

β) για τα πολιτικά και διοικητικά Πρωτοδικεία Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά, από έναν πρόεδρο Πρωτοδικών ως πρόεδρο και δύο Πρωτοδίκους ως μέλη, και

γ) για τα Ειρηνοδικεία Αθηνών και Θεσσαλονίκης, από έναν Ειρηνοδίκη Α΄ τάξεως ως πρόεδρο και δύο Ειρηνοδίκους ως μέλη.

4. Ο πρόεδρος και τα μέλη των συμβουλίων και οι αναπληρωτές τους, εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία από τις Ολομέλειες των οικείων δικαστηρίων, οι οποίες συνέρχονται αυτοδικαίως για το σκοπό αυτόν ανά διετία την 11 η πρωινή ώρα του τρίτου Σαββάτου του μηνός Σεπτεμβρίου. Αν κατά τη συνεδρίαση αυτή δεν υπάρχει η απαρτία που προβλέπεται από τις διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων της παραγράφου 5 του άρθρου 14, οι ολομέλειες συνέρχονται την ίδια ώρα του επόμενου Σαββάτου και η εκλογή γίνεται από τα παρόντα κατά τη συνεδρίαση μέλη.

Υποψήφιοι για τη θέση του προέδρου του συμβουλίου είναι υποχρεωτικά οι αρχαιότεροι σε αριθμό ίσο με το 1/4 κατά σειρά αρχαιότητας από τους υπηρετούντες προέδρους στο Πρωτοδικείο Αθηνών και σε αριθμό ίσο με το 1/2 κατά σειρά αρχαιότητας από τους υπηρετούντες προέδρους ή Ειρηνοδίκους Α΄ τάξεως στα λοιπά δικαστήρια.

Για τις θέσεις των μελών του συμβουλίου, υποψήφιοι είναι υποχρεωτικά οι αρχαιότεροι Εφέτες, Πρωτοδίκους, Ειρηνοδίκους, που υπηρετούν στα παραπάνω δικαστήρια και σε αριθμό ίσο με το 1/2 των αντίστοιχων οργανικών θέσεων.

Η εκλογή διενεργείται από τριμελή εφορευτική επιτροπή, αποτελούμενη από τον νεότερο πρόεδρο και τους δύο νεότερους από τους υπηρετούντες δικαστές, με χωριστά ψηφοδέλτια για τον πρόεδρο και τα μέλη, στα οποία αναγράφονται κατ' αλφαβητική σειρά τα ονόματα των εκλόγιμων.

«Κάθε μέλος της Ολομέλειας εκφράζει την προτίμησή του σε έναν μόνο υποψήφιο πρόεδρο και σε έως δύο από τα μέλη με σταυρό προτίμησης που τίθεται στο ψηφοδέλτιο δίπλα από το όνομα του υποψηφίου».

Πρόεδρος του συμβουλίου εκλέγεται ο υποψήφιος που έλαβε τις περισσότερες ψήφους και ο αμέσως επόμενος σε αριθμό ψήφων εκλέγεται αναπληρωτής του. Τακτικά μέλη του συμβουλίου εκλέγονται οι δύο πρώτοι κατά σειρά ψήφων και οι δύο επόμενοι αναπληρωτές τους. Αν υπάρξει ισοψηφία, διενεργείται κλήρωση από την εφορευτική επιτροπή.

«5. Η θητεία του συμβουλίου είναι διετής. Αρχίζει την 1η Οκτωβρίου του έτους της εκλογής και λήγει την 30ή Σεπτεμβρίου του μεθεπόμενου έτους. Επανεκλογή του ίδιου προσώπου ως προέδρου ή τακτικού μέλους συμβουλίου στον ίδιο βαθμό ιεραρχίας επιτρέπεται μία φορά μόνο. Ο πρόεδρος δεν επιτρέπεται να μετατεθεί για οποιονδήποτε λόγο. Σε περίπτωση προαγωγής, παραμένει στη θέση του και ασκεί τα καθήκοντά του έως τη λήξη της θητείας του. Τα τακτικά μέλη του συμβουλίου δεν επιτρέπεται να μετατεθούν, εκτός εάν προαχθούν, οπότε τη θέση τους καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί κατά τη σειρά των ψήφων που έλαβαν. Ο πρόεδρος και τα τακτικά μέλη του συμβουλίου εκπίπτουν από τη θέση τους, εάν τους επιβληθεί πειθαρχική ποινή βαρύτερη της επίπληξης. Αν οι ανωτέρω αδυνατούν προσωρινά να ασκήσουν τα καθήκοντά τους, αναπληρώνονται από τους αναπληρωτές τους και οι τελευταίοι από τους επόμενους κατά σειρά ψήφων δικαστές και σε κάθε περίπτωση από τους αρχαιότερους δικαστές που υπηρετούν στο οικείο εφετείο, πρωτοδικείο ή ειρηνοδικείο, για τους οποίους δεν συντρέχουν τα κωλύματα της παραγράφου 6. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή καθ' οιονδήποτε τρόπον εξόδου από την υπηρεσία: α) του προέδρου και των τακτικών μελών του συμβουλίου, διενεργείται

αναπληρωματική εκλογή, για την οποία εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία της παραγράφου 4, και β) των αναπληρωματικών μελών του συμβουλίου, τη θέση τους καταλαμβάνουν οι αμέσως επόμενοι κατά σειρά ψήφων δικαστές. Η θητεία των ανωτέρω λήγει μαζί με τη θητεία των λοιπών μελών».

6. Η θέση του προέδρου και των μελών του συμβουλίου είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου δικαστικών ενώσεων.

Δεν μπορεί να είναι υποψήφιοι ως πρόεδροι και ως μέλη συμβουλίων, όσοι:

α) έχουν τιμωρηθεί με οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή, εκτός από την επίπληξη, ή έχει κινηθεί εναντίον τους η διαδικασία για να τεθούν εκτός υπηρεσίας ή έχουν τεθεί εκτός αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57Α του παρόντος,

β) εναντίον τους εκκρεμεί ποινική δίωξη για κακούργημα ή πλημμέλημα που τελέστηκε με δόλο,

"γ) έχουν κριθεί μη προακτέοι στον επόμενο βαθμό από αυτόν που κατέχουν, και".

7. Τα όργανα που διευθύνουν τα δικαστήρια έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) Το τριμελές συμβούλιο:

αα) ορίζει τους δικαστές και δικαστικούς υπαλλήλους που θα μετέχουν σε επιτροπές, συλλογικά όργανα της Διοίκησης, συμβούλια ή άλλα μη δικαιοδοτικά όργανα, που προβλέπονται από το νόμο ή τον κανονισμό του δικαστηρίου,

ββ) καταρτίζει τις συνθέσεις των τμημάτων του δικαστηρίου πριν από την έναρξη του δικαστικού έτους, εφόσον ο νόμος ή ο κανονισμός του δικαστηρίου δεν ορίζει διαφορετικά,

"Στα δικαστήρια που λειτουργούν περισσότερα των δυο τμημάτων, ο δικαστής δεν επιτρέπεται να υπηρετεί στο ίδιο τμήμα του δικαστηρίου πέραν της τετραετίας.

Στην τετραετία αυτή συνυπολογίζεται και χρόνος υπηρεσίας, στο αυτό τμήμα, προγενέστερος της ισχύος του παρόντος."

γγ) παραπέμπει τα σημαντικά θέματα στην ολομέλεια του δικαστηρίου,

δδ) αποφασίζει για οποιοδήποτε άλλο θέμα, το οποίο δεν υπάγεται ρητά από το νόμο ή τον κανονισμό στην αρμοδιότητα του προέδρου του συμβουλίου ή της ολομέλειας (τεκμήριο αρμοδιότητας),

εε) τοποθετεί δικαστικούς υπαλλήλους στα διάφορα τμήματα και υπηρεσίες του δικαστηρίου,

στστ) μετακινεί δικαστές από ένα τμήμα σε άλλο κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους, εφόσον το επιβάλλουν ειδικές υπηρεσιακές ανάγκες.

Το συμβούλιο αποφασίζει κατά πλειοψηφία και πάντοτε με τριμελή σύνθεση.

β) Ο πρόεδρος του συμβουλίου:

αα) εκπροσωπεί το δικαστήριο και φροντίζει για την εύρυθμη διεξαγωγή των εργασιών του,

ββ) αποφασίζει για τη σύγκληση της ολομέλειας του δικαστηρίου στις προβλεπόμενες από το νόμο ή τον κανονισμό του δικαστηρίου περιπτώσεις, καθορίζει την ημερήσια διάταξη και διευθύνει τις εργασίες της,

γγ) ορίζει τους κατά το άρθρο 5 αναπληρωτές δικαστές,

δδ) προσδιορίζει κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους, σε επείγουσες περιπτώσεις, συζητήσεις υποθέσεων καθ' υπέρβαση του αριθμού, που έχει καθοριστεί από την ολομέλεια ή τον κανονισμό του δικαστηρίου και σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το "20%" του αριθμού αυτού,

εε) συγκαλεί το συμβούλιο με πρόσκληση που επιδίδεται με απόδειξη στα μέλη του συμβουλίου και εκτελεί τις αποφάσεις του συμβουλίου και της ολομέλειας του δικαστηρίου,

στστ) έχει την επιμέλεια της αλληλογραφίας του δικαστηρίου,

ζζ) προϊστάται της γραμματείας του δικαστηρίου,

ηη) εγκρίνει τη χορήγηση αντιγράφων,

θθ) βεβαιώνει την ιδιότητα και το γνήσιο της υπογραφής των δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων,

ιι) αποφαινεται για τις αιτήσεις κατά προτίμηση προσδιορισμού συζήτησης υπόθεσης σε σύντομη δικάσιμο. Οι κατά προτίμηση προσδιοριζόμενες υποθέσεις δεν μπορούν να υπερβαίνουν τον αριθμό που έχει καθοριστεί από την ολομέλεια ή τον κανονισμό του δικαστηρίου,

ιαια) ορίζει το ανακριτικό τμήμα, στο οποίο εισάγεται κάθε υπόθεση για την οποία παραγγέλθηκε κύρια ανάκριση.

Στην άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών ο πρόεδρος επικουρείται από τα μέλη του συμβουλίου, στα οποία μπορεί να αναθέτει ορισμένες από αυτές.

γ) Ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο:

όλες τις αρμοδιότητες του τριμελούς συμβουλίου και του προέδρου του.

8. Οι πράξεις και οι αποφάσεις του τριμελούς συμβουλίου για όλα τα θέματα των αρμοδιοτήτων του, καθώς και του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο για τις αντίστοιχες αρμοδιότητες, υπόκεινται σε προσφυγή στην ολομέλεια του δικαστηρίου, που συγκαλείται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2 περ. α', καθώς και αν ζητηθεί από το μέλος ή τα μέλη της ολομέλειας, στα οποία αφορούν οι πράξεις και οι αποφάσεις αυτές, όπως και από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους για θέματα που άπτονται της άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.

Οι πράξεις και αποφάσεις του προέδρου του τριμελούς συμβουλίου κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του της παρ. 7 περίπτ. α6, καθώς και οι αντίστοιχες του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, υπόκεινται σε προσφυγή στην ολομέλεια του δικαστηρίου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2 περιπτ. α'.

9. Στα δικαστήρια στα οποία δεν εκλέγονται διοικήσεις και στα οποία υπηρετούν περισσότεροι του ενός πρόεδροι δεν μπορεί να ασκεί τη διεύθυνση αυτού ο πρόεδρος για τον οποίο συντρέχουν τα υπό στοιχεία α', β', και γ' κωλύματα της παραγράφου 6 του παρόντος.»